

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Jana Linková

**Vliv Evropského parlamentu
na formování druhé Barrosovy Komise
po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost**

Diplomová práce

Praha 2010

Autor práce: Jana Linková

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Lenka Rovná, CSc.

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2010

Hodnocení:

Bibliografický záznam

LINKOVÁ, Jana. *Vliv Evropského parlamentu na formování druhé Barrosovy Komise po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, 2010. 104 s. Vedoucí diplomové práce Prof. PhDr. Lenka Rovná, CSc.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá vlivem Evropského parlamentu na formování druhé Barrosovy Komise po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Práce si klade za cíl přiblížit problematiku usazování nového institucionálního rámce po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost na příkladu formování nové Evropské komise. Práce přináší přehled o obou fázích procesu jmenování nové Evropské komise, volbě předsedy i jmenování jednotlivých komisařů. Zvláštní pozornost je věnována proceduře slyšení ve výborech Evropského parlamentu. Práce zároveň analyzuje návrh nové rámcové interinstitucionální dohody, jejíž základní principy byly vyjednávány paralelně s konzultacemi o složení nové Evropské komise.

Anotation

The topic of this diploma thesis is „Influence of the European Parliament on the constitution of second Barroso Commission under the Lisbon Treaty“. The thesis concentrates on the field of new institutional framework settlement under the Lisbon Treaty on the example of constitution of the new European Commission. The work brings an overview of both phases of European Commissions nomination procedure, designation of the President and nomination of single Commissioners. This work is also focused on the procedure of the Commissioners hearings in the European Parliament Committees. The work also analyzes draft interinstitutional framework agreement, as it was negotiated along with consultations on composition of the new European Commission.

Klíčová slova

Evropská komise, Evropský parlament, Lisabonská smlouva, implementace Lisabonské smlouvy, interinstitucionální dohoda

Keywords

European Commission, European Parliament, Lisbon Treaty, implementation of the Lisbon Treaty, interinstitutional agreement

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato práce byla zpřístupněna v příslušné knihovně UK a prostřednictvím elektronické databáze vysokoškolských kvalifikačních prací v repozitáři Univerzity Karlovy a používána ke studijním účelům v souladu s autorským právem.

V Praze dne 17. května 2010

Jana Linková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat paní profesorce Lence Rovné za laskavé vedení mé diplomové práce a cenné rady.

Dále bych chtěla poděkovat PhDr. Vojtěchu Bellingovi za obdivuhodnou ochotu při konzultacích, které mi značně napomohly k pochopení této problematiky.

V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za podporu při psaní této práce i v průběhu celého studia.

OBSAH

1. ÚVOD.....	8
1.1. Úvod do problematiky	8
1.2. Struktura práce.....	10
1.3. Poznámka k metodologii	11
1.4. Poznámka k teoretickému rámci práce	12
1.5. Přehled pramenů a sekundární literatury	12
1.6. Poznámka k terminologii.....	14
2. EVROPSKÝ PARLAMENT PO VOLBÁCH V ČERVNU 2009	15
2.1. Struktura EP po volbách 2009	15
2.2. Evropský parlament a Lisabonská smlouva	21
3. EVROPSKÁ KOMISE A LISABONSKÁ SMLOUVA.....	24
3.1. Komise jako nadnárodní orgán a její struktura.....	24
3.2. Evropská komise podle Lisabonské smlouvy.....	25
4. PROCEDURA JMENOVÁNÍ NOVÉ KOMISE	28
4.1. Historická retrospektiva jmenovacího procesu ve vztahu k EP	28
4.2. První fáze - volba předsedy Komise.....	30
4.3. Druhá fáze - schvalování kolegia komisařů	37
4.4. Příklady průběhu slyšení	48
4.4.1. Baronka Catherine Ashton (UK)	48
4.4.2. Štefan Füle (CZ)	49
4.5. Závěrečné hlasování v EP	52
5. INTERINSTITUCIONÁLNÍ DOHODA EK - EP	57
6. Závěr	60
Seznam zkratk.....	68
Seznam pramenů a literatury	69

1. ÚVOD

1.1. Úvod do problematiky

Evropská unie právě začíná fungovat podle pravidel Lisabonské smlouvy. Smlouva, která byla slavnostně podepsána 13. prosince 2007 v Lisabonu, představuje návrat k tradiční metodě revize stávajícího smluvního základu EU a znamená opuštění myšlenky přijetí ústavy jakožto jediné konsolidované smlouvy. Lisabonská smlouva obsahuje řadu reforem, jejichž cílem je zajistit efektivní fungování EU a jejích orgánů do budoucna.

Za hlavní změny je možné označit kupř. vytvoření dvou nových postů - stálého předsedy Evropské rady a vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, podstatné rozšíření oblastí, v nichž budou zástupci vlád zasedající v Radě rozhodovat kvalifikovanou většinou, nebo významné posílení role Evropského parlamentu vzhledem ke skutečnosti, že velká většina právních předpisů bude předkládána k dvojímu schválení, a to za stejných podmínek Radě EU a EP v rámci procedury spolurozhodování. Všechny evropské legislativní návrhy také obdrží národní parlamenty členských států, aby je mohly se svými ministry projednat předtím, než k nim Rada zaujme postoj. Novinkou je také zavedení iniciativy občanů EU, která poskytne občanům možnost předkládat návrhy v otázkách, k nimž je podle jejich mínění nezbytné přijetí právního aktu Unie. Ačkoliv Smlouva již vstoupila v platnost, řada institucionálních pravidel se teprve utváří. Některá ustanovení Smlouvy odkazují na pouze obecně určené prováděcí normy sekundární legislativy. Jedná se například o fungování institutu občanské iniciativy nebo formování Evropské služby pro vnější činnost (ESVA). Proces implementace těchto ustanovení provázají vášnivé debaty mezi institucemi Unie a členskými státy i mezi jednotlivými institucemi navzájem.

Předkládaná práce si klade za cíl přiblížit proces formování druhé Barrosovy Komise na pozadí dokončování procesu ratifikace Lisabonské smlouvy a jejího následného vstupu v platnost. Proces formování nové Evropské komise je zejména nutno sledovat v kontextu výrazného posílení pravomocí Evropského parlamentu, který má právo v rámci jmenovací procedury vést slyšení s jednotlivými kandidáty na komisaře. Cílem slyšení je seznámit poslance EP se schopnostmi a názory jednotlivých uchazečů. Komise je i nadále v EP schvalována jako celek, nicméně z minulosti je

známé, že vyjádřený zásadní nesouhlas může vést k výměně kandidáta nebo změně přidělených portfolií. Příkladem může být odstoupení dvou kandidátů, které se odehrálo v minulém období, tedy v době kdy ještě Lisabonská smlouva neplatila a pravomoci Evropského parlamentu nebyly tak silné.

Předkládaná práce sleduje proceduru jmenování Komise z pohledu teorie i praxe. Poskytuje přehled o jednotlivých změnách týkajících se Evropského parlamentu a Evropské komise po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Práce se zaměří na úlohu Evropského parlamentu v procesu formování Evropské komise, přičemž zvláštní pozornost bude věnována slyšením kandidátů na komisaře v Evropském parlamentu. Přináší také podrobnější analýzu návrhu nové rámcové interinstitucionální dohody. Ta byla iniciována s ohledem na nové funkční období Evropské komise i Evropského parlamentu.

Základním cílem předložené práce je najít odpověď na otázku: "Jaký je reálný význam slyšení kandidátů na komisaře ve výběrech EP?" S ohledem na tento obecný záměr mé diplomové práce se budu snažit potvrdit nebo vyvrátit následující teze:

1. "Důsledkem posílení role Evropského parlamentu po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost došlo ke snaze EP zvýšit svůj vliv při obsazování postů předsedy Evropské komise a jednotlivých komisařů."
2. "V souvislosti s ustavováním tzv. druhé Barrosovy komise se EP snažil reálně zvýšit svůj vliv prostřednictvím vyjednávání o nové rámcové interinstitucionální dohodě mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí."

Dané téma jsem zvolila s ohledem na jeho novost, na absenci podobně zpracované problematiky a s přihlédnutím k tomu, že zvolené téma se úzce dotýká mého odborného působení na institucionálním a koncepčním odboru útvaru ministra pro evropské záležitosti.

1.2. Struktura práce

Práce je členěna do šesti kapitol. V úvodní kapitole stručně představuji její téma a vymezení, způsob jeho zpracování, členění práce, základní otázky, krátkou analýzu použitých pramenů a literatury, vysvětlení užití metodologie a terminologie. Dále práce obsahuje čtyři hlavní kapitoly, které jsou rozčleněny do několika podkapitol, a kapitolu závěrečnou. Druhá kapitola se věnuje procesu ustavování Evropského parlamentu po volbách v červnu 2009. Z hlediska cílů předkládané práce se jeví užitečným zkoumat instituci EP nikoli jako homogenní celek, ale s ohledem na jeho rozdělení do frakcí, výborů, atp. Nastíním zde proto také jeho politickou i organizační a funkční strukturu. V této kapitole také uvádím přehled změn, které se dotýkají Evropského parlamentu v souvislosti se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. V následující kapitole se věnuji jednak institucionálním změnám, které Lisabonská smlouva přináší ve vztahu k Evropské komisi, a zároveň obecnějšímu chápání role Evropské komise v institucionálním rámci EU.

Těžištěm diplomové práce je čtvrtá kapitola věnující se procesu jmenování Komise jako takového. Rozdělují tento proces do dvou fází – na volbu předsedy Komise a schvalování kolegia komisařů. V dané kapitole také zahrnuji historickou retrospektivu úlohy Evropského parlamentu ve jmenovacím procesu. Dlouhodobá praxe v souvislosti s posilováním role Evropského parlamentu umožnila Evropskému parlamentu vést slyšení s kandidáty na komisaře, a prověřit tak jejich předpoklady pro výkon této funkce a znalosti z oblastí spadajících pod přidělené portfolio. Těm se věnuje závěrečná část této kapitoly, která zahrnuje i příklady slyšení vybraných kandidátů. Jedná se o dvě slyšení před výborem pro zahraniční věci, s C. Ashton, kandidátkou na vysokou představitelku unie pro zahraniční vztahy a bezpečnostní politiku a s českým kandidátem na komisaře pro rozšíření a sousedskou politiku Š. Füleem.

Předposlední kapitola je zaměřena na analýzu návrhu nové interinstitucionální dohody mezi Evropskou komisí a Evropským parlamentem, jejíž základní principy zahrnuté v usnesení z 9.2.2010 byly vyjednávány paralelně s konzultacemi o složení nové Evropské komise. V závěru práce je provedeno shrnutí, z něhož je patrné, zda se hypotézy potvrdily či nikoli a z toho plynoucí závěry. Práci doplňuje několik příloh.

1.3. Poznámka k metodologii

Diplomová práce má formu případové studie. Pro toto zařazení používám definici, kterou uvádí Michal Kořan v publikaci editované Petrem Drulákem: *Jak zkoumat politiku*: „Případová studie je detailní analýzou případu, který byl zvolen jako objekt výzkumu. (...) Jejím cílem je poskytnout hluboké porozumění nebo příčinné vysvětlení vybraného případu. Musí zohlednit celkový kontext událostí či objektu, fenoménu či děje a musí zároveň poskytnout komplexní obrázek.“¹ Případem je přitom míněn dostatečně ohraničený aspekt historické epizody či dostatečně ohraničená historická epizoda sama o sobě. Předkládaná práce kombinuje prvky jedinečné a instrumentální studie. Jedinečná studie se zabývá studiem případu, který je zkoumán pro jeho vnitřní povahu a jedinečnost. Základní charakteristikou těchto typů případových studií je „celostní a hluboké porozumění komplexním fenoménům, bez ambic k prohloubení poznání o fenoménech jiných“.² Tímto zkoumaným případem je v mé práci formování nové Evropské komise po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Důvodem, proč považuji tento jev za případ hodný zkoumání, je mé přesvědčení, že v sobě pojí tři pozoruhodné a svým způsobem specifické prvky:

1. Usazování nového institucionálního rámce v rámci implementace Lisabonské smlouvy.
2. Specifický charakter konstituování Evropské komise, kdy jsou kandidáti nominováni členskými státy, ale k jejich schvalování dochází v Evropském parlamentu na základě pohovorů v příslušných výborech EP.
3. Mocenská hra Evropského parlamentu v souvislosti s přípravou nové rámcové interinstitucionální dohody mezi EK a EP a její vliv na schvalování Komise jako celku v EP.

Předkládaná práce však obsahuje také instrumentální prvky případové studie, jejichž hodnota spočívá v přínosu, který skýtají obecnějšímu teoretickému poznání.³

V tomto případě se jedná o zobecnění faktorů ovlivňujících sestavování Evropské

---

¹KOŘAN, M. *Jednopřípadová studie* in Drulák, Petr a kol.: *Jak zkoumat politiku*, Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích, Praha: Portál, 2008. 255 s. ISBN 978-80-7367-385-7, s. 33.

²Tamtéž, s. 34.

³Tamtéž, s. 45.

komise a možnost Evropského parlamentu prosadit své zájmy proti zájmům členských států.

1.4. Poznámka k teoretickému rámci práce

Práce se teoreticky opírá o koncept nového institucionalismu, který se snaží zodpovědět otázkou, jakou roli v integračním procesu hrají instituce.⁴ Vychází totiž z předpokladu, že „rozhodujícími aktéry integračního procesu jsou evropské instituce (např. Evropská komise, Evropský parlament, Rada ministrů, Evropský soudní dvůr). Instituce nehrají roli pouhých převodních pák, skrze něž státy uskutečňují své zájmy, nýbrž vytvářejí rovněž nové prostředí, na které státy musí reagovat.“⁵ Institucionalisté tak poukazují na fakt, že instituce jsou relativně nezávislé a výrazně proměňují politiku jako takovou.⁶ Klíčovým bude v tomto ohledu historický přístup, který reflektuje skutečnost, že „založení instituce odráží vždy určité konkrétní cíle zakládajících aktérů, jeho dlouhodobé důsledky jsou však jen těžko předvídatelné. Z dlouhodobého hlediska proto instituce žijí svým vlastním životem.“⁷ Z tohoto pohledu se zejména Evropskému parlamentu podařilo získat rozsáhlé pravomoci. Práce ukáže, že na pozadí přechodu na nový institucionální rámec podle Lisabonské smlouvy dochází mezi jednotlivými institucemi ke snaze získat co nejvíce pravomocí v oblastech, které nejsou v LS jasně definovány.

1.5. Přehled pramenů a sekundární literatury

Ve své práci jsem čerpala jak z českých, tak z cizojazyčných zdrojů. Vzhledem k aktuálnosti tématu a jeho mediální reflexi jsem při jeho zpracovávání mohla čerpat z řady průběžně publikovaných materiálů a komentářů. Jelikož se tato práce skládá z několika částí, které byly z hlediska literatury a zdrojů rozdílné, zaměřím se nyní na rozbor literatury podle jednotlivých tematických oblastí.

Diplomová práce začíná pohledem na ustavování Evropského parlamentu po volbách v červnu 2009. Je přehledem politické a organizační struktury EP a

---

⁴ KRATOCHVÍL, Petr: *Teorie evropské integrace*, Praha: Portál, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7367-467-0, s. 132.

⁵ DRULÁK, Petr: *Teorie mezinárodních vztahů*, Praha: Portál, 2003. 220 s. ISBN 80-7178-725-6, s. 192.

⁶ MARCH, J. G., OLSEN, J.P.: *The New Institutionalism: Organizational Factors in Political Life*, 1984 in KRATOCHVÍL, P.: *Teorie evropské integrace*, s. 133

⁷ DRULÁK, P.: *Teorie mezinárodních vztahů*, s. 192.

nejvýznamnějších změn, které ve vztahu k EP Lisabonská smlouva přináší. Tato část vychází z vlastní analýzy povolebního vývoje v EP vypracované pro potřeby útvaru ministra pro evropské záležitosti. Dále pro mě byla cenným zdrojem publikace *Political parties in the European Union* od S. Hixe a Ch. Lorda, publikace *Eurostrany, politické strany na evropské úrovni* autorů P. Fialy, M. Mareše a P. Sokola a práce M. Bláhové *Politické skupiny v Evropském parlamentu*.

Výzkum institucionálního rámce vycházel zejména z následujících publikací: *The European Commission* autorů G. Edwards a D. Spence, *The European parliament*, autorů R. Corbetta a F. Jacobse a M. Shackletona a *The political system of the European Union* S. Hixe. Při studiu dopadů Lisabonské smlouvy na fungování EP a EK jsem vycházela zejména ze zpráv výboru pro ústavní záležitosti EP: Dehaenovy *Zprávy o dopadu Lisabonské smlouvy na vývoj institucionální rovnováhy EU* a *Zprávy o Lisabonské smlouvě*, poslanců Corbetta a de Viga. Důležitým zdrojem byla rovněž právní analýza L. Pítrové a M. Kusáka *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy* a publikace Parlamentního institutu *Lisabonská smlouva: Co nového by měla přinést?*.

Ve stěžejní čtvrté kapitole práce jsem čerpala zejména z primárních pramenů: přímých přenosů rozprav EP, tiskových zpráv a prohlášení předsedů jednotlivých frakcí EP, dále z vystoupení kandidátů na komisaře v rámci slyšení a s tím souvisejících dokumentů (vyplněné dotazníky, projevy a záznamy slyšení), dále oficiálních dokumentů Evropského parlamentu (např. hodnotící dopisy jednotlivých výborů). Pro studium celkového směřování nové Evropské komise a jejích priorit byly hlavním zdrojem politický program J. M. Barrosa *Hlavní směry politiky příští Komise*, veřejná diskuse *Priority nové Evropské komise*, na které vystoupili náměstek ministra pro evropské záležitosti M. Mora a J. Zielenec, bývalý europoslanec a ministr zahraničí a analýza think-tanku Athenora Consulting *La nouvelle Commission européenne: Profils des Commissaires désignés et principales priorités politiques annoncées*. Velmi cenným zdrojem aktuálních informací byl také server *europolitics.info*. Pro hluboké pochopení souvislostí a informací z oblasti praktického procesu fungování Evropského parlamentu a procedury jmenování nové Komise pro mě měly obrovský význam rozhovory s panem V. Špidlou, bývalým komisařem pro zaměstnanost a sociální věci, L.

Frebortem, vedoucím institucionálního a právního úseku Stálého zastoupení ČR při EU v Bruselu, J. Prášilem asistentem delegace českých poslanců ve frakci SD a I. Jemelkovou, která v době formování nové Komise působila jako stážistka v oddělení sítě generálního ředitelství pro komunikaci Evropské komise.

V kapitole věnované interinstitucionální dohodě mi byla přínosem zejména analýza V. Bellinga *Institucionální dohody: dosavadní stav a perspektivy vývoje, Analýza k návrhu nové rámcové interinstitucionální dohody mezi Evropskou komisí a Evropským parlamentem*. Z hlediska metodologického a teoretického jsem vycházela z publikací Petra Druláka *Teorie mezinárodních vztahů* a *Jak zkoumat politiku*.

1.6. Poznámka k terminologii

V této části bych se ráda stručně vyjádřila k některým termínům, které ve své práci budu používat. Vzhledem ke specifčnosti tématu pracuji v textu s velkým množstvím zkratk (názvy institucí, politických frakcí EP, výborů EP, atd.), které jsou v odborných textech na dané téma běžně používány. Seznam těchto zkratk je uveden jednak v seznamu zkratk a pro přehlednost jsou zkratky zpracovány do tabulek v příslušných kapitolách. Zkratky parlamentních frakcí i výborů jsou ponechány v originále. Pro stručnost v některých částech práce také uvádím zkrácená označení jednotlivých institucí EU (Evropský parlament – *Parlament*, Evropská komise – *Komise*, Rada EU – *Rada*).

Na několika místech v textu také používám označení *první/druhá Barrosova Komise* případně *Barroso II*, jde o termín, který má rozlišit první a druhé funkční období předsedy Barrosa v čele Evropské komise. Pracuji také s výrazem „*grilování*“, který je v tisku používán pro proceduru slyšení komisařů ve výborech. Pojem *evropský/evropská* je zpravidla používán ve smyslu Evropské unie. V textu používám termíny *staré/nové členské země*, který chápu jako pomyslné rozdělení členských zemí před a po rozšíření v roce 2004. Pojmem *předsednictví* rozumím předsednictví v Radě Evropské unie. Ráda bych také upozornila na skutečnost, že v textu pracuji se dvěma podobnými termíny. Termín *Konference předsedů* je zkratkou pro Konferenci předsedů politických frakcí EP a nemělo by dojít k jeho záměně s termínem *Konference předsedů výborů EP*.

2. EVROPSKÝ PARLAMENT PO VOLBÁCH V ČERVNU 2009

2.1. Struktura EP po volbách 2009⁸

Evropský parlament (EP, Parlament), který si v loňském roce připomněl 30. výročí od prvních přímých voleb, je jedinou přímo volenou institucí Evropské unie. Poslední volby potvrdily trend klesající volební účasti, který pokračuje i přes rozšiřující se pravomoci Evropského parlamentu. Evropský parlament zvolený v červnu 2009 tvoří 736 poslanců. Europoslanci se v parlamentu sdružují nikoli podle národní příslušnosti, ale podle politické orientace do nadnárodních politických skupin (frakcí), což jim přináší materiální a finanční výhody i politický profit. K vytvoření frakce je podle nových pravidel jednacího řádu Parlamentu nezbytný minimální počet 25 poslanců z nejméně 7 členských států, přičemž není dovoleno být členem více než jedné politické skupiny.⁹ Členství ve frakci nicméně není povinností a někteří poslanci zůstávají nezařazení.

Poslanci Evropského parlamentu jsou stejně jako v minulém volebním období rozděleni do 7 frakcí. K mírné změně politické mapy však došlo. Dvě nejsilnější frakce se po volbách přejmenovaly, dvě frakce se sloučily do jedné a jedna frakce je zcela nová. Dosavadní největší frakce Evropská lidová strana a Evropští demokraté (EPP/ED) se nyní po odchodu britských konzervativců a české ODS nazývá pouze Evropská lidová strana (EPP) a Strana evropských socialistů (PES) se přejmenovala na Pokrokovou alianci socialistů a demokratů (SD). Přibližně polovina poslanců obhájila svůj předchozí mandát.¹⁰ Frakce EPP a SD, které společně disponují většinou v EP, podle očekávání uzavřely již tradiční technickou dohodu ohledně předsednictví této instituce, ze které vyplynulo, že kandidát EPP, bude předsedat v první polovině funkčního období EP (tj. prvních 2,5 roku) a na konci roku 2011 jej ve vedení EP vystřídá kandidát SD.

---

⁸ Tato část textu vychází z autorské analýzy vypracované pro potřeby ÚMEZ, později publikované na jeho webových stránkách. LINKOVÁ, J.: *Frakce v Evropském parlamentu po volbách v červnu 2009*, stav k 1.9.2009, OKA, ÚMEZ, Praha 2009, <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/Frakce-v-EP-po-volbach-2009.pdf>

⁹ Čl. 30 *Jednacího řádu pro 7. volební období*, prosinec 2009

¹⁰ 370 poslanců je v EP nových.

Frakce v EP lze rozdělit do dvou skupin. Jednak jsou zde zastoupeny frakce evropských politických stran, tzn. strany, které mají vlastní evropskou organizační strukturu a existují i nezávisle na Evropském parlamentu (např. Evropská lidová strana, Strana evropských socialistů, Evropská federace stran zelených apod.), a za druhé frakce, které sdružují zástupce národních stran pouze v rámci EP.¹¹ Frakce v EP jsou ovšem volnými sdruženími národních politických stran, přičemž stranická disciplína se týká 60 - 70 % případů hlasování.¹² Realitou v parlamentu není stabilní koalice frakcí, ty jsou vytvářeny aktuálně podle jednotlivých návrhů, o kterých je hlasováno.

Evropská strana lidová (EPP) zůstala již třetí volební období¹³ s 265 poslanci nejsilnější frakcí EP. Jejím předsedou zůstal francouzský politik Joseph Daul¹⁴. Po odchodu britských konzervativců a české ODS již v názvu frakce nefiguruje označení „-ED“ (Evropští demokraté), které používala od roku 1999. Kromě absence britské delegace, která byla v minulém období druhou nejpočetnější, představuje největší změnu výrazné posílení zástupců Itálie a Francie.

Socialistická frakce v EP¹⁵ se i přes protesty zejména francouzských členů¹⁶ rozhodla pro nový název **Pokroková aliance socialistů a demokratů (SD)** s ohledem na spojení Strany evropských socialistů (PES) s italskou Demokratickou stranu¹⁷. Rozdíl v počtu získaných křesel mezi první EPP a druhou SD se po volbách v červnu 2009 zvýšil. Levicové strany propadly v eurovolbách ve většině členských zemí, bez ohledu na to, zda byly v opozici nebo ve vládě.¹⁸ I přes volební neúspěch PES byl v tajném hlasování předsedou socialistické frakce opět zvolen německý poslanec Martin

---

¹¹BLÁHOVÁ, M.: *Politické skupiny v Evropském parlamentu*, Parlamentní institut, PSP ČR, Praha 2006, s. 3

¹²COSTA, O.: *Dopady rozšíření EU na jednání Evropského parlamentu* in LEQUESNE, CHRISTIAN, ROVNÁ, Lenka: *Zastoupení evropské pětadvacítky v Evropském parlamentu*, Praha: CeFReS, 2005. 131 s. ISBN 80-86311-16-3, s. 83

¹³Zvítězila i ve volbách v letech 1999 a 2004.

¹⁴Člen strany Svaz pro lidové hnutí (UMP), která je třetí největší národní frakcí EPP.

¹⁵Evropská politická strana socialistů, která existuje nezávisle na EP si svůj původní název ponechala, ke změně názvu tak dochází pouze u socialistické frakce na půdě EP.

¹⁶SOKOL, P.: *Socialisté mění název*, CEVRO REVUE 6 – 7/2009,

<http://www.cevro.cz/cs/cevrorevue/aktualni-cislo-on-line/2009/6-7/213941-socialiste-meni-nazev-frakce.html>

¹⁷Její poslanci byli v předchozím volebním období rozděleni mezi PES a ALDE.

¹⁸Vítězně z voleb vyšly levicové strany jen v šesti menších státech EU (Dánsko, Malta, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Švédsko) a v některých zemích dosáhly historicky nejhorších volebních výsledků (Německo, Velká Británie). Britská Labour tak oslabilo z 19 na 12 poslanců, portugalské socialisty z 12 na 7 a španělská delegace z 24 na 21. Výraznou změnou ve složení frakce je i zmenšení francouzské delegace, která byla v minulém období s 31 poslanci nejpočetnější (nyní 14).

Schulz¹⁹ a hovoří se o něm i jako o možném kandidátovi socialistů na funkci předsedy EP pro druhou část funkčního období EP.

Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE) sestávající ze dvou evropských liberálních stran (Evropské liberálně-demokratické a reformní strany, ELDR, a Evropské demokratické strany, PDE), zůstala třetím největším uskupením v EP. Jejím předsedou byl zvolen bývalý belgický premiér Guy Verhofstadt²⁰. Frakce **Zelení/Evropská svobodná aliance (Greens/EFA)** si jako jediná polepšila v počtu získaných křesel. Frakce je spojením stran, které se profilují na ekologické tématické (Greens) a regionalistických stran (EFA). Součástí frakce je i poslanec za švédskou Pirátskou stranu, která ve volbách do EP uspěla se svým jediným programovým bodem – uvolnění práv duševního vlastnictví.²¹ Frakci předsedají dva němečtí politici: Rebecca Harms a Daniel Cohn-Bendit, tentokrát zvolený ve Francii²².

Krátce po volbách vznikla zcela nová nefederalistická frakce **Evropští konzervativci a reformisté (ECR)**, když se frakci podařilo naplnit obě podmínky pro vznik podle novelizovaného *Jednacího řádu EP*. Vychází ze spolupráce britských konzervativců, české ODS (původně součástí Evropských demokratů v EPP-ED) a polské Právo a spravedlnost (dosud v rámci Unie pro Evropu národů). Členy jsou např. bývalý maďarský ministr financí Lajos Bokros a Derk Eppink, bývalý člen kabinetu nizozemského komisaře F. Bolkensteina a autor knihy „*Life of a European Mandarin*“ popisující politický boj v zákulisí Evropské komise. Složení frakce, která se již v prvních dnech své existence potýkala s vnitřními problémy²³, naznačuje, že půjde o křehkou koalici, kde odchod už jednoho nebo dvou poslanců může znamenat její zánik.

---

¹⁹Martin Schulz kandidoval za Sociálnědemokratickou stranu Německa (SPD).

²⁰Člen strany Vlámských liberálů a demokratů.

²¹Pirátská strana vznikla v reakci na soudní spor s provozovateli serveru Pirate Bay, umožňující bezplatné stahování hudby na internetu. Ve Švédsku získala 7,1% hlasů.

²²Daniel Cohn-Bendit se narodil ve Francii německým uprchlíkům, později se rozhodl pro německé občanství. Ve Francii byl aktivní při studentských nepokojích v roce 1968. <http://www.cohn-bendit.de/>

²³Spory vyvolalo rozhodnutí konzervativního europoslance E. McMillana-Scotta kandidovat na místopředsedu EP a postavit se tak oficiálnímu kandidátovi ECR M. Kamińskému. Kamiński do předsednictva zvolen nebyl, zatímco McMillan-Scott ano. Konzervativní poslanec pak musel pod tlakem D. Camerona, šéfa konzervativců, z ECR vystoupit a prozatím zůstává mezi nezařazenými.

Podle D. Camerona vystoupení konzervativních poslanců z frakce EPP bylo podmíněno odlišným názorem na budoucí směřování EU.²⁴ Ve svém rozhovoru pro *The Economist* z konce března 2010 charakterizoval rozhodnutí opustit EPP příměrem: „Budeme raději dobrým sousedem než nespokojeným nájemníkem.“²⁵ A prvním krokem, který toto dobré „sousedství“ stvrzoval bylo ujištění EPP o podpoře J.M. Barrosa na post předsedy EK pro další období.

„Lepší než zakládat nevýznamnou skupinu bylo zůstat u lidovců ve frakci EPP-ED, která byla a je nejsilnější skupinou v europarlamentu.“²⁶ zhodnotil naopak vytvoření nové frakce šéf europoslanců ODS M. Ouzký v rozhovoru pro *Respekt* v lednu 2010. Očekávání bylo okolo 120 členů, ECR ale sdružuje pouze 54 europoslanců. Zda se jednalo o chybné rozhodnutí se podle Ouzkého ukáže až v dalších eurovolbách, podle toho zda ECR posílí. Komunikaci uvnitř frakce za dané situace ovšem označil za mnohem jednodušší a otevřenější. Také kdykoliv chce mluvit v plénu EP, dostane prostor, neboť přidělování času zvýhodňuje silně zastoupené strany v menších frakcích. To nicméně podle M. Ouzkého nemůže vyvážit přerušování kontaktů např. s německými europoslanci, které považuje za nejbližší partnery z řad starých členských zemí.²⁷

Frakci **Evropská sjednocená levice/Severská zelená levice (GUE/NGL²⁸)** tvoří evropské komunistické strany a skandinávské levicové ekologické strany a předsedá jí Lothar Bisky²⁹. Jádrem krajně pravicové frakce euroskeptiků **Evropa svobody a demokracie (EFD)** tvoří poslanci britské Strany nezávislosti (UKIP). Euroskeptická UKIP si stanovila za hlavní programový cíl vystoupení Spojeného království z EU. V evropských volbách byla ve Velké Británii velmi úspěšná, když se

---

²⁴ *An interview with David Cameron*, THE ECONOMIST online, 31.3.2010
http://www.economist.com/world/britain/displaystory.cfm?story_id=15814344&CFID=125036352&CFTOKEN=49814704

²⁵ Tamtéž.

²⁶ ŠAFAŘÍKOVÁ, K.: *Füle dluží odpověď*, S europoslancem Miroslavem Ouzkým (ODS) o „grilování“ nových eurokomisařů, *Respekt*, ročník XXI, 11. – 17.1.2010, s. 15

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Oficiální název je spojením dvou jazyků: Groupe de la Gauche Unitaire Européen/Nordic Green Left.

²⁹ Šéf německé strany Die Linke

umístila na druhém místě před vládnoucí Labour Party.³⁰ Předsedou EFD je Nigel Farage, šéf UKIP.

Frakce	Křesla	Předsedové
1. Evropská strana lidová (EPP)	265	Joseph Daul (FR)
2. Pokroková aliance socialistů a demokratů (S&D)	184	Martin Schulz (DE)
3. Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE)	84	Guy Verhofstadt (BE)
4. Zelení / Evropská svobodná aliance (Greens/EFA)	55	Daniel Cohn-Bendit (FR) Rebecca Harms (DE)
5. Evropští konzervativci a reformisté (ECR)	54	Michał Kaminski (PL)
6. Evropská sjednocená levice / Severská zelená levice (GUE/NGL)	35	Lothar Bisky (DE)
7. Evropa svobody a demokracie (EFD)	32	Nigel Farage (UK)
8. Nezařazení	27	

Tabulka č. 1: Složení Evropského parlamentu po volbách v červnu 2009³¹

Vedle této politické struktury EP je nutné zmínit ještě jeho další organizační a funkční tělesa. Kromě předsedy EP a 14 místopředsedů jsou dalšími důležitými orgány konference předsedů politických skupin (dále jen konference předsedů) a konference předsedů výborů. **Konference předsedů** se skládá z předsedy parlamentu a předsedů politických skupin. Schůzi konference předsedů se může zúčastnit i jeden nezařazený poslanec, ten však nemá hlasovací právo.³² „Konference předsedů přijímá rozhodnutí ve věci organizace práce Parlamentu a ve věcech týkajících se plánování legislativní činnosti.“³³ Konference předsedů je orgánem odpovědným zejména za záležitosti týkající se složení a působnosti výborů a vztahy s ostatními orgány a institucemi EU a s národními parlamenty členských států.³⁴

Konference předsedů výborů se skládá z předsedů všech stálých nebo zvláštních výborů. Tento orgán může dávat Konferenci předsedů doporučení týkající se práce výborů a návrhů pořadu jednání dílčích zasedání.³⁵ Funkční struktura EP je postavena především na struktuře výborů, které sestavuje konference předsedů. Výbory

³⁰Ve volbách do EP ve Velké Británii zvítězila Konzervativní strana s 27% (získala 25 mandátů), druhá se umístila UKIP 16,09 % (13) a až třetí zůstala vládnoucí Labour Party s 15,31% (13 mandátů). MELLOWS-FACER, A., CRACKNELL, R., LIGHTBOWN, S.: *European Parliament Elections 2009*, Research Paper 09/53, House of Commons, Parliament UK, London, 2009, s. 5

³¹ LINKOVÁ, Jana: *Frakce v Evropském parlamentu po volbách v červnu 2009*, stav k 1.9.2009, OKA, ÚMEZ, Praha 2009 [online], [cit. 2010-01-08]. Dostupný z <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/Frakce-v-EP-po-volbach-2009.pdf>, s. 4

³² Čl. 24 *Jednacího řádu EP pro 7. volební období*, prosinec 2009

³³ Čl. 25 *Jednacího řádu EP pro 7. volební období*, prosinec 2009

³⁴ Tamtéž.

³⁵ Čl. 26 *Jednacího řádu EP pro 7. volební období*, prosinec 2009

jsou nejdynamičtější strukturou EP, protože zde vznikají postoje parlamentu k předkládaným textům. Výbory jsou rozděleny na stálé, které fungují po standardní periodu 2,5 roku a dočasné, jejichž mandát je časově omezen a nesmí překročit dobu 12 měsíců (viz tabulka 2). Složení výborů odráží stranické složení celého EP a vliv jednotlivých politických skupin by měl odpovídat obsazování postů předsedů parlamentních výborů.³⁶

STÁLÉ VÝBORY	
AFCO	Ústavní záležitosti
AFET	Zahraníční věci (má dva podvýbory)
AGRI	Zemědělství a rozvoj venkova
BUDG	Rozpočet
CONT	Rozpočtová kontrola
CLIM	Změna klimatu
CULT	Kultura a vzdělávání
DEVE	Rozvoj
DROI	Lidská práva (podvýbor výboru AFET)
ECON	Hospodářství a měna
EMPL	Zaměstnanost a sociální věci
ENVI	Životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin
FEMM	Práva žen a rovnost pohlaví
INTA	Mezinárodní obchod
ITRE	Průmysl, výzkum a energetika
IMCO	Vnitřní trh a ochrana spotřebitelů
JURI	Právní záležitosti
LIBE	Občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci
PETI	Petice
PECH	Rybolov
REGI	Regionální rozvoj
SEDE	Bezpečnost a obrana (podvýbor výboru AFET)
TRAN	Doprava a cestovní ruch
ZVLÁŠTNÍ VÝBOR	
CRIS	Finanční, hospodářská a sociální krize

Tabulka č. 2 – Výbory EP

³⁶DOČKAL, Vít, KANIOK, Petr, ZÁVĚŠICKÝ, Jan: *Evropský parlament*, Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2007. 174 s. ISBN 978-80-210-4329-9, s. 76

2.2. Evropský parlament a Lisabonská smlouva

LS významně posílila úlohu EP v institucionální struktuře EU. Smlouva potvrdila, že Unie funguje do značné míry na základě zásad parlamentního zřízení a upevnila „dvoukomorový systém“ fungování vazby EP – Rada.³⁷ Evropské legislativní akty přijímá „jedna komora“, která zastupuje členské státy a „druhá komora“, která zastupuje občany EU a v praxi tak dochází ke konkretizaci základní myšlenky dvojí legitimacy EU jakožto unie států a občanů.³⁸ Smlouvou dochází k výraznému posílení role EP v souvislosti s jeho zákonodárnými pravomocemi, neboť dojde k přesunu velkého počtu oblastí a politik EU do režimu procedury spolurozhodování, kde EP vystupuje jako rovnocenný partner Rady. Procedura spolurozhodování tak byla povýšena na řádný legislativního postupu. Nejvýznamnější oblastí, kde dochází k této změně, je oblast justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce. Dalšími oblastmi jsou provádění společné zemědělské politiky, volný pohyb osob, vízová a přistěhovalecká politika, některá opatření hospodářské a měnové politiky, doprava, strukturální fondy aj.³⁹

Parlament dále obdržel pravomoci, ve vztahu k přijímání mezinárodních dohod, kde bude vyžadován jeho souhlas u všech smluv, které souvisejí se záležitostmi spadajícími do řádného legislativního postupu. EP dále získal právo podnětu k revizi Smluv a právo účastnit se postupu prostřednictvím své účasti na Konventu, který revizi připravuje.⁴⁰ Smlouva naopak mlčí v otázce úlohy Parlamentu v konání mezivládní konference. Parlament musí také nyní schvalovat rozhodnutí o zahájení posílené spolupráce (čl. 329 SFEU), použití doložky flexibility,⁴¹ nebo rozhodnutí o použití obecných „překlenovacích doložek“ („passerelles“), které nahrazují jednomyslné hlasování hlasováním kvalifikovanou většinou a zvláštní legislativní postupy řádným legislativním postupem (čl. 48 odst. 2 SEU). Rozpočtové pravomoci EP byly rozšířeny na všechny výdaje Unie. V oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, kde

---

³⁷ DEHAENE, Jean-Luc: Pracovní dokument o dopadu Lisabonské smlouvy na vývoj institucionální rovnováhy Evropské unie, Brusel: Výbor pro ústavní záležitosti, Evropský parlament, 2009, s. 5

³⁸ CORBETT, Richard, DE VIGO Inigo Méndez: *Zpráva o Lisabonské smlouvě*, Výbor pro ústavní záležitosti, Evropský parlament [online], Brusel, 2008 [cit. 2010-02-12], s. 26

³⁹ *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*, Praha : OKI, Sekce ministra pro evropské záležitosti, leden 2010 [online], [cit. 2010-01-12] Dostupný z <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analiza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>, s.18 - 19

⁴⁰ Rada může rozhodnout nesvolat konvent pouze se souhlasem parlamentu.

⁴¹ Umožňující Unii přijímat opatření, která nejsou ve Smlouvách zakotvena, za účelem dosažení cílů, které Smlouvy stanoví.

nemá rozhodovací pravomoc, získal EP obecné právo být informován a konzultován. Parlament také získal rovnocenné postavení s Radou ve vztahu ke kontrole výkonu práv delegovaných Komisí. Lisabonská smlouva zavádí rozlišení mezi delegovanými akty a akty výkonnými. Podle čl. 290 SFEU získává Parlament stejně jako Rada pravomoc odvolat delegované akty Komise na základě zákonného delegování.

Parlament volí předsedu Komise. Touto volbou se mění povaha jmenování předsedy Komise. Předseda, který je volen EP, tak získává významnou demokratickou legitimitu a je také posíleno jeho postavení v institucionálním celku Unie.

LS též změnila pravidla pro složení EP. Maximální počet poslanců je omezen na 751, tzn. 750 plus předseda.⁴² Rozdělení mandátů EP stanoví jednomyslným rozhodnutím Evropská rada z podnětu EP a po obdržení jeho souhlasu. Křesla se mezi jednotlivé členské státy rozdělují tzv. poměrným sestupným způsobem. To znamená, že poslanci z nejlidnatějších zemí zastupují více občanů než poslanci ze zemí s nízkým počtem obyvatel. Smlouva též stanoví minimální (6) a maximální (96) počet poslanců jedné země.⁴³ Volby do EP ve dnech 4.- 7. června 2009 proběhly ještě podle úpravy SES, jejíž znění novelizované Aktem o přistoupení Bulharské republiky a Rumunska do Evropské unie stanovilo pro volební období 2009-2014 počet poslanců na 736.⁴⁴ V rámci implementace LS tak nyní dojde k navýšení poslanců, tak aby odpovídal počtu stanovenému LS. Navýšení se týká 12 členských států (ES 4, AT 2, FR 2, SE 2 a BG, IT, LV, NL, MT, PL, SI, UK po 1 poslanci). Počet členů EP se tímto opatřením přechodně zvýší na 754. Konkrétní návrh na realizaci těchto opatření přineslo zasedání ER ve dnech 18. - 19. června 2009. Došlo k vyjmenování dvanácti členských států a počtu jejich dodatečných poslanců a také způsobu, jakými budou moci členské státy navýšení počtu svých poslanců realizovat. Uváděny jsou tři způsoby realizace. Buď půjde o *„osoby, které byly zvoleny ve všeobecných a přímých volbách, a to buď ve volbách uspořádaných k tomuto účelu, nebo s ohledem na výsledky evropských voleb konaných v červnu roku 2009, nebo jejich národní parlamenty jmenují tyto osoby*

---

⁴²Čl. 14 odst. 2 SEU ve znění kompromisního návrhu přijatého na neformálním zasedání Evropské rady v Lisabonu dne 18. října 2007, kterým se vyhovělo požadavku Itálie o zvýšení počtu italských poslanců o jednoho.

⁴³ Maximální počet 99 poslanců má Německo, protože volby do EP v červnu 2009 proběhly podle Smlouvy z Nice.

⁴⁴ Čl. 189 pododst. 2 a čl. 190 odst. 2 pododst. 1 SES.

*v požadovaném počtu ze svých řad.*⁴⁵ Evropská rada stanovila za cíl přijetí těchto přechodných opatření pokud možno do konce roku 2010.

---

⁴⁵ *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*, s. 11 -12

3. EVROPSKÁ KOMISE A LISABONSKÁ SMLOUVA

3.1. Komise jako nadnárodní orgán a její struktura

„Klíčový význam Komise v institucionální struktuře EU je dán jejím úkolem hájit zájmy Společenství vůči partikulárním zájmům členských států.“⁴⁶ Komise jako permanentní, kolektivní, nezávislá strážkyně zájmů evropské integrace osciluje mezi třemi polohami. Za prvé má právo legislativní iniciativy, dále je prostředníkem mezi zájmy členských států, aby dosáhla schválení navržené legislativy, a v neposlední řadě funguje jako hlídač smluv, kontroluje dodržování legislativy a dohlíží na implementaci závazků.⁴⁷

Simon Hix specifikuje úkoly Komise následovně:⁴⁸

- navrhování politických myšlenek pro střednědobý rozvoj Evropské unie
- navrhování legislativy a funkce prostředníka v legislativním procesu
- reprezentace Evropské unie v rámci bilaterálních i multilaterálních obchodních jednání
- vydávání pravidel a regulace, např. v oblasti soutěžní politiky
- řízení rozpočtu Evropské unie
- dohled nad implementací primární a sekundární legislativy.

Složení a struktura

Komisaři jsou vybíráni podle celkových schopností a s podmínkou záruky naprosté nezávislosti na svém členském státu. Jmenování nebrání skutečnost, že kandidát již v minulosti byl členem Komise. Každý z navržených musí být přijatelný i pro ostatní členské státy, protože Komise je jmenována společnou dohodou vlád členských států.⁴⁹ Členové Komise jsou povinni sledovat výlučně zájem EU, neboť nereprezentují svůj členský stát a nesmí od něj vyžadovat ani přijímat žádné pokyny. Při nástupu do funkce skládají členové Komise slavnostní přísahu obsahující závazek nezávislosti na vysílajícím členském státu. Komise je kolegiální orgán tzn., že všechna

---

⁴⁶PITROVÁ, Markéta, FIALA, Petr: *Evropská unie*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. 743 s. ISBN 80-7325-015-2, s. 248

⁴⁷ Tamtéž, s. 248 - 260

⁴⁸HIX, Simon: *The political system of the European Union*, London: Macmillan Press, 1999. 427 s. ISBN 0-333-71654-X, s. 32

⁴⁹TICHÝ, Luboš, RAINER, Arnold, SVOBODA, Pavel, ZEMÁNEK, Jiří, KRÁL, Richard: *Evropské právo*, Praha: C.H.Beck, 2004. 1,869 s. ISBN 80-7179-449-X, s. 162

přijatá rozhodnutí a akty jsou přičitatelné jen Komisi jako celku, ne jednotlivým členům. Rozhodnutí se přijímají prostou většinou. Funkční období je pětileté⁵⁰ a je tak zajištěn souběh s mandátem EP, který ke jmenování Komise uděluje souhlas.

Komise je organizována podobně jako vláda národního státu. Na politické úrovni komisaři formují kolegium komisařů, které se pravidelně schází. Pokud je to možné, rozhodnutí kolegia jsou usnášena konsenzem, ale každý komisař může požadovat hlasování. Ať již ale samotné usnášení probíhá jakkoliv, komisaři jsou vázáni principem kolektivní odpovědnosti, což je klíčová norma ve většině systémů kabinetní vlády. Politické vedení podle modelu kabinetní vlády lze pozorovat i jinými způsoby. Zaprvé je to způsob přidělování portfolií. Nejdůležitější portfolia jsou přidělována viceprezidentům Komise a těm komisařům, kteří již komisaři byli v předchozí administrativě. Předseda Komise je definován jako „první mezi rovnými“, avšak s postupným vývojem se tato jeho role vyvíjela. Došlo jednak k oddělení jeho nominace od ostatních komisařů a postupně získal i významný vliv na nominace ostatních komisařů a přidělování jednotlivých portfolií. Předseda obecně definuje politickou agendu Komise, připravuje její každoroční pracovní program, stanovuje agendu a předsedá setkáním kolegia. Dalším aspektem podobnosti kolegia komisařů s národní vládou je fakt, že stejně jako ministři v národních vládních kabinetech jsou komisaři kromě jiného také stranickými hráči a kariéerními politiky. To je důležitým aspektem celkového směřování Komise a také to ovlivňuje výběr portfolií pro jednotlivé komisaře.⁵¹ Komisaři jsou pověřeni řízením resortů, jejichž problematika je rozdělena do tzv. generálních ředitelství (*Directorate General – DG*). Členění generálních ředitelství na jednotlivé oblasti připomíná vládní úřady.⁵²

3.2. Evropská komise podle Lisabonské smlouvy

V souladu s čl. 17 SEU odst. 1.: *„Komise podporuje obecný zájem Unie a k tomuto účelu činí vhodné podněty. Zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě. Pod kontrolou Soudního dvora Evropské unie dohlíží na uplatňování práva Unie. Plní rozpočet a řídí programy. Vykonává koordinační, výkonné a řídicí funkce v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami. S výjimkou společné*

⁵⁰ Lisabonská smlouva, čl. 17 odst. 3 SEU.

⁵¹ HIX, S.: *The political system of the European Union*, Macmillan Press, London 1999, s. 50-54

⁵² PITROVÁ, M., FIALA, P.: *Evropská unie*, Centrum pro studium demokracie a kultury, Brno 2003, s. 242

zahraniční a bezpečnostní politiky a dalších případů uvedených ve Smlouvách zajišťuje vnější zastupování Unie.“ Je tak společně s předsedou Evropské rady a vysokým představitelem pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku třetí instancí, která Unii zastupuje. To samozřejmě bude vyžadovat patřičnou koordinaci. Smlouva dále Komisi výslovně přisuzuje úkol podněcovat roční a víceleté plánování Unie. Komise vytváří od svého jmenování program volebního období.

S ohledem na LS je prolomena jinak výlučná legislativní iniciativa Komise v některých případech stanovených ve Smlouvách ve prospěch skupiny (jedné čtvrtiny) členských států (pro oblast policejní a justiční spolupráce v trestních věcech).⁵³ S ohledem na čl. 225 SFEU „může EP většinou hlasů všech svých členů požádat Komisi, aby předložila vhodný návrh v oblastech u nichž má za to, že je k provedení Smluv potřeba aktu Unie. Pokud Komise návrh nepředloží, sdělí EP důvody.“ (více viz kapitola č. 5 Interinstitucionální dohoda mezi EK a EP) Nové ustanovení čl. 24 SFEU ve spojení s čl. 11 SEU zavádí také zcela nový institut, který bude mít zásadní význam s ohledem na legislativní iniciativu Komise. Jedná se o tzv. institut evropské občanské iniciativy (EOI), kde podle příslušného ustanovení *„Nejméně jeden milion občanů Unie pocházejících z podstatného počtu členských států se může ujmout iniciativy a vyzvat Evropskou komisi, aby v rámci svých pravomocí předložila vhodný návrh k otázkám, k nimž je podle mínění těchto občanů nezbytné přijetí právního aktu Unie pro účely provedení Smluv. Postup a podmínky požadované pro tuto iniciativu se stanoví v souladu s čl. 24 prvním pododstavcem Smlouvy o fungování Evropské unie.“* V rámci procesu implementace nyní probíhá příprava příslušné úpravy s konkrétními parametry právní úpravy EOI (minimální počet států, minimální počet občanů z každého státu, ale i minimální věk, forma registrace, přípustný obsah a forma přezkumu přípustnosti atd.)

Zásadní nové ustanovení LS, které se týká Komise, upravilo její složení. Před přijetím Smlouvy z Nice se Komise skládala z 20 komisařů. Země tzv. „velké pětky“ (Německo, Francie, Velká Británie, Itálie a Španělsko) vysílaly do tohoto úřadu po dvou zástupcích, ostatní členské země po jednom. Na základě Smlouvy z Nice byl počet komisařů zastupujících největší unijní země snížen ze dvou na jednoho. Od roku 2005 tak byla Komise sestavena principem jeden stát – jeden komisař. Maximální

---

⁵³ Evropské centrální banky (podnět formou doporučení), Soudního dvora a Evropské investiční banky (podnět na základě žádosti).

velikost Komise byla stanovena na horní hranici 27 komisařů, která byla naplněna po přistoupení Bulharska a Rumunska, přičemž vytyčení časového limitu pro přechod na rotační systém zastoupení nebyl ve Smlouvě z Nice jasně vytyčen.⁵⁴ Od 1. listopadu 2014 měl být počet členů Komise redukován na číslo odpovídající dvěma třetinám členských států (tj. při počtu 27 členských států by Komisi tvořilo 18 komisařů včetně předsedy a místopředsedů). Tento model podporoval i EP s argumentací, že snížení počtu členů Komise je nutné k uchránění její povahy sboru.⁵⁵ Součástí balíku záruk ve vztahu k Irsku, které přijala ER na svém zasedání v červnu 2009, a jež umožnily opakování referenda o LS v Irsku, byla však politická dohoda, že pokud vstoupí LS v platnost, bude v souladu s nezbytnými právními postupy přijato rozhodnutí, že každý členský stát bude mít v Komisi i nadále svého zástupce. Ke snížení počtu členů EK podle LS tak ve skutečnosti nedojde.

LS dále upevnila úlohu předsedy Komise a ten se postupně prostřednictvím smluv stal z „prvního mezi rovnými“ skutečným „předsedou“ sboru.⁵⁶ LS také zdůraznila, že předseda rozhoduje o vnitřním uspořádání Komise a musí dát svůj souhlas se jmenováním vysokého představitele. Na jeho žádost musí komisaři podat demisi. Co se týče sestavování Komise, procedura podle LS doznala oproti stávající úpravě některých významných změn. Ve Smlouvě je upřesněno, že ER navrhuje kandidáta na funkci předsedy Komise „s přihlédnutím k volbám do Evropského parlamentu a po náležitých konzultacích“ (čl. 17 odst. 7 SEU). Toto ustanovení potvrzuje praxi, která se *de facto* uplatňovala při jmenování předsedy Komise v roce 2004. To by mohly politické frakce podpořit tím, že by před volbami do EP předkládaly jméno kandidáta na předsedu Komise a kampaň před evropskými volbami by se tedy částečně soustředila i na tyto kandidáty. Výsledky voleb by tak měly přímý efekt na exekutivu, což je stejný případ, jako při volbách do národních parlamentů většiny evropských zemí. Ostatní členové Komise jsou navrženi na základě dohody Rady a předsedy Komise. Členové Komise jako sbor podléhají schválení EP. Členové Komise mají být vybíráni podle celkové způsobilosti a evropanství z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti. Předseda EK dále získal novou pravomoc odvolávat jednotlivé komisaře.

---

⁵⁴ KLÍMA, M.: *Smlouva z Nice – institucionální reforma EU a rovnováha moci*, Politologický časopis, 2001, Roč. VIII., č. 4, s. 333

⁵⁵ DEHAENE, J.-L.: *Pracovní dokument o dopadu Lisabonské smlouvy na vývoj institucionální rovnováhy Evropské unie*, Výbor pro ústavní záležitosti, Evropský parlament, Brusel 2009, s. 15

⁵⁶ Tamtéž, s. 15

4. PROCEDURA JMENOVÁNÍ NOVÉ KOMISE

4.1. Historická retrospektiva jmenovacího procesu ve vztahu k EP

Procedura jmenování nové EK byla před rokem 1994 čistě v kompetenci vlád členských zemí. Ty své kandidáty volily na období 4 let s ohledem na podporu relevantních domácích politických stran. Vybrané kandidáty si členské země vzájemně akceptovaly. Souhlas EP v tomto období nebyl vyžadován ani pro jednotlivá jmenování (např. předsedy Komise). Výraznější zapojení EP do jmenovacího procesu nastalo až přijetím Maastrichtské smlouvy.⁵⁷ Po vstupu Maastrichtské smlouvy v platnost byla totiž volba předsedy Komise podmíněna konzultací s EP. Podpora tehdejšího kandidáta na předsedu Jacquese Santera však byla velmi slabá a stanovisko EP se změnilo až během diskusí s navrhovanými členy Komise ve výborech, kde měl pouze dílčí výhrady, a proto souhlasil s nominací komise jako celku. Po finančním skandálu a odstoupení Santerovy Komise se stalo hlasování o novém předsedovi nutností a nikoliv pouze politickou konzultací. Počínaje 1. květnem 1999 vstoupila totiž v platnost Amsterodamská smlouva, podle níž byla volba předsedy Komise souhlasem EP podmíněna.⁵⁸

Paralelně s tímto procesem, který upravoval volbu předsedy Komise, se začala formovat nová pravidla i pro jmenování jejích jednotlivých členů. Předseda EP, německý socialista Klaus Hänsch, zahájil tento proces v roce 1994 s odkazem na ustanovení *Jednacího řádu EP* umožňující před samotným hlasováním pozvat nominované komisaře na jednání příslušných výborů.⁵⁹ Skutečnost, že Komise je schvalována jako celek může být EP použita jako nátlakový nástroj v případě, že EP nesouhlasí s nominací konkrétního komisaře. I přesto, že se v roce 1994 z daleka nejednalo o tak náročnou proceduru, do jaké se vyvinula dnes, měla tato inovace velký symbolický význam. Všichni kandidáti prošli tímto pilotním slyšením, stejně tak jako v roce 1999. Tento styl slyšení podobný schvalování prezidentských jmenování

---

⁵⁷Prvním krokem v souvislosti s prohlubováním jmenovacích pravomocí parlamentu bylo vytvoření Účetního dvora v roce 1975, kdy Parlament získal právo být konzultován ohledně jmenování jeho členů.

⁵⁸PITROVÁ, Markéta, FIALA, Petr: *Evropská unie*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. 743 s. ISBN 80-7325-015-2, s. 227-233 a CORBETT, Richard, JACOBS, Francis, SHACKLETON, Michael: *The European Parliament*, London: John Harper Publishing, 2007. 384 s. ISBN 10-0954381106, s. 266-269

⁵⁹WATSON, Rory: *From small beginnings to major parliamentary weapon*, *Europolitic*, No. 3893, 11.1.2010, s. 14

amerického kongresu⁶⁰, byl pak také použit pro slyšení s deseti komisaři z nových členských zemí, které přistoupily v roce 2004. Tehdy ovšem slyšení trvala pouhých 80 minut a nebyl dán prostor pro doplňující otázky. V roce 2004 navíc frakce EPP poprvé vystoupila s argumentem, že zvolení předsedy Komise by mělo reflektovat výsledky evropských voleb. Vlna kritiky ze strany socialistů, zelených a GUE/NGL, v reakci na tento požadavek, volbu jednotlivých členů první Barrosovy Komise silně zpolitizovala. V roce 2004 představil J. M. Barroso poslancům EP 24 kandidátů na komisaře a hned čtyři z nich byli shledáni v průběhu slyšení problematickými. Jednalo se o italského kandidáta na post komisaře pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost Rocco Buttiglione. V případě Buttiglioneho došlo poprvé v historii k situaci, kdy výsledkem hlasování ve výboru bylo doporučení odmítnout nominaci kandidáta na plénu, když prezentoval osobní názory ve vztahu k homosexualitě optikou svého katolického přesvědčení.⁶¹ Dalším byl maďarský kandidát, který obdržel negativní hodnocení za nepřesvědčivé znalosti v oblasti energetiky. Lotyšská kandidátka Ingrida Udre podle vyjádření výboru dostatečně neobjasnila podezření z finančních machinací a konečně nizozemská kandidátka Neelie Kroes byla upozorněna na neznalost v oblasti konkurenceschopnosti a napojení na některé vlivné společnosti.

Barroso se nakonec rozhodl tým v původním složení stáhnout a provést příslušné změny jak personální, tak v obsazení porotfolií. Itálie nakonec nahradila Rocca Buttiglione Franco Frattinim a Lotyšsko Ingrid Udre Andrisem Piebalgsem. Lotyšskému zástupci bylo přiděleno portfolio energetiky a maďarský komisař László Kovács získal daně a celní unii. Neelie Kroes si jako jediná udržela nominovaný post, ovšem s upozorněním, že se parlament bude o její situaci dále pečlivě zajímat. Změny v nominacích kandidátů i navržených portfoliích byly následovány novým kolem slyšení.⁶²

Pravomoc EP vést slyšení s kandidáty na komisaře není ukotvena v primárním právu, od roku 1994 je však součástí rámcové interinstitucionální dohody mezi EK a

---

⁶⁰ŘÍCHOVÁ, Blanka a kol.: *Komparace politických systémů I.*, Praha: Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická, 2000. 275 s. ISBN 80-7079-994-3, s. 181

⁶¹ *Buttiglione backs out*, The Economist [online], 1.10.2004, [cit. 2010-05-03] Dostupné z: www.economist.com

⁶²CROSSICK, Eliyabeth: *The new European Commission 2004 – 2009*, Brusel: Freshfields Bruckhaus Deringer [online] 2004. [cit. 2010-04-22] Dostupný z: <http://www.freshfields.com/publications/pdfs/practices/10194.pdf>, s. 1 – 2.

EP a příslušnými ustanovení reflektována v *Jednácím řádu EP*. Teprve až v roce 2004 se slyšení poprvé projevily nejen symbolickou, ale faktickou i demonstrací síly ve vztahu ke kandidátům navrženým členskými státy. V návaznosti na tato slyšení představil britský liberální europoslanec Andrew Duff *Zprávu o pravidlech schvalování Evropské komise*, ze které vyplynulo, že dalším slyšením musí předcházet důkladnější příprava, jasnější pravidla procedury a užší koordinace mezi jednotlivými parlamentními výbory.

V souvislosti s aktuální volbou bylo možné očekávat, že ze strany Parlamentu, ve snaze demonstrovat po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost svou sílu a vliv, dojde minimálně k hrozbě negativním vetem vůči několika kandidátům. A to i v případě, že by případné odmítání kandidátů nemělo příliš společného s jejich reálnými kompetencemi, ale demonstrovalo by mocenskou hru frakcí uvnitř EP. Podle zákonitosti: pokud levice odmítá určitého kandidáta, najde si pravice čistě z důvodu vyvažování kandidáta z některé levicové strany, jehož bude odmítat. Podobně jako tomu bylo ve sporu Buttiglione vs. Kovacs.

4.2. První fáze - volba předsedy Komise

Prvním krokem při sestavování Komise je vždy volba jejího předsedy. Volba byla provedena s ohledem na čl. 214 odst. 2 smlouva z Nice: „*Rada zasedající na úrovni hlav států nebo předsedů vlád, určí kvalifikovanou většinou osobu, kterou zamýšlí jmenovat předsedou Komise; toto určení vyžaduje schválení Evropského parlamentu.*“⁶³ Klíčová pasáž *Jednacího řádu EP* upravuje designaci předsedy Komise takto: „*Pokud se Rada dohodne na nominaci předsedy Komise, požádá předseda Parlamentu navrženého kandidáta, aby učinil prohlášení před Parlamentem a představil Parlamentu své politické cíle. Po tomto prohlášení následuje rozprava. Rada musí být přizvána k účasti v rozpravě. Parlament schválí nebo zamítne nominaci většinou odevzdaných hlasů. Hlasuje se tajně. Poté, co je kandidát zvolen, informuje o*

---

⁶³ Srov. Čl. 17 odst. 7 SEU dle LS: „*S přihlédnutím k volbám do Evropského parlamentu a po náležitých konzultacích navrhne Evropská rada kvalifikovanou většinou Evropskému parlamentu kandidáta na funkci předsedy Komise. Tohoto kandidáta zvolí Evropský parlament většinou hlasů všech svých členů. Nezíská-li potřebnou většinu, navrhne Evropská rada do jednoho měsíce kvalifikovanou většinou nového kandidáta, kterého zvolí Evropský parlament stejným postupem.*“

*tom předseda Parlamentu Radu, požádá ji a nově zvoleného předsedu Komise, aby po vzájemné dohodě navrhli kandidáty na místa komisařů.*⁶⁴

Evropská rada vedená Českou republikou v roli předsednické země 18. – 19. června 2009 dosáhla politické shody na Josém Manuelu Barrosovi jako na osobě, kterou zamýšlí určit jako předsedu Evropské komise na období let 2009–2014.⁶⁵ „Tím české předsednictví splnilo úkol vyplývající z prohlášení Evropské rady z prosince 2008, neprodleně po volbách do Evropského parlamentu v červnu 2009 zahájit proces jmenování nové Komise, zejména designaci jejího předsedy.“⁶⁶ Následné konzultace s Evropským parlamentem však české předsednictví začít nemohlo s ohledem na probíhající ustavování EP a nedokončené volby předsedů jednotlivých frakcí po červnových volbách. S konzultacemi proto započalo až navazující předsednictví švédské.

Švédský premiér Reinfeldt i ostatní členové Rady původně prosazovali, aby nově zvolený Evropský parlament Barrosovu nominaci odsouhlasil již na svém prvním plenárním zasedání v polovině července 2009. Pro tento termín však v Evropském parlamentu neexistovala dostatečná podpora. Zatímco EPP se přikláněla k červencovému termínu hlasování, proti se stavěli zejména socialisté, liberálové, zelení a levice. Odklad hlasování byl způsoben zejména rozdílností pozic jednotlivých frakcí EP k postupu jmenování předsedy příští Komise, vzhledem k dosud nedokončenému ratifikačnímu procesu Lisabonské smlouvy a tudíž k nevyjasněnosti právního základu pro jmenování nové Komise. Frakce také požadovaly více času k tomu, aby mohly J.M. Barrosa důkladně interpelovat ohledně jeho politických priorit pro jeho druhé funkční období. Socialisté a liberálové požádali Barrosa o představení písemného programu. Obě strany vypracovaly seznam klíčových témat, které měl Barrosův program zohlednit.

---

⁶⁴ Čl. 105 *Jednacího řádu pro 7. volební období EP*, prosinec 2009 [online], [cit. 2010-04-22] Dostupný z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+RULES-EP+20091201+0+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>

⁶⁵ *Závěry Evropské rady 18.-19.června 2009*, s. 5

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/108634.pdf

⁶⁶ České předsednictví v Radě EU: *Výsledky českého předsednictví v Radě EU* 1. ledna – 30. června 2009, s. 8, www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=61212&down=yes

Socialisté při sestavování požadavků vycházeli ze svého volebního programu, když požadovali:⁶⁷

1. Nový plán obnovy pro Evropu založený na větší koordinaci makroekonomických politik
2. Evropský pakt zaměstnanosti založený na shodě všech ČS a sociálních partnerů
3. Novou chartu práv žen za účelem propagace rovnoprávnosti mužů a žen
4. Pakt pro sociální pokrok, který by byl založen na požadavku, že sociální práva mají přednost před ekonomickými svobodami a konkurenčními pravidly
5. Efektivní regulaci a dohled nad finančními trhy
6. Silnější a efektivnější finanční nástroje, včetně nové iniciativy pro eurobondy
7. Solidaritu členských států v rámci sociálních a penzijních systémů
8. Přehlednější a koordinovanější vnější akce EU
9. Koherentní evropskou ekonomickou strategii po roce 2010
10. Nový právní rámec pro zajištění a vyjasnění právního základu veřejných služeb v EU
11. Evropský rozpočet zohledňující aktuální výzvy

ALDE od Barrosa očekávala:⁶⁸

1. Vytvoření jednotného Evropského plánu obnovy pro boj s ekonomickou, finanční a sociální krizí
2. Ustavení evropského finančního dozorového orgánu
3. Představení rozpočtového plánu EU založeného na vlastních nezávislých zdrojích a ne na národních příspěvcích
4. Koherentnější evropskou diplomacii s využitím Evropské služby vnější akce
5. Vytvoření portfolia komisaře pro základní práva a antidiskriminaci

Jediným protikandidátem, který byl navrhován koalicí liberálů, zelených a socialistů bývalý belgický předseda Guye Verhofstadt. Ten svojí kandidaturu nakonec nepotvrdil. Nejaktivnějšími v kampani proti znovuzvolení Barrosa předsedou EK byli zelení. Námitkou byla také skutečnost, že Barroso ještě nebyl Evropskou radou formálně nominován. Odklad hlasování v EP bylo zároveň možné vnímat jako snížení šancí Barrosa na znovuzvolení, neboť se během léta mohla objevit nová jména kandidátů na tento post. Švédské předsednictví proto alespoň přistoupilo k formální

---

⁶⁷ Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament: *Socialists and Democrats spell out demand for a new direction for Europe*, Newsroom, 13.7.2009 http://www.socialistgroup.eu/gpes/public/detail.htm?id=132804&section=NER&category=NEWS&start_pos=0&topicid=-1&request_locale=EN

⁶⁸ *Verhofstadt lists conditions for Barroso II*, Euractiv, 15.7.2009 <http://www.euractiv.com/en/eu-elections/verhofstadt-lists-conditions-barroso-ii/article-184139>

nominace ze strany ER a na základě písemné procedury byl členskými státy 9.7. formálně jmenován J. M. Barroso (s ohledem na příslušná ustanovení tehdy platné smlouvy, tj. smlouvy s Nice)⁶⁹.

Čtyřicetistránkový politický program, který J. M. Barroso představil 3. září na tiskové konferenci, délkou i rozsahem ostře kontrastoval s krátkým dopisem, který sloužil jako představení priorit ER.⁷⁰ Barroso se ve svém programu snažil vyjít vstříc požadavkům frakcí, socialistům slíbil záchranu pracovních míst a pravicí boj s protekcionismem. Za cíl si vytyčil posílení role EU role ve světě a její vyvedení z ekonomické krize. Slíbil zreformovat EK, některá místa zrušit jiná naopak zřídit, např. komisaře pro migraci nebo pro lidská práva.

Mezi hlavní výzvy, před kterými EU stojí, označil:

- Obnovu hospodářského růstu dnes a zajištění dlouhodobé udržitelnosti a konkurenceschopnosti v budoucnu
- Boj proti nezaměstnanosti a posilování sociální soudržnosti
- Přeměnu výzvy udržitelné Evropy na naši konkurenční výhodu
- Zajištění bezpečnosti Evropanů
- Posilování občanství EU a zapojení občanů

Priority pro řešení těchto problémů stanovil v desetiletém rámci a budou tak poskytovat vizi pro EU v roce 2020.

Konference předsedů rozhodla o zařazení termínu hlasování na plenární zasedání 16.9. Termín hlasování dva týdny před druhým irským referendem o LS sice silně kritizovala levice a zelení, nicméně Barrosovy šance na znovuzvolení postupně rostly, jak sbíral podporu v rámci mítinků s jednotlivými frakcemi, kde představoval svůj politický program. Hlasování nakonec proběhlo v tomto termínu podle platné Smlouvy z Nice. Barrosovi tak pro zvolení postačoval zisk prosté většiny odevzdaných hlasů. Barroso nicméně při hlasování zaznamenal podporu nejen absolutní většiny celkového počtu poslanců (tj. více než 369 hlasů ze 736), ale dokonce i zisk absolutní

---

⁶⁹Čl. 214, odst. 2 SEU, *Niceská smlouva* 2001,

http://ec.europa.eu/ceskarepublika/pdf/glossary/smlouva_z_nice.pdf

⁷⁰*Barroso představil program pro příští funkční období*, Euractiv [online], [cit. 2009-12-09], dostupné z: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/clanek/barroso-predstavil-svuj-petiletý-plan-006454>

většiny dle požadavků LS (tzn. i s ohledem na navýšení počtu poslanců tzn. více než 378 z budoucího celkového počtu 754 poslanců). Bylo tedy jasné, že nebude třeba hlasování opakovat po vstupu LS v platnost.⁷¹ Hlasování bylo sice tajné, nicméně rozložení odevzdaných hlasů bylo možné tušit s ohledem na prohlášení jednotlivých frakcí.⁷² Dle odhadů deníku *Europolitics* Barrosa podpořilo 240 (z celkových 265) poslanců EPP, 60 (z 84) poslanců ALDE, všech 54 poslanců ECR a přibližně 30 socialistů. Koalice pro podporu Barrovy kandidatury pro druhé funkční období tak byla paradoxně tvořena i hlasy ECR, která ostře vystupovala proti přijetí LS. Proti hlasovalo s největší pravděpodobností 55 poslanců Greens/EFA, 35 GUE/NGL, 30 EFD, 40 SD a všichni nezařazení. Nejvíce poslanců, kteří se zdrželi hlasování, patřilo do tábora SD, který zaznamenal nejvýraznější vnitřní rozdělení v otázce podpory Barrosovy kandidatury. Frakce dlouho nemohla nalézt shodu, zda Barrosa podpoří či ne.⁷³ Předseda frakce M. Schulz sice dával jasně najevo, že je pro něj představený program zklamáním a osobně pro Barrosa hlasovat nebude, ale hlasování SD den před volbou přineslo výsledek 93:45 ve prospěch názoru zdržet se hlasování. Ne všichni poslanci se ale nakonec této linie drželi. Podporu Barrosovi vyslovila v souladu s instrukcemi národních vlád zejména španělská a portugalská delegace a několik socialistických poslanců z Německa, Velké Británie. Proti hlasovali Francouzi, Belgičané, Řekové a Italové. Část socialistických poslanců se rozhodla zdržet se hlasování.⁷⁴

Předseda EPP, která Barrosa do funkce navrhla, J. Daul ve svém vystoupení během rozpravy před hlasováním zdůraznil, že jeho frakce vyšla z červnových voleb vítězně, legitimitu jeho zvolení je proto nutno vnímat v kontextu výsledku evropských voleb. J. M. Barroso podle EPP již v předchozím volebním období dokázal, že je schopen dobrého vedení Komise a za jeho největší úspěchy označil přijetí klimaticko-energetického balíčku a stabilizaci finančního systému. Ocenil také, že Barroso jako první navrhl skutečné partnerství mezi EK a EP a EPP po jeho schválení očekává spuštění procesu sestavování Komise bez ohledu na nevyjasněnost právního základu,

---

⁷¹ V roce 2004 byl Barroso zvolen ziskem 413 hlasů (251 bylo proti, 44 se zdrželo hlasování z celkového počtu 785), což bylo 20 hlasů více než potřebná většina (tentokrát měl o 13 více, ale při nižším celkovém počtu poslanců).

⁷² SAMPOL, C.: *Barroso sails to easy victory*, *Europolitics*, No. 3819, 17.9.2009, s. 1

⁷³ *Předseda Evropské komise ve Skupině progresivní aliance socialistů a demokratů*, komentář ČSSD [online], 11.9.2009, [cit. 2010-05-03] Dostupné z: <http://www.cssd.cz/inews/eurozpravy/predseda-evropske-komise-ve-skupine-progresivni-aliance-socialistu-a-demokratu>

⁷⁴ Tamtéž, s. 4

podle kterého tato Komise bude fungovat. Silnou kritiku přednesl předseda politické skupiny SD M. Schulz, který Barrosa označil za sporného kandidáta a kritizoval jej za programovou nevyhraněnost i ochotu akceptovat hlasy euroskeptiků. „Jak můžete vést Evropu proevropsky, když vstupujete do společenství tohoto druhu?“ řekl doslova.⁷⁵

G. Verhofstadt za ALDE vyjádřil zklamání nad politickým programem Hlavní směry politiky příští Komise, který označil za nepřesvědčivý a zdůraznil také potřebu nové struktury Komise, která bude mít lépe rozdělené kompetence než v minulosti a v tomto ohledu ALDE očekává vytvoření samostatného portfolia pro základní práva a občanské svobody. S energickým projevem vystoupil Daniel Cohn-Bendit (Greens/EFA). Upozornil, že pokud chce J. M. Barroso přijít v druhém funkčním období s opravdovou změnou, musí v souvislosti s reakcí na finanční a hospodářskou krizi zohlednit zároveň krizi ekologickou, např. reformou výrobních systémů. Jádrem probíhající krize je podle Cohn-Bendita současný přístup, kdy chceme „stále více a rychleji“ a reakcí musí být koordinovaná opatření vedoucí k udržitelnému rozvoji. S ohledem na zkušenosti s vedením předchozí Komise však již zelení nemají k Barrosovi důvěru a jeho znovuzvolení pro ně nepředstavuje známku stability. Michał Kamiński oznámil, že ECR podpoří Barrosovu kandidaturu, přestože s Barrosem v řadě oblastí nesouhlasí a i přes fakt, že se ECR na rozdíl od Barrosa stavěla zásadně proti přijetí LS. Lothar Bisky (GUE/NGL) avizoval, že jeho frakce Barrosa nepodpoří a jeho program označil za pokračování politiky, která přispěla k největší hospodářské krizi v poválečných dějinách. Nigel Farage, jménem EFD, se ve své kritice Barrosova programu soustředil na tezi, že je sepsán tak, jako když by byla LS již ratifikována. To jeho frakce považuje za podvod a ignorování demokratických výsledků referend. EP by v žádném případě neměl J. M. Barrosa potvrdit ve funkci na další období, dokud nebude znám výsledek druhého irského referenda.

Otazníkem dalšího vývoje zůstávalo, zda měl J. M. Barroso po svém zvolení okamžitě zahájit vyjednávání s jednotlivými členskými zeměmi ohledně složení nové Komise, aby předseda i jednotliví členové Komise byli zvoleni dle stejné smlouvy.

---

⁷⁵ *Vystoupení J. Daula*, Rozprava k prohlášení kandidáta na předsedu Komise, Zasedání Evropského parlamentu, Štrasburk, 15. 9. 2009 [online], [cit. 2009-09-15] Dostupný z <http://www.europarl.europa.eu/wps-europarl-internet/frd/vod/player?date=20090915&language=cs>

Logickou variantou se jevílo vyčkat výsledků irského referenda a dokončení ratifikace LS. Sám Barroso zastával názor, že by nejdříve mělo být vyjasněno, podle jaké smlouvy se bude Komise tvořit. Nová Komise měla být jmenována, s ohledem na konec funkčního období první Barrosovy Komise, již k 1. listopadu 2009, avšak s ohledem na probíhající ratifikaci LS a s tím související nevyjasněnost právního základu pro volbu komisařů, byla tato ještě dočasně ponechána na omezenou dobu ve funkci. To nicméně nevylučovalo předběžné neformální konzultace o potencionálních kandidátech s předsedou EK.

Nejasnosti souvisely zejména s počtem komisařů. Co se týče postupu navrhování eurokomisařů, ten by byl podobný, ať by již byl aplikován postup podle Smlouvy z Nice (čl. 214 odst. 2) nebo podle LS (čl. 17 odst. 7 SEU), které uvádějí, že Rada po vzájemné dohodě se zvoleným předsedou Komise přijme seznam dalších osob, které navrhuje jmenovat členy Komise. Tyto osoby jsou vybírány na základě návrhů členských států. S navrženým kandidátem musí souhlasit předseda Komise. Pro srovnání uvádím příslušný postup schvalování Komise podle smlouvy z Nice a podle Lisabonské smlouvy. Postup schvalování předsedy Komise a Komise jako takové upravuje smlouva z Nice v čl. 214 odst. 2: *„Rada po dohodě s designovaným předsedou kvalifikovanou většinou přijme seznam ostatních osob, které zamýšlí jmenovat členy Komise, sestavený podle návrhů podaných každým členským státem. Předseda a ostatní členové Komise určení tímto způsobem podléhají jako sbor schválení Evropským parlamentem. Po svém schválení Evropským parlamentem jsou předseda a ostatní členové Komise jmenováni Radou kvalifikovanou většinou.“*

LS upravuje postup schvalování předsedy Komise a Komise jako takové následujícím způsobem. Čl. 17 odst. 7 konsolidovaného znění SEU stanoví: *„Rada vzájemnou dohodou se zvoleným předsedou přijme seznam dalších osob, které navrhuje jmenovat členy Komise. Jsou vybírány na základě návrhů členských států v souladu s kritérii uvedenými v odst. 3 druhém pododstavci a v odst. 5 druhém pododstavci. Předseda, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a ostatní členové Komise podléhají jako sbor schválení Evropským parlamentem. Na základě tohoto schválení jmenuje Evropská rada Komisi kvalifikovanou většinou.“*

V opakovaném referendu 2. října 2009 nakonec Irové schválili LS poměrem 67,13% hlasů pro přijetí smlouvy ku 32,87% hlasů proti, hlasování se zúčastnilo 58 % voličů.⁷⁶ V reakci na kladný výsledek druhého irského referenda ratifikoval LS dne 10. října 2009 polský prezident Lech Kaczyński. V České republice byla parlamentní část ratifikace LS dokončena 6. května 2009 vyslovením souhlasu Senátu a současně byla přijata novela jednacích řádů obou komor parlamentu upravující vnitrostátní parlamentní procedury v souvislosti s LS.⁷⁷ Prezident však ani poté LS neratifikoval a umožnil skupině senátorů podat avizovaný návrh na další přezkum LS u Ústavního soudu. Ústavní soud projednal tento návrh v krátké době a nálezem ze 3. listopadu 2009 opět potvrdil, že LS není v rozporu s českým ústavním pořádkem. Ještě týž den, 3. listopadu 2009 LS podepsal prezident Václav Klaus. Předtím však podmínil svůj podpis výjimkou pro ČR z listiny základních práv EU. Tu mu slíbil evropský summit konaný 29. října 2009.⁷⁸

4.3. Druhá fáze - schvalování kolegia komisařů

Komisaře navrhuje vláda členských zemí podle vnitrostátních pravidel. Pravidlem je, že členský stát navrhne jedno konkrétní jméno a v případě neúspěchu navrženého kandidáta, má v záloze připravené jméno dalšího, pro kterého se snaží případně získat u evropských institucí podporu. V České republice není právními předpisy explicitně upraven přesný postup při vybírání a navrhování příslušného kandidáta na post eurokomisaře. *Jednací řád PS PČR*⁷⁹ (zákon č. 90/1995 Sb., v platném znění) stanoví, že: „vláda předkládá výboru pro evropské záležitosti k projednání personální nominace na evropského komisaře...“ (§ 109c odst. 1). „Personální nominace do orgánů EU se přitom ve Sněmovně projednají dříve než o nich vláda přijme konečné rozhodnutí.“ (§ 109c odst. 2). Projednání ve výboru má konzultační povahu.

---

⁷⁶ www.electionsireland.org

⁷⁷ 26. listopadu 2008 rozhodl Ústavní soud ČR, že šest zkoumaných částí LS není v rozporu s českou ústavou. Soud se měl zaměřit na šest oblastí dokumentu - oblast předání některých pravomocí na evropskou úroveň, možnost měnit způsob rozhodování v Radě EU z jednomyslného na většinový (ztráta práva veta pro členské státy) nebo způsob uznání Listiny základních práv EU a její právní závaznost pro Česko. Poslanecká sněmovna schválila Lisabonskou smlouvu 18. února 2009. Poslanci svůj souhlas s ratifikací doplnili usnesením. V něm odmítli případné snahy o zpochybňování takzvaných Benešových dekretů a poválečného majetkového uspořádání. Senát i sněmovna dále schválili prováděcí novely, které zabraňují převodu rozhodovacích kompetencí z členských států na unijní úroveň bez souhlasu obou komor parlamentu (tzv. vázaný mandát vlády).

⁷⁸ *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy, s.4-5*

⁷⁹ *Jednací řád PSP ČR* [online], dostupný z: http://www.psp.cz/docs/laws/1995/90_index.html

Vlády členských zemí by měly při výběru zohlednit obecné předpoklady potenciálních kandidátů, kupř. jazykové vybavení, odborné znalosti problematiky související se svěřeným portfoliem, manažerské schopnosti nutné při řízení administrativy, vyjednávací schopnosti a nezávislost na zájmových a politických skupinách. Česká vláda po komplikovaných jednáních s politickými stranami, které nabízely své kandidáty Vladimíra Špidlu (ČSSD), Alexandra Vondru (ODS), Pavla Svobodu (KDU-ČSL), Jana Švejnara (Zelení) a Vladimíra Remka (KSČM), nečekaně rozhodla, že se jím stane ministr pro evropské záležitosti Štefan Füle. Nominace komisařů, které byly i v případech dalších členských zemí výsledkem složitých národních politických vyjednávání, byly ukončeny k 25. listopadu a o dva dny později předseda Evropské komise J. M. Barroso oznámil na zvláštní tiskové konferenci v Bruselu slavnostně jejich jména a rozdělení portfolií.

Jméno	Národnost	Frakce	Portfolio
José Manuel Barroso	PT	EPP	předseda
Joaquín Almunia	ES	PES	místopředseda; Hospodářská soutěž
László Andor	HU	PES	Zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění
Catherine Ashton	UK	PES	místopředsedkyně; Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
Michel Barnier	FR	EPP	Vnitřní trh a služby
Dacian Cioloș	RU	EPP	Zemědělství a rozvoj venkova
John Dalli	MT	EPP	Zdraví a spotřebitelská politika
Maria Damanaki	GR	PES	Rybolov a námořní záležitosti
Karel De Gucht	BE	ELDR	Obchod
Štefan Füle	CZ	PES	Rozšíření a politika sousedství
Máire Geoghegan-Quinn	IE	ELDR	Výzkum a inovace
Kristalina Georgieva	BG	EPP	Mezinárodní spolupráce, humanitární pomoc a řešení krizí
Johannes Hahn	AT	EPP	Regionální politika
Connie Hedegaard	DK	EPP	Opatření v oblasti změny klimatu
Siim Kallas	ET	ELDR	místopředseda; Doprava
Neelie Kroes	NL	ELDR	místopředsedkyně; Digitální agenda
Janusz Lewandowski	PL	EPP	Finanční plánování a rozpočet
Cecilia Malmström	SE	ELDR	Vnitřní věci
Günter Oettinger	DE	EPP	Energetika
Andris Piebalgs	LV	EPP	Rozvoj
Janez Potočnik	SI	ELDR	Životní prostředí
Viviane Reding	LU	EPP	místopředsedkyně; Spravedlnost, základní práva a občanství
Olli Rehn	FI	ELDR	Hospodářské a měnové záležitosti
Maroš Šefčovič	SK	PES	místopředseda, Interinstitucionální vztahy a administrativa
Algirdas Šemeta	LT	EPP	Daně a celní unie, audit a boj proti podvodům
Antonio Tajani	IT	EPP	místopředseda; Průmysl a podnikání
Androulla Vassiliou	CY	ELDR	Vzdělávání, kultura, mnohojazyčnost a mládež

Tabulka č. 3 – Rozdělení portfolií

Kromě předsedy J. M. Barrosa má z předchozí EK zkušenost 13 komisařů, přestože pouze sedm z nich bylo součástí původního týmu, v závěru funkčního období EK totiž delegovalo několik členských států do EK nové zástupce. V novém Barrosově týmu zastávají bývalí komisaři jiné funkce než v předchozím kolegiu (Barroso I). Nová EK se skládá z devíti žen a šestnácti mužů, což znamená zatím historicky nejvyšší početní zastoupení žen. Mezi dvaceti šesti nominovanými kandidáty figurují jména šestnácti bývalých ministrů a dva bývalí premiéři. Členové sboru pocházejí ze tří politických seskupení, 13 z EPP, 8 z ALDE a 6 z SD, přičemž na rozdíl od početní síly frakcí v EP jsou v EK druhou nejsilněji zastoupenou skupinou liberálové (v EP až třetí). J. M. Barroso provedl avizované změny ve struktuře Komise, která se nebudou shodovat s portfolii při období 2004 – 2009 (podrobněji o jednotlivých změnách viz příloha č. 2).⁸⁰ Byla vytvořena nová portfolia pro: opatření v oblasti změny klimatu, vnitřní věci a spravedlnost, základní práva a občanství⁸¹. U dalších portfolií došlo ke změnám v náplni: např. vzdělávání, kultury, mnohojazyčnosti a mládeže, zdraví a ochrany spotřebitele, průmyslu a podnikání, výzkumu a vývoje, mezinárodní spolupráce, humanitární pomoci a reakce v krizových situacích.

Kandidáti na komisaře se po své nominaci přesunuli do Bruselu, kde jim byly přiděleny administrativní prostory, prozatím mimo hlavní budovu *Berlaymont*. Zde pro ně předseda Barroso uspořádal „semináře“, v rámci kterých se zejména nováčci dozvěděli více informací o práci komisaře, seznámili se s vymezením svých portfolií a začali se připravovat na konfirmační slyšení ve výborech EP.⁸²

---

⁸⁰ Představená nová struktura je přílohou č. 1 této práce. Zobrazuje obsazení jmény kandidátů na komisaře tak jak byli navrženi, obsahuje proto jméno původní bulharské kandidátky Jelevy. Barroso II Commission – 2010/2014, *Allocation of portfolios and supporting services* [online] Zdroj: http://www.europolitics.info/pdf/gratuit_en/261729-en.pdf

⁸¹ Vytvoření tohoto portfolia požadovalo ALDE.

⁸² SAMPOL, Célia: *Seminar for new commissioners*, Europolitics No. 3872, 2. December 2009
Carmen PREISING, generální sekretariát, Evropská komise, rozhovor 12.5.2010

Slyšení kandidátů na komisaře druhé Barrosovy Komise ve výborech EP

Termín slyšení, kterým se v bruselské hantýrce přezdívá „grilování“, byl stanoven na 11. – 19. ledna 2010, přičemž první část se uskutečnila v sídle EP v Bruselu a poslední čtyři kandidáti museli cestovat na svá slyšení do Štrasburku. V dostatečném časovém předstihu obdrželi kandidáti na komisaře s ohledem na přílohu XVII *Jednacího řádu EP* strukturované dotazníky⁸³, které byli povinni vyplnit ještě před samotným předstoupením před výbory. Otázky v dotazníku byly cíleny na tři oblasti:

- celkovou způsobilost, proevropské smýšlení a osobní nezávislost
- správu úřadu a spolupráci s EP a jeho výbory
- odborné otázky týkající se svěřené oblasti

Kandidáti tak měli za úkol předem písemně představit relevantní zkušenosti a kvalifikaci, která hovoří pro jejich zvolení, prokázat svou nezávislost, zhodnotit svou úlohu ve sboru komisařů a vyjádřit plány na posílení spolupráce s EP. Museli také popsat své priority v oblasti svého portfolia a představit zamýšlené legislativní i nelegislativní iniciativy včetně relevantního časového harmonogramu.

Odpovědi na písemné otázky jsou dobrým východiskem pro přípravu otázek europoslanců pro nadcházející slyšení. Kandidáti na komisaře musí také předložit prohlášení o finančních zájmech. Ty jsou předsedou Komise zasílány jednotlivým parlamentním výborům ještě před uskutečněním slyšení a hrají tedy potenciálně důležitou roli ve schvalovacím procesu. Odbornou část odpovědí na písemné dotazy zpracují příslušná generální ředitelství Komise. Ti také připravují podrobné podklady pro vystoupení ve výboru, které zahrnují popis problematiky, jejího aktuálního vývoje, problematické body i nástin možných otázek ze strany poslanců. Tato odborná podpora administrativy Komise umožňuje kandidátům soustředit se na formulaci vlastních vizí a plánů na jejich uskutečnění a je logickou praxí vzhledem k velmi omezenému času pro

---

⁸³ Viz příloha č. 1: Dotazník pro kandidáty na post komisaře.

přípravu v poměru s rozsahem požadovaných znalostí.⁸⁴ Důležitou součástí přípravy je také navázání kontaktů a vedení dialogu s případnými odpůrci kandidáta.⁸⁵

V souladu s čl. 106, JŘ EP byli kandidáti oficiálně vyzváni k účasti na jednom slyšení v příslušném výboru nebo výborech. JŘ rozlišuje tři případy smíšené působnosti výborů:

- a) působnost kandidáta se shoduje s oblastí působnosti jediného výboru
- b) oblast působnosti kandidáta na komisaře se shoduje přibližně rovnoměrně s působností několika výborů, v tom případě vedou slyšení kandidáta na komisaře společně dané výbory
- c) oblast působnosti kandidáta na komisaře se z velké části shoduje s oblastí působnosti jednoho výboru a okrajově s oblastí jiného nebo několika dalších výborů, v tomto případě vede slyšení hlavní příslušný výbor, který přizve ke slyšení jeden nebo více dalších výborů.⁸⁶ Spolupráce několika výborů byla případem většiny slyšení. Kupř. výbory AFET, DEVE a INTA musely spolupracovat na pěti slyšeních. To s sebou v několika případech neslo nejasnosti ohledně kompetencí spolupracujících výborů.

Slyšení jsou veřejná a Parlament zajišťuje jejich přímý přenos. Záznamy jsou následně archivovány na parlamentních webových stránkách. Každé slyšení trvá přesně tři hodiny a jejich organizace probíhá podle jednotného scénáře. Na začátku mají kandidáti prostor na úvodní prohlášení v délce dvaceti minut, poté následují dotazy koordinátorů frakcí a dále jednotlivých členů výborů v limitu: jedna minuta pro otázku, dvě minuty na odpověď, jedna minuta pro doplňující otázku a jedna minuta na odpověď. Slyšení je ukončeno závěrečným prohlášením kandidáta v délce maximálně pět minut. Toto časové schéma aplikované na různě veliké výbory mělo rozdílný efekt. V menších výborech (např. AFCO s 25 členy) poskytovalo dostatek času pro věcnou debatu mezi kandidátem a členy výboru. Jiná situace byla kupř. ve výboru pro zahraniční vztahy, který čítá 76 členů, kde docházelo k situacím, kdy předseda

---

⁸⁴Lubomír Fřebort, ředitel právního a institucionálního úseku, Stálé zastoupení ČR při EU, rozhovor 10.3.2010, Štrasburk

Markéta Thomannova-Körnerova, členka právní služby Evropské komise, rozhovor 7.4.2010 Brusel

⁸⁵ PhDr. Vladimír ŠPIDLA, Evropský komisař pro zaměstnanost a sociální věci 2004 – 2010, rozhovor 13.4.2010, Praha

⁸⁶ Pokyny pro schvalování Evropské komise, příloha XVII *Jednacího řádu Evropského parlamentu* pro 7. volební období, prosinec 2009

z časových důvodů přerušil poslance ještě před tím, než se dostal k položení dotazu a nechal tak kandidáta spekulovat o znění otázky. Bylo velmi důležité pokládat kvalitní dotazy a sledovat debatu, aby nebyly pokládány otázky, které již byly zodpovězeny.

Po skončení slyšení se výbory sejdou na neveřejné schůzi a provedou hodnocení jednotlivých kandidátů. Zatímco hodnocení je přijímáno za zavřenými dveřmi, výsledek je obratem zveřejňován. Ve většině případů jednotliví koordinátoři konzultují před hodnocením své frakce. Obecně by měla být nalezena shoda při odpovědi na dvě základní otázky: za prvé, zda je kandidát vhodný na post komisař a za druhé, zda je vyhovujícím kandidátem pro své portfolio. Obecně jsou tedy hlavními kritérii přehled o portfolio a celková způsobilost kandidátů. Důležité je zároveň celkové vystupování a komunikační schopnosti. S ohledem na čl. 17 LS je novinkou zohledňování kritéria „evropanství“⁸⁷ Tento požadavek je třeba chápat především jako „evropskou angažovanost“ či „nasazení pro Evropu“. Poslanci také při svém hodnocení dbají na to, aby nová Komise byla vyvážená co do počtu mužů a žen. Pokud výbor nedospěje k dohodě, nechá jeho předseda o kandidátovi tajně hlasovat. Hodnotící zprávy výborů jsou předloženy na neveřejné společné schůzi Konference předsedů a Konference předsedů výborů.

Pravidla *JŘ EP* explicitně neříkají, jak postupovat v situaci, kdy výbor není spokojen s výsledkem slyšení a požaduje od kandidáta dodatečné informace. Výbory proto zvolily řešení dle vlastního uvážení. Např. v případě kandidátky N. Kroes bylo uskutečněno druhé neformální a uzavřené setkání pouze za přítomnosti koordinátorů frakcí. V jiných případech (např. Šemeta), byly další otázky kandidátem zodpovězeny písemně.

Evaluace slyšení

Procedura slyšení v EP je dlouhodobě sledována liberálním poslancem Andrew Duffem, zpravodajem pro slyšení. Ten v návaznosti na nové poznatky připravil návrh zprávy, která by do budoucna mohla znamenat další modifikaci pravidel.⁸⁸ Nová

---

⁸⁷Čl. 17, *Lisabonská smlouva*, Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie, Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády ČR, Praha 2009, s. 29

⁸⁸DUFF, Andrew: *Advise and consent: Preliminary Comments on the approval process of the Barroso II Commission, working document*, Brussels: Committee on Constitutional Affairs, European parliament, 2010, s. 5

pravidla by se měla vypořádat s modelovými situacemi, které nejsou v JŘ EP jasně upraveny. V první řadě by se mělo jednat o naznačení navazujících kroků v případě nepřesvědčivých slyšení, aniž by bylo požadováno další veřejné slyšení. Do budoucnosti pravděpodobně výbor AFCO navrhne jednotné schéma evaluačních dopisů tak, aby každý výbor zohlednil stejná kritéria. Tento formulář nebude nahrazovat, nýbrž doplňovat vypracování hodnotících dopisů. A. Duff bude dále pracovat na vyjasnění pravidel pro kooperaci výborů v rámci jednotlivých slyšení.

Z evaluace A. Duffa vyplynulo, že předsedové výborů nevyužívají své právo na závěr slyšení zhodnotit. Duffova zpráva také poukázala na problém, že otázky pokládané v rámci slyšení nejsou řazeny do tématických skupin, a proto je místy obtížné sledovat linii diskuse. Někteří poslanci navíc přidělený čas nevyužili k položení dotazu, ale k pronesení politického prohlášení. Většina kandidátů se rozhodla prezentovat své jazykové schopnosti, nejčastěji angličtinu. A. Duff ve své zprávě dochází k závěru, že kandidáti, kteří se rozhodli hovořit svojí mateřštinou, byli při pohovoru úspěšnější a dochází jednoznačně k závěru, že by kandidáti měli hovořit svým rodným jazykem a využívat kvalitního tlumočnického servisu EP.

Duff také poukázal na fakt, že jediný komisař, který nepodstupuje proceduru veřejného slyšení, je kandidát na předsedu Komise. V září představil Barroso svou kandidaturu v plénu, následně všem politickým frakcím (na uzavřeném jednání) a zúčastnil se i setkání konference předsedů politických frakcí, kde přednesl svou představu o rozdělení portfolií. Výbor AFCO by jako jednu z inovací navrhoval zavedení veřejného slyšení kandidáta na předsedu Komise za účasti konference předsedů výboru a prezentovat plánované rozložení portfolií. Podle Duffa by měl Parlament zvážit, zda pokračovat v praxi nechat pokládat otázky všechny poslance. Ke zkvalitnění debaty při slyšeních by podle něj přispěl selektivní přístup při přidělování času pouze koordinátorům frakcí tzn., že by debata byla vedena jen vybranými zástupci v každém výboru. To by mělo omezit neprofesionální přístup některých poslanců, kteří při přípravě dotazů nevycházeli z písemných odpovědí nebo nesledovali debatu a pokládali již zodpovězené dotazy. K dalšímu zdokonalení procedury slyšení by také přispělo, pokud by rozložení portfolií lépe kopírovalo strukturu výborů EP.

Předkládání politického programu předsedy EK před hlasováním o jeho nominaci v EP s největší pravděpodobností založí precedens, který bude vyžadován i při budoucí volbě. Výbor AFCO bude také pravděpodobně požadovat změnu termínu příštích evropských voleb (tj. v roce 2014) z června na květen tak, aby Parlament získal více času na přípravu volby nového předsedy EK. Ta by měla být načasována na červenec a cílovým datem na ukončení volby Komise by se stal říjen. Kolegium by se pak mělo ujmout úřadu 1. listopadu, tak jak je to navrženo ve Smlouvě.

Již bezprostředně po Barrosově oznámení složení navrhovaného týmu jeho nové Komise se z táborů prakticky všech politických skupin EP snesla kritika a výhrady vůči řadě nominovaných kandidátů. Zřejmě největší výhrady řady politických skupin se týkaly kandidátky na novou vysokou představitelku pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku C. Asthon.

V průběhu slyšení se objevili čtyři další problematičtí kandidáti. Dva byli z tábora EPP a dva liberálové. Mezi konzervativci to byla jednak bulharská kandidátka na post komisařky pro mezinárodní spolupráci a humanitární pomoc. Ta byla kritizována kvůli nesrovnalostem v prohlášení o finančních příjmech a nedostatečným znalostem problematiky svého portfolia. Dalším byl litevský kandidát Algridas Semeta, navržený pro portfolio daně, celní unie a auditu. Ten podle socialistů, zelených a liberálů neprokázal dostatečnou kompetentnost. Z liberálního tábora byli označeni za problematické finský kandidát Olli Rehn, kterého EPP nepovažovala za připraveného vést portfolio hospodářských a měnových záležitostí, stejně tak jako nizozemská kandidátka Neelie Kroes, která nepřesvědčila poslance o svých znalostech digitální agendy. Jako pátý problematický kandidát se rýsoval slovenský sociální demokrat Maroš Ševčovic, na kterého se zaměřila EPP kvůli jeho údajným dřívějším antiromským výrokům.

Komplikace s dalšími průtahy se schvalováním nové Komise byly nakonec spojeny pouze s bulharskou kandidátkou na komisařku pro mezinárodní spolupráci, humanitární pomoc a řešení krizí Rumjanou Jelevou, která po svém debaklu během slyšení ve výboru pro rozvoj 12. ledna ze své kandidatury nakonec odstoupila. Naštěstí se po vynucené rezignaci kandidátky skupiny EPP nenaplnila hrozba vyřizování účtů EPP se skupinou SD, která tuto rezignaci *de facto* iniciovala. EPP se nakonec spokojila s

diskreditační kampaní proti některým kandidátům na komisaře za SD (např. M. Ševčoviče) a ALDE. Nominace nové bulharské kandidátky K. Georgievové a uspořádání náhradního slyšení v příslušném výboru EP si nicméně vyžádalo odložení původně plánovaného hlasování o nové Komisi z 26. ledna na konečné datum 9. února.

HARMONOGRAM JMENOVÁNÍ DRUHÉ BARROSOVY KOMISE:

16. 09. 2009	Volba předsedy EK
27. 11. 2009	Představen seznam kandidátů na komisaře a přidělených portfolií
3. 12. 2009	Odeslány dotazníky k písemnému zodpovězení kandidátům
17. 12. 2009	Lhůta pro písemné odpovědi
11. – 19. 1. 2010	Slyšení s kandidáty na komisaře ve výborech EP
21. 1. 2010	Evaluační schůze konference předsedů
3. 2. 2010	Dodatečné slyšení
4. 2. 2010	Konference předsedů
9. 2. 2010	Rozprava a schválení EK v plénu EP
10. 2. 2010	Nová komise se ujala úřadu

	pondělí 11. ledna	úterý 12. ledna	Středa 13. ledna	čtvrtek 14. ledna	pátek 15. ledna
9:00 – 12:00		DeGucht INTA, afet, deve	GROUP MEETINGS	Kallas TRAN	Ciolos AGRI
		Šemeta CONT, ECON, IMCO		Qettinger ITRE, envi	Hedegaard ENVI, itre, tran
13:00 – 16:00	Lewandowski BUDG, CONT, regi, agri	Fülle AFET, deve, inta	Potočník ENVI	Dalli ENVI, IMCO, agri	
	Ashton AFET, deve, inta, cont, afco	Redling LIBE, JURI, FEMM	Andor EMPL, cult, femm	Vassiliou CULT, EMPL, itre	
16:30 – 19:30	Rehn ECON	Jeleva DEVE, afe, envi	Geoghagen-Quinn ITRE, cult	Hahn REGI	
	Piebalgs DEVE, afet, inta	Almunia ECON, tran	Barnier IMCO, ECON	Kroes ITRE, CULT, imco, juri	

	pondělí 18. ledna	úterý 19. ledna	středa 3. února
18:00 - 21:00	Tajani ITRE, envi, imco, tran	9:00 – 12:00	12:30 – 15:30
	Šefčovič AFCO, CONT, budg, juri, peti		
		Malmström LIBE, empl, femm	
		Damanaki PECH, tran	

Tabulka č. 4 – Harmonogram slyšení v jednotlivých výborech EP

Zdroj: www.europarl.europa.eu

4.4. Příklady průběhu slyšení

Pro ilustraci průběhu slyšení jsem záměrně vybrala českého kandidáta Štefana Füleho a britskou kandidátku baronku Catherine Ashton. Tito kandidáti nabízejí relevantní srovnání hned z několika důvodů. Oba předstoupili před výbor pro zahraniční věci hned na začátku prvního týdne slyšení, jejich portfolia doznala významných změn v porovnání s Barrosovou první Komisí a po svém zvolení budou při výkonu své funkce úzce spolupracovat zejména v oblasti sousedské politiky, v rámci GŘ pro vnější vztahy (tzv. *DG RELEX*).

4.4.1. Baronka Catherine Ashton (UK)

Baronka Ashton byla nominována do nové funkce vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (vysoká představitelka, HR, *high representative*) nahrazuje a slučuje dosavadní funkce vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, komisaře pro vnější vztahy a předsedy Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy, resp. její zahraničně-politické části. Vysoká představitelka bude rovněž šéfem Evropské služby pro vnější činnost (ESVA), diplomatické služby EU. Vysoký představitel bude jednat jménem Rady se třetími zeměmi na ministerské úrovni a tím nahradí ministra zahraničí předsednické země. V první Barrosově Komisi působila ve funkci komisařky pro obchod. Jako předsedkyně Sněmovny lordů dovedla Lisabonskou smlouvu k jejímu schválení touto parlamentní komorou a ve funkci ministryně spravedlnosti Spojeného království předsedala během předsednictví Spojeného království v roce 2005 Radě ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci. Je doživotní členkou Sněmovny lordů.

Baronka Ashton předstoupila před výbor pro zahraniční záležitosti hned dvakrát. Poprvé dobrovolně hned druhý den v úřadu (3.12.2009), kdy ale svým výkonem vyvolala v EP spíše rozpaky, neboť s ohledem na velmi krátkou dobu na přípravu nevěděla na řadu dotazů odpovědi a přislíbila, že podrobnější vysvětlení poskytne při svém slyšení v lednu 2010. Při tomto prvním předběžném slyšení zodpovídala zejména dotazy týkající se vybudování Evropské služby pro vnější činnost a čelila nepříjemným otázkám na svou minulost, kdy jeden čas působila jako aktivistka proti jaderným zbraním. Asi největším zaváháním bylo, když nedokázala na dotaz

litevského europoslance V. Landsbergise úspěšně obhajovat výstavbu plynovodu Nord Stream, který Unie zahrnula do klíčových trans-evropských energetických staveb.

Ve svém lednovém vystoupení představila zejména své vize v zahraničněpolitické oblasti. Za svůj hlavní cíl označila posílení úlohy EU jako jednotného, schopného a strategického globálního hráče. Nastínila také svou vizi zcela nového nástroje Evropské služby pro vnější činnost. Tu vidí jako příležitost vybudovat nástroj, který bude zahrnovat všechny aspekty naší angažovanosti v rovině politické, hospodářské a vojenské při provádění jedné souběžné strategie. Baronka odmítla konkretizovat proceduru výběru a pouze ujistila, že podpoří maximální zapojení Parlamentu do procesu vzniku ESVA. Svou pozornost plánuje zacílit na oblasti zasažené krizemi a konflikty, včetně Blízkého východu, Balkánu, Iránu, Afghánistánu a Afriky a bude usilovat o zlepšení využívání různých nástrojů krizového řízení EU. Jako třetí strategický cíl si baronka vytyčila posílení spolupráce se strategickými partnery, jako jsou Spojené státy, Čína, Rusko, Indie, Brazílie a Japonsko. Naznačila také, že bude preferovat „tichou diplomacii“. „Když mluvím o tiché diplomacii, neznamená to, že já sama jsem tichá. Prostě mě zajímají viditelné výsledky a hlasitost není vždy nejlepší cestou, jak jich dosáhnout.“⁸⁹ Problematickou se ukázala její reakce v debatě na téma mise v Afghánistánu. Do dotazníku pro poslance totiž vyplnila, že EU tam má vojenskou misi, což ale není pravda. Při otázce, kolik peněz EU do Afghánistánu dává, odpověděla pouze že „hodně“ a slíbila, že konkrétní čísla si zjistí. Opět bylo tematizováno také její působení v Hnutí za jaderné odzbrojení (CND) na přelomu 70. a 80. let, kde spravovala finance. Bohužel i s ohledem na toto druhé slyšení mnozí poslanci zpochybňovali její kompetentnost pro výkon nové funkce Vysoké představitelky EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku.

4.4.2. Štefan Füle (CZ)

Štefan Füle v minulosti působil jako první tajemník stálého zastoupení ČSFR a ČR při OSN v New Yorku a později byl členem delegace v Radě bezpečnosti. Před vstupem do vlády J. Fischera, kde vykonával post ministra pro evropské záležitosti, byl Füle velvyslancem ČR při NATO. V nové Barrosově Komisi byl navržen na post

---

⁸⁹Catherine Ashton, vystoupení ve výboru AFET, Evropský parlament, Brusel 11.1.2010

komisaře pro rozšíření a sousedskou politiku. Při výběru jeho portfolia bylo argumentováno zejména jeho zkušenostmi kariérního diplomata. Š. Fülemu byla často vyčítána jeho komunistická minulost.⁹⁰ Nutno dodat, že komunistická minulost pro funkci eurokomisaře nebývá překážkou, to potvrzuje například předchozí jmenování D. Hübner či S. Kallase, kteří v minulosti všichni působili v komunistické straně. Umírněný postoj ve vztahu k Füleho minulosti zaujal i bývalý prezident Václav Havel, který při společné návštěvě Štrasburku 11. 11. 2009 ve svém vyjádření prohlásil, že je třeba rozlišovat, zda se bývalí členové komunistické strany skutečně nějakým způsobem provinili. „Členství v komunistické straně podle mého mínění nemůže být vnímáno jako nějaký zločin,“ řekl doslova Havel.⁹¹

Štefan Füle předstoupil před poslance výboru AFET se svým anglicky psaným projevem a i na dotazy poslanců (kromě českých) reagoval v angličtině. Největší počet dotazů poslanců se týkal politiky rozšíření. Poslanci ve svých vystoupeních zdůrazňovali, že EK musí dbát zejména na dodržování Kodaňských kritérií a nemluvit o časovém horizontu rozšiřování. Füle uvedl, že nehodlá vytvářet žádné „zkratky ke členství“ (*shortcuts to membership*) a další rozšíření bude záležet především na skutečné připravenosti kandidátských zemí, na tempu reform a dosaženém pokroku.⁹² Füle zdůraznil, že spojení agend rozšíření a sousedské politiky do jednoho portfolia rozhodně neznamená, že se hranice mezi oběma agendami budou stírat či posouvat tím či oním směrem.

Vzhledem k „únavě“ veřejnosti EU z procesu pokračujícího rozšiřování, mj. i s ohledem na trvající ekonomickou krizi v EU a konkrétně i s ohledem na problémy některých nových členských zemí EU, někteří poslanci upozorňovali, že je zapotřebí, aby EK přišla s iniciativami na řešení této situace. Füle reagoval konstatováním, že kampaň na podporu pokračování procesu rozšiřování považuje ze jeden ze svých hlavních úkolů, stejnou kampaň však očekává i od samotných kandidátských zemí.

---

⁹⁰ V letech 1982 až 1989 byl členem KSČ a studoval mezinárodní vztahy a diplomacii na moskevské škole MGIMO, která měla pověst školy s úzkými vazbami na KGB.

⁹¹ Füle měl namále. Kdyby poslanci hlasovali, jako eurokomisař by zřejmě neprošel, *Ihned.cz* [online], 11.11.2009 [cit. 2010-02-07], Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-39039860-fule-mel-namale-kdyby-poslanci-hlasovali-jako-eurokomisar-by-zrejme-neprosel>

⁹² Štefan Füle, slyšení kandidáta na komisaře ve výboru AFET, Evropský parlament, Brusel, 12.1.2010

Pokud jde o pozici EP k rozšiřování, Füle zdůraznil, že sdílí vizi poslanců z usnesení EP v listopadu 2009. Konkrétně uvedl, že v průběhu roku 2010 plánuje doporučení k zařazení Albánie a Bosny a Hercegoviny na seznam zemí s liberalizací vízového styku s EU. Stejně tak podporuje zahájení strukturovaného dialogu s Kosovem s tím, že hlavním kritériem při tom musí zůstat bezpečnost občanů EU. Zdůraznil zájem o rychlé vyřešení názvu FYROM. Odmítl spekulace o tajných plánech rozdělení Bosny a Hercegoviny, zmítané politickou krizí, na etnickém základě po vzoru někdejší ČSFR.

Mezi nejčastěji skloňované dotazy patřila evropská perspektiva Turecka. Füle zdůraznil, že jako komisař hodlá pokračovat v přístupových jednání s Tureckem a odmítl tak požadavky některých z poslanců na jejich pozastavení či ukončení. Dále uvedl, že jednání o přistoupení s Tureckem jsou velkou příležitostí pro EU vysvětlit, co od Ankary, která je z hlediska energetiky i nadále nezbytným partnerem, očekává. Náboženská svoboda, stejně jako svoboda tisku a projevu, bude jedním ze základních kritérií, na které se při jednání s Tureckem, ale i dalšími zeměmi, hodlá zaměřit. Na konkrétní otázku poslance Piotrowského z ECR, zda „ANO či NE“ možnosti Turecka stát se plnoprávným členem EU odpověděl, že si dost dobře dokáže představit členství Turecka v EU, a byl za tuto odpověď odměněn spontánním potleskem.⁹³

Co se týče politiky sousedství a projektu Východní partnerství zdůraznil, že hodlá věnovat stejnou pozornost sousedům na východě i jihu EU. V kontextu početných dotazů na adresu Ukrajiny uvedl, že jeho postoj je v souvislosti se vztahem mezi touto zemí a článkem 49 Smlouvy SEU, definujícím kritéria vstupu do EU, otevřený. Ukrajina zatím jednoznačně nenaplňuje Kodaňská kritéria, avšak Východní partnerství umožňuje její přibližování k EU. Co se týče vývoje v Bělorusku, reagoval na dotazy poslanců konstatováním, že tato země musí ještě urazit dlouhou cestu ke skutečnému zapojení do aktivit EU. Připomněl zároveň, že v současné době se Bělorusko účastní pouze Východního partnerství. Řada dotazů členů AFET směřovala k otázce spolupráce s ostatními komisaři zodpovědnými za mezinárodní otázky, zejména pak spolupráci s HR. Füle zdůraznil týmovou povahu práce všech komisařů,

---

⁹³ „Let me be very clear on Turkey and the Accession process in replying to the question whether I can imagine Turkey becoming a new member. Yes, I can.“, Štefan Füle, slyšení kandidáta na komisaře ve výboru AFET, Evropský parlament, Brusel, 12.1.2010

působících v oblasti vnějších vztahů, pod koncepčním vedením HR. Odmítl spekulace o konfliktních situacích mezi EK a HR, hájící z titulu HR pozici Rady.

Pokud jde o vymezení pravomocí Füleho a pravomocí HR, bude toto otestováno unijní praxí např. v Gruzii, protože právě zde je zapotřebí sladit řešení krize (kompetence HR) s politikou pro tento region, kterou bude provádět EK, resp. příslušný komisař. Během slyšení nikdo z poslanců nezpochybnil Füleho odbornou způsobilost SF k výkonu funkce. Naopak ocenili jeho odborné znalosti s tím, že zkušenost ze studií v Moskvě může být přínosem při jeho jednáních s bývalými sovětskými republikami. Někteří poslanci (Ch.Tannock/ECR, A.Mölzer/NI) se Füleho dotázali na jeho komunistickou minulost a ultrapravicový poslanec B.Madlener (NI) jej přímo vyzval, aby před poslanci zopakoval svou omluvu za členství v KSČ. Za odpověď na tuto otázku sklidil další aplaus, když řekl: *„Každý má svou minulost a ta moje souvisí s místem a dobou ve které jsem vyrůstal. Důležité je, že v době, kdy jsem se mohl svobodně rozhodnout jsem zvolil volbu nabídnout své služby Československu a později České republice.. Nyní své schopnosti nabízím Evropské komisi, pokud budete souhlasit.“*⁹⁴

To, že Füle u poslanců zabodoval bylo znát i z bezprostředních reakcí po skončení slyšení. *„Jeho odpovědi byly perfektně zvládnuté, dokázal, že zahraniční politice rozumí a respekt sklidil i od zástupců ostatních frakcí“*, řekl člen výboru a místopředseda Parlamentu Libor Rouček (SD).⁹⁵

4.5. Závěrečné hlasování v EP

Předseda Komise představil celý sbor kandidátů na komisaře a jejich program na zasedání Parlamentu dne 9. února 2010, poté s ohledem na JŘ následovala rozprava. Samotnému hlasování poslanců o nové Komisi předcházela debata k přijetí usnesení EP o nové rámcové dohodě mezi EP a EK, které bylo později přijato drtivou většinou hlasů. Debata o revizi stávající rámcové dohody z r. 2005 byla zahájena z důvodu, že

---

⁹⁴ Štefan Füle, slyšení kandidáta na komisaře ve výboru AFET, Evropský parlament, Brusel, 12.1.2010

⁹⁵ Štefan Füle při „grilování“ u poslanců zabodoval, Euractiv.cz [online], Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/rozsirovani-eu/analyza/stefan-fle-pri-grilovani-u-poslancu-zabodoval-006958>

EP považuje stávající dohoda, s ohledem na své nové pravomoci, které mu přisuzuje LS, za nevyhovující. (více o interinstitucionální dohodě viz kapitola č. 5)

S ohledem na čl. 106 odst. 4, může jakákoliv politická skupina nebo nejméně čtyřicet poslanců předložit politickou rezoluci, o které se hlasuje před hlasováním o Komisi jako celku. V tomto případě však nedošlo k nalezení shody mezi frakcemi na společné rezoluci, místo toho bylo na pořad jednání zařazeno hlasování o rezoluci ohledně principů pro výše zmíněnou novou rámcovou interinstitucionální dohodu mezi EP a EK. Tato neschopnost Parlamentu vyjádřit se politicky k volbě nové Komise byla považována za neúspěch a to i s ohledem na skutečnost, že nebyly představeny žádné horizontální závěry vycházející z 26 evaluačních dopisů, například o dispozici portfolií, genderové vyváženosti nebo komunikačních schopnostech nové Komise. Přesvědčivá většina získaná při hlasování o druhé Barrosově Komisi je dle názoru AFKO důkazem dobré vůle ze strany Parlamentu. Do určité míry by se dalo říct, že poslanci byli spíše rezervovaní ve vztahu k slabým výkonům kandidátů na komisaře. Potenciál Parlamentu opravdu ovlivnit politický program a pracovní metody Barrosovy druhé Komise nebyl plně využit. Tento relativní neúspěch není ovšem produktem jmenovacího procesu jako takového, ale souvisí spíše se stranickou politikou. Je také nutno přihlídnout ke skutečnosti, že není možné od kandidátů očekávat, že budou zavazovat budoucí Komisi k úkolům, před oficiálním odsouhlasením pracovního plánu Komise. Čl. 2 platné rámcové dohody nicméně stanovuje, že „každý člen Komise převezme politickou odpovědnost za činnost v oblasti, za niž odpovídá, aniž by byla dotčena zásada jednání Komise ve sboru.“⁹⁶

O volbě nové Komise hlasoval EP jmenovitě a k jejímu zvolení byla zapotřebí prostá většina odevzdaných hlasů. Hlasování předcházela rozprava, ve které představitelé frakcí reflektovali výsledky průběhu slyšení kandidátů a naznačovali postoj k další spolupráci s EK. Největší podpora nové Komisi opět zazněla od J. Daula. Ten jménem EPP zdůraznil, že EK musí zajistit, aby si EU uchránila vedoucí pozici ve světě o se týče míry HDP, velikosti trhu a rozsahu poskytované rozvojové pomoci. V případě Haiti, Íránu, Afghánistánu, Jemenu, Kuby či transatlantických vztahů však

---

⁹⁶Rámcová dohoda o vztazích mezi Evropským parlamentem a Komisí, C117 E/123, Úřední věstník EU, 18.5.2006

podle Daula dosavadní úsilí EK i celé EU nevedlo k žádoucím výsledkům a to je nutno za nové Komise napravit. Významná role v tom bude příslušet nové HR C.Ashton, na jejíž kvalifikaci pro tento úřad však EPP zároveň pohlíží velmi kriticky. Silnou kritiku na adresu nové Komise přednesl předseda politické skupiny SD M. Schulz. Průběh řady slyšení kandidátů na komisaře označil ze zdrcující, komisaři byli při slyšeních, údajně na pokyn Barrosa, skoupi na slovo, některá portfolia se „zajímavým způsobem“ překrývají. M.Schulz naopak vyjádřil uznání těm kandidátům na komisaře, kteří s EP během slyšení vedli skutečný dialog (M. Barnier, J. Almunia, K. Georgieva). Komisi vyzval, aby pracovala jako koherentní tým, nikoliv jako "prodloužená ruka vlád 27 členských států EU“.

G. Verhofstadt za ALDE zdůraznil, že již nikdy nelze dopustit tak dlouhý proces sestavování komise. EP potřebuje Komisi, která s ním bude jednotlivé záležitosti více konzultovat a vidět v něm silného spojence v jednání s Radou. Silný předseda EK je sice skvělá věc, ale mnohem zásadnější je mít i celou silnou Komisi. Jménem ALDE vyjádřil pouze podmíněnou podporu nové Komisi, od které očekává, že bude pracovat skutečně soudržně a její politika bude moci získat podporu všech tří politických skupin, z nichž pocházejí komisaři. Komise se musí soustředit na svůj hlavní úkol, kterým je nalezení východisek z hospodářské krize a vypracování důvěryhodné strategie pro Evropu do roku 2020.

S plamenným projevem vystoupil vůdce zelených D. Cohn-Bendit, který přítomné poslance označil za "koalici pokrytců", kdy většina z nich bude hlasovat pro Komisi, kterou ve skutečnosti nepodporuje. Cohn-Bendit označil za novou matematiku Barrosa, že "všechny mínusy komisařů jeho kabinetu nakonec v součtu znamenají plus". Zelení Komisi nepodpoří, neboť většina komisařů při slyšeních neprojevila dostatečnou vizi a ambice. Zelení vyjádřili zklamání zejména z dosavadní politiky HR C.Ashton, která nezvládla situaci v případě reakce EU na krizi na Haiti. Pouze pokud EK podnikne správné kroky v oblasti změny klimatu či regulace finančních trhů, může počítat s podporou zelených. Budoucí vztahy EP a EK nesmí být založeny pouze na politických frázích.

Místopředseda skupiny ECR Jan Zahradil připomněl podporu Barrosovi při hlasování v září 2009 a vyzval jej, aby dostal své pověsti reformátora, vrátil se ke své původní myšlence zjednodušení právních předpisů EU a odmítl přílišnou regulaci ekonomiky EU. Pouze to mu zajistí podporu skupiny ECR. Z úst předsedy levice (GUE/NGL) L. Biskyho sklidil předseda Komise kritiku za neoliberační názory. Nový program EK nenaznačuje východiska z problémů EU, sbor komisařů to jenom dokládá, levice Komisi proto nepodpoří a bude s ní vést boj. Předseda euroskeptické EFD N. Farrage vyzval všechny poslance k hlasování proti Komisi, kterou označil za prodlouženou vládu evropských zemí s tím, že jejím společným jmenovatelem je stávající či minulý úzký vztah ke komunismu. Samotného Barrosa označil za bývalého maoistu a 10 komisařů v jeho kabinetu za bývalé komunisty.

Komisi nakonec při hlasování podpořily poslanecké kluby EPP, ALDE a většina členů SD, naopak zelení, levice (GUE/NGL) a svobodní demokraté (EFD) hlasovali proti. Skupina Evropských konzervativců a reformistů se rozhodla hlasování zdržet.

HLASOVÁNÍ O EVROPSKÉ KOMISI V EVROPSKÉM PARLAMENTU				
	+	-	0	CELKEM
Barroso 21.7.2004	413 58,33%	251 35,45%	44 6,21%	708
Komise 18.10.2004	449 66,03%	149 21,9%	82 12,06%	680
Barroso 16.9.2009	382 53,2%	219 30,5%	117 16,30%	718
Komise 9.2.2010	488 70,01%	137 19,66%	72 10,33%	697

Tabulka č. 5

Zdroj: Duff, A.: Advise and consent: Preliminary comments on the approval process of the Barroso II Commission, working document, Committee on Constitutional Affairs, EP, 2010

V návaznosti na ustavení nové Evropské komise byl na základě politických priorit zveřejněných předsedou José Manuelem Barrosem v září 2009 vydán Pracovní plán Evropské komise pro rok 2010 s podtitulem „*Čas jednat*“. Jedná se o první verzi programu, který bude každoročně korigován v reakci na aktuální výzvy a jež nastíní směr, jímž se budou aktivity Evropské komise ubírat v dalších pěti letech. Ve svém pracovním plánu si Evropská komise vytyčila pro svoji činnost v následujících letech čtyři prioritní oblasti: (1) *Překonání ekonomické krize a zachování modelu evropského sociálně tržní ekonomiky*, (2) *Občané ve středu dění v EU*, (3) *Ambiciózní a koherentní zahraniční politika s globálním dosahem*, (4) *Modernizace nástrojů a pracovních postupů EU*.

5. INTERINSTITUCIONÁLNÍ DOHODA EK - EP

J. M. Barroso ve svém politickém programu pro druhé funkční období *Hlavní směry politiky příští Komise* předpokládá vytvoření mimořádně silného partnerství („*special partnership*“) mezi EK a EP. 26. listopadu 2009 zřídila Konference předsedů EP pracovní skupinu (PS) pro revizi interinstitucionální dohody mezi Komisí a Evropským parlamentem. PS předsedá Klaus-Heiner Lehne (EPP, DE), dalšími členy jsou H. Swoboda (SD, AT), D. Roth-Behrendt (S&D, DE), D. Wallis (ALDE, UK) a R. Harms (Greens/EFA, DE).⁹⁷

Základní principy, na kterých se zástupci EK a EP v rámci jednání PS dohodli, byly zohledněny v usnesení EP, které bylo přijato 9. února 2010. Mezi některými členskými státy ovšem panují obavy, že v rámci nové dohody mezi EK a EP jsou navrhována opatření, která mohou porušit institucionální rovnováhu EU. Kritiky zejména vyslovovaly názor, že usnesení nepřipustným způsobem posiluje postavení EP v exekutivní oblasti. Stejně tak panuje skeptický postoj k možnému připojení se Rady k rámcové dohodě. K této dohodě pak podle tradice navrhne PRES deklaraci jako reakci Rady.

K významnému posunu dochází zejména ve věci iniciování legislativních podnětů. Článek 225 Lisabonské smlouvy umožňuje Evropskému parlamentu „většinou hlasů všech svých členů požádat Komisi, aby předložila vhodný návrh ve věcech, u nichž má za to, že je k provedení Smluv potřeba aktu Unie.“ EP by si v souvislosti s tímto článkem nově rád vyjednal lhůty, které bude muset Komise dodržovat ve svých vyjádřeních k takovýmto parlamentním připomínkám. Ve lhůtě 3 měsíců bude muset Komise informovat EP o chystaných legislativních iniciativách v souvislosti s článkem 225 a do jednoho roku předložit konkrétní legislativní návrh. Pokud se tak nestane, je Komise povinna podat důkladné vysvětlení („*detailed explanations*“). Dalším bodem je obecné stanovení transpoziční lhůty u směrnic na 2 roky, což představuje zkrácení oproti současnému stavu. V této věci má dohoda jednoznačně účinky vůči třetím stranám, což členské státy považují za nepřipustné. Zásadní je také požadavek výrazného posílení EP v exekutivních záležitostech. Jde zejména o zakotvení práva a

---

⁹⁷ SAMPOL, Célia: *Parliament expected to gain powers under new framework agreement*, *Europolitics*, No. 3908, 1.2.2010.

účast v delegacích při mezinárodních jednání, což lze vztáhnout i na sjednávání mezinárodních smluv. Takové postavení je nestandardní i ve srovnání s parlamenty na národní úrovni.⁹⁸

EP také požaduje posílení pozice při jednáních o ESVA. Přislíb vést slyšení s budoucími vysokými úředníky, kteří budou tvořit ESVA (velvyslanci-vedoucí delegací EU, zvláštní představitelé), ale EP nezískal. Tito kandidáti se před výbory EP objeví až poté, co již budou formálně jmenováni. Nicméně EP se netají svými požadavky účastnit se přímo procedury výběru. EP si dále vyžádal rovné postavení EP a Rady ministrů v otázkách, o kterých bude dle Lisabonské smlouvy rozhodováno v rámci procedury spolurozhodování. To by se zejména mělo projevit při poskytování stejné míry informací o legislativních návrzích a přístupu k dokumentům i na přípravná expertní jednání. EP také navrhuje vést pravidelná setkání předsedy EK s předsedou EP a účast předsedy EP na schůzkách kolegia komisařů. EP požaduje každoroční pravidelná setkání Konference předsedů politických skupin a Konference předsedů výborů s kolegiem komisařů za účelem přípravy ročního pracovního programu. Dosavadní dohoda zahrnovala pouze představení ročního plánu Komise na plénu EP.

Mezi členskými státy ovšem panuje obava, že by dohoda mohla výrazným způsobem narušit institucionální rovnováhu EU. Ve věci legislativní iniciativy interinstitucionální dohoda ve své podstatě umožňuje EP závazně úkolovat EK. Ta je podle návrhu dohody povinna do tří měsíců podat zprávu o zamýšlené iniciativě a do jednoho roku vydat návrh příslušného předpisu. Možnost iniciativu EP odmítnout je omezena povinností poskytnout "detailní vysvětlení důvodů". To vyvolává obavy, že zde dochází k nerovnému zacházení s EP a s Radou a je možné očekávat, že podobné podmínky bude požadovat i Rada. Rada může v tomto směru pouze využít ustanovení čl. 241 SFEU⁹⁹, kde není žádná lhůta stanovena a který se nevztahuje explicitně na legislativní návrhy. Navrhovaná úprava znamená také více pravomocí, než jak bude zřejmě EK reagovat na občanské iniciativy, neboť se tady podobná povinnost vydat právní akt nebo poskytnout "detailní zdůvodnění" jeho odmítnutí zatím nepředpokládá.

---

⁹⁸ BELLING, Vojtěch: *Institucionální dohody: dosavadní stav a perspektivy vývoje*, Analýza k návrhu nové rámcové interinstitucionální dohody mezi Evropskou komisí a Evropským parlamentem, Právní rozhledy č. 13, 2010 (připraveno do tisku), s. 4 - 7

⁹⁹ Rada rozhodující prostou většinou může požádat Komisi, aby provedla průzkumy, které Rada pokládá za potřebné k dosažení společných cílů, a aby jí předložila veškeré vhodné návrhy. Pokud Komise žádný návrh nepředloží, sdělí Radě důvody. Čl 241 (bývalý čl. 208 SES) Lisabonské smlouvy

Cílem členským států tedy zřejmě bude snaha získat v tomto ohledu rovnocenné Rady a Parlamentu.

Usnesení EP vzniklo na základě společných jednání EK a EP a proto se jejich obsahem bude EK cítit vázána. Výsledná dohoda by měla být uzavřena koncem června 2010. EK původně navrhovala, aby došlo k zapojení Rady jako jedné ze stran této dohody. Ta to ovšem s ohledem na velké výhrady k dohodě zásadně odmítla. Pravomoci EP byly podle ní posíleny již samotnou LS a není žádoucí dále posilovat tento trend nad rámec Smlouvy.

6. Závěr

Novou Evropskou komisi, která se ujala své funkce 10. února 2010 můžeme označit za „post-lisabonskou“, neboť otevírá etapu fungování EU podle Lisabonské smlouvy. Na základě čl. 17 SEU probíhá schvalování nové Evropské komise Evropským parlamentem ve dvou fázích. Nejprve Evropský parlament zvolí kandidáta navrženého Evropskou radou na místo předsedy Komise, ve druhé fázi Evropský parlament schvaluje Komisi jako celek. Aby svou volbu dobře připravil, musí kandidáti vyplnit podrobný dotazník a posléze odpovídat na dotazy poslanců EP před příslušnými výbory podle oblastí jejich působnosti.

Hlasování EP dne 9. února 2010 o návrhu usnesení ke schválení kolegia druhé Barrosovy Komise ukončilo mimořádně dlouhý proces sestavování nové Komise. Odstupující Komise přesluhovala od 1. listopadu 2009 ze dvou důvodů. Hlavním důvodem byla nejistota ohledně vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, neboť bez toho nebylo možné zvolit novou Komisi podle kritérií této Smlouvy. Druhým důvodem prodlev byly komplikace, ke kterým došlo během konfirmačních slyšení kandidátů na komisaře v jednotlivých výborech EP.

Jmenování Komise, které začalo během českého předsednictví v Radě EU, poznamenala nejistota v souvislosti s vyčkáváním na ukončení procesu ratifikace Lisabonské smlouvy jednak v souvislosti s otázkou požadované většiny hlasů EP pro zvolení předsedy EK (většina přítomných poslanců podle Smlouvy z Nice vs. většina všech poslanců podle LS), dále pak vzhledem k otázce složení Komise. Smlouva z Nice předpokládala snížení počtu komisařů, zatímco irské záruky vztahující se k Lisabonské smlouvě přinášejí úpravu, která zajistí zachování Komise ve formátu jeden stát – jeden komisař. J. M. Barroso sice získal při hlasování v EP o své kandidatuře na post předsedy Komise dostatečnou většinu hlasů i podle požadavků Lisabonské smlouvy, nicméně jeho vítězství je oslabeno faktem, že nevzešlo z politické soutěže alespoň s jedním protikandidátem. Posunem oproti dosavadní praxi bylo představení písemného politického programu kandidáta na předsedu Komise, který si vyžádala Evropská rada i Evropský parlament. Zde bylo možné pozorovat odlišný přístup členských států, které se spokojily s velmi stručným programem a Evropského parlamentu, kde si zejména

socialisté a liberálové vymohli konkrétnější programové prohlášení, do kterého chtěli zohlednit své vlastní požadavky a z tohoto důvodu dokonce odsunuli termín hlasování o Barrosovi z července na září 2009. Druhá Barrosova Komise byla sestavována na základě konkrétních zkušeností s fungováním 27-členného kolegia Komisařů. S ohledem na požadavky některých frakcí EP dal předseda Barroso sboru pro své druhé funkční období novou podobu. Vymezení některých portfolií tak doznalo řady změn (například příslušné portfolio pro mnohojazyčnost bylo sloučeno s portfolioem vzdělávání, kultury a mládeže) a s ohledem na aktuální výzvy byla vytvořena i některá zcela nová portfolia (pro boj proti klimatické změně, vnitřní věci, spravedlnost, základní práva a občanství).

Konfirmační slyšení kandidátů na komisaře se v parlamentních výborech konala v lednu a únoru 2010. Již bezprostředně po Barrosově oznámení složení navrhovaného týmu se ze strany prakticky všech politických skupin EP snesla kritika vůči řadě nominovaných kandidátů. Zřejmě největší výhrady se týkaly vysoké představitelky pro zahraniční a bezpečnostní politiku C. Asthon, kandidátky skupiny SD. Po jejím úvodním, ne zcela úspěšném neformálním slyšení ve výboru pro zahraniční věci EP dne 3.12.2009 krátce po jmenování do funkce, následovalo její úspěšnější, byť rovněž kritizované, vystoupení během řádného slyšení 11.1.2010.

Komplikace v souvislosti se schvalováním nové Komise byly ale nakonec spojeny především s bulharskou kandidátkou na komisařku pro mezinárodní spolupráci, humanitární pomoc a řešení krizí R. Jelevou (EPP), s ohledem na nedostatečné znalosti v rámci svého portfolia a v kontextu nejasností v prohlášení o finančních příjmech během slyšení ve výboru pro rozvoj 12.1. ze své kandidatury odstoupila. Po vynucené rezignaci kandidátky nejsilnější skupiny EPP se nakonec nenaplnila hrozba „vyřizování účtů“ se skupinou SD, která tuto rezignaci de facto iniciovala. EPP se nakonec spokojila s diskreditační kampaní proti některým kandidátům na komisaře za SD, jako např. obvinění slovenského kandidáta M. Ševčoviče z antiromských výroků. Nominace nové bulharské kandidátky K. Georgievové a uspořádání náhradního slyšení ovšem vyžádalo odložení původně plánovaného hlasování o nové Komisi z 26. ledna na konečné datum 9. února.

Podrobné zkoumání předloženého tématu umožnilo zodpovědět obecnou otázku kladenou v úvodu této práce: „Jaký je reálný význam slyšení kandidátů na komisaře ve výborech EP?“ Význam procedury slyšení je možno vnímat ve dvou úrovních. Jednak jde o rovinu formální, tzn. potvrdit kandidáta, vybraného národní vládou s ohledem na politickou příslušnost, a zjistit jeho připravenost pro výkon této funkce. A za druhé rovinu faktickou, která vychází z poznatku velké míry podpory administrativy Komise kandidátům při přípravě na slyšení. V této rovině je možno nahlížet na proceduru slyšení bez přívlastku „grilování“. Praxe přípravy na slyšení zahrnuje důkladné zpracování tématu experty Komise, identifikace problematických bodů i pravděpodobných dotazů poslanců. Kandidáti si pak sami zpracují své vize a plány, které chtějí uskutečnit. Fakticky tak slyšení testuje osobní kvality kandidátů ve smyslu schopnosti rychle se zorientovat v novém tématu, mediálně vystupovat a často také schopnost komunikovat v cizím jazyce. V tomto ohledu je tedy velmi důležitá připravenost argumentovat své představy v diskusi s poslanci, kteří mají o daných problematikách dobrý přehled a s tématem často dlouhodobě pracují. Přípravě je tak s ohledem předchozí zkušenosti na Komisi věnována zvýšená pozornost a kandidáti mají k tomuto účelu k dispozici řadu expertů. Příprava na slyšení je proto celkově důležitou průpravou pro výkon funkce komisařů, neboť se jednotliví kandidáti musí ještě před nástupem do funkce komplexně seznámit s danou problematikou, jejími hlavními problémy a představit návrhy na jejich řešení.

Utřídění řady poznatků o průběhu slyšení druhé Barrosovy Komise nepotvrdilo část první teze vyjádřené v úvodu mé práce, že „důsledkem posílení role Evropského parlamentu po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost došlo ke snaze EP zvýšit svůj vliv při obsazování postů předsedy Evropské komise a jednotlivých komisařů.“ Během procedury slyšení nebyly zaznamenány zvýšené nároky na jednotlivé kandidáty, ani snahy výrazněji prosazovat svůj vliv při obsazování postů jednotlivých komisařů. Bylo spíše možné sledovat mocenskou hru uvnitř Parlamentu, kdy jednotlivé frakce navzájem vyberou jednoho nebo dva kandidáty, na které směřují svou kritiku. Údajná nedostatečná znalost či zkušenost ve zvolené oblasti tak může být argumentována pouze účelově. K výměně kandidáta došlo pouze v jednom případě a to i přes výhrady ke znalostem i jiných kandidátů. Za všechny je možné jmenovat především Catherine Ashton, vysokou představitelku pro zahraniční vztahy a bezpečnostní politiku. Druhá část teze se potvrdila, neboť zvýšené nároky byly naopak kladeny na předsedu Komise.

EP si vyžádal vypracování detailního programového prohlášení a některé frakce dokonce představily seznam požadavků, které měly být zohledněny. Tento proces bude v budoucnu pravděpodobně ještě gradovat, neboť výbor pro ústavní záležitosti s ohledem na evaluaci průběhu slyšení zvažuje navrhnout zavedení slyšení i s kandidátem na předsedu EK, který jako jediný z celého kolegia Komisařů této proceduře nepodléhá. Barroso již pro další funkční období kandidovat do čela EK nemůže a poslanci tak očekávají, že by tento návrh mohl podpořit.

Potvrzena byla také druhá teze, že Evropský parlament ke zvýšení svého vlivu v rámci usazování institucionálního rámce po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost využil vyjednávání o nové rámcové interinstitucionální dohodě. Samotná diskuse o revizi rámcové dohody z roku 2005 byla iniciována zejména z toho důvodu, že EP považoval stávající dohodu, s ohledem na své nové pravomoci, za nevyhovující. Načasování schvalování usnesení EP k uvedené dohodě těsně před hlasováním o nové Komisi však nebylo zdaleka náhodné. Principy budoucí nové interinstitucionální dohody byly připraveny s týmem vyjednávачů EK pouze několik dnů před hlasováním EP o Komisi.

Co se týče obsahu budoucí dohody, EP si vyžádal, aby byla uplatňována zásada rovnosti EP a Rady, především pokud jde o přístup na jednání a o poskytování informací v souvislosti s legislativními a rozpočtovými otázkami. Výrazně by měla být posílena pravomoc EP ve vztahu k legislativní iniciativě a to způsobem, který může narušit institucionální rovnováhu EU. Komise se mj. zavázala, že bude přikládat větší váhu legislativním podnětům EP a reagovat na ně v pevně stanovených lhůtách. Do tří měsíců od podání jakékoli legislativní žádosti EP tak bude muset EK předložit zprávu o vývoji v dané oblasti a ve lhůtě max. jednoho roku předložit EP konkrétní legislativní návrh s tím, že pokud tak EK neučiní, bude muset svou nečinnost poslancům podrobně vysvětlit. Nová dohoda by tak *de facto* umožňovala závazně úkolovat EK v legislativní oblasti. Pozornosti by také neměl ujít požadavek na zkrácení transpozičních lhůt u směrnic, což by mělo jednoznačné účinky vůči třetím stranám. V neposlední řadě by pak EK měla předtím, než přijme svůj roční pracovní plán, usilovat o dosažení dohody s EP. EP dále požaduje větší roli při mezinárodních jednáních. Jedná se zejména o poskytování veškerých informací o jednáních o mezinárodních dohodách a na

mezinárodních konferencích a zajištění statusu pozorovatele zástupcům EP v unijní delegaci.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost začíná zcela nová éra institucionálního uspořádání EU. Vyjednávání o nové rámcové interinstitucionální dohodě mezi EK a EP ještě nebylo ukončeno. Mocenská hra EP při přípravě této dohody a její vliv na schvalování nové Evropské komise dokazují, že si Evropský parlament po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost snaží získat více pravomocí, které jdou za její rámec.

Shrnutí

Tato diplomová práce se zabývá vlivem Evropského parlamentu na formování druhé Barrosovy Komise po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Práce si klade za cíl přiblížit problematiku usazování nového institucionálního rámce po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost na příkladu formování nové Evropské komise. Práce směřuje k potvrzení či vyvrácení následujících tezí: 1. "Důsledkem posílení role Evropského parlamentu po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost došlo ke snaze EP zvýšit svůj vliv při obsazování postů předsedy Evropské komise a jednotlivých komisařů." a 2. "V souvislosti s ustavováním tzv. druhé Barrosovy komise se EP snažil reálně zvýšit svůj vliv prostřednictvím vyjednávání o nové rámcové interinstitucionální dohodě mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí." Práce se také snaží zodpovědět obecnou otázku, jaký je reálný význam slyšení kandidátů na komisaře ve výborech EP?“

Předkládaná práce je rozdělena do šesti hlavních kapitol. První kapitola uvádí zdůvodnění, vymezení a strukturu práce, zabývá se metodologií a teoretickým rámcem, rozebírá použité primární a sekundární zdroje. Druhá kapitola se věnuje ustavování Evropského parlamentu po volbách 2009, představuje politickou a organizační strukturu EP a uvádí přehled změn, které se dotýkají EP v souvislosti se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Třetí kapitola se věnuje institucionálním změnám, které přináší Lisabonská smlouva ve vztahu k Evropské komisi a obecnějšímu chápání role Evropské komise v institucionálním rámci EU. Čtvrtá kapitola, kterou považuji za stěžejní se věnuje procesu jmenování Komise jako takovému. Zahrnuje také příklady průběhu slyšení dvou vybraných kandidátů, baronky Catherine Ashton a Štefana Füleho.

Závěrečná kapitola shrnuje poznatky, ke kterým jsem v rámci diplomové práce došla. Tato kapitola potvrzuje výše hypotézu, že Evropský parlament se snažil reálně zvýšit svůj vliv prostřednictvím vyjednávání o nové interinstitucionální dohodě. Tezi o snaze Evropského parlamentu zvýšit svůj vliv i při obsazování postů předsedy Evropské komise a jednotlivých komisařů byla potvrzena jen částečně.

Summary

The topic of this diploma thesis is „Influence of the European Parliament on the constitution of second Barroso Commission under the Lisbon Treaty“. The thesis concentrates on the field of new institutional framework settlement under the Lisbon Treaty on the example of constitution of the new European Commission. The thesis aims to confirm or disprove the following statements: 1. “As a result of strengthening its powers under the Lisbon Treaty the European Parliament attempted to raise its influence on appointments of the President of the European Commission and the single candidates.“ 2. In the context of formation of the so called Barroso II Commission the EP aimed practically to strengthen its influence through the negotiations on the new framework interinstitutional agreement between the European Parliament and the European Commission.“ Another partial aim of this work is to answer the following question: What is the real meaning/point of the commissioners’ hearings in the EP committees?“

The paper is structured into six main chapters. The first chapter introduces the topic, substantiation, definition and structure of the thesis, concentrates on its methodology and theoretical frame, and analyses the primary and secondary sources used. The second chapter deals with establishment of the European Parliament after 2009 election, it introduces the political and organizational structure of the EP and presents the changes regarding European Parliament introduced under the Lisbon Treaty. The topic of the third chapter is “Institutional changes of the European Commission under the Lisbon Treaty and general role of the European Commission in the institutional framework of the EU“. The fourth chapter, which I perceive as fundamental, is dedicated to the nomination procedure of the Commission itself. It includes examples of the hearings of two selected candidates, baroness Catherine Ashton and Štefan Füle.

The final chapter summarizes the findings achieved within the frame of this diploma thesis. It confirms the above-mentioned second hypothesis, stating the European Parliament aimed to strengthen its influence through the negotiations on the new framework interinstitutional agreement. Hypothesis regarding the European

Parliaments influence on appointments of the President of the European Commission and single Commissioners was confirmed just partly.

Seznam zkratek

ALDE	Aliance liberálů a demokratů pro Evropu
ECR	Evropští konzervativci a reformisté
EFD	Evropa svobody a demokracie
EOI	Evropská občanská iniciativa
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ER	Evropská rada
EPP	Evropská strana lidová
EU	Evropská unie
ESVA	Evropská služba pro vnější činnost
Greens/EFA	Zelení/Evropská svobodná aliance
GŘ	Generální ředitelství
GUE/NGL	Evropská sjednocená levice/Severská zelená levice
HR	Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
JŘ	Jednací řád EP
LS	Lisabonská smlouva
NI	Nezařazení poslanci
PS	Pracovní skupina
SD	Pokroková aliance socialistů a demokratů
SEU	Smlouva o EU
SFEU	Smlouva o fungování EU
ÚMEZ	Útvar ministra pro evropské záležitosti ČR

Seznam pramenů a literatury

Primární zdroje

Dokumenty:

- BARROSO, José Manuel: *Hlavní směry politiky příští Komise*, [online] Brusel, 2009 [cit. 2010-04-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/pdf/press_20090903_CS.pdf
- CORBETT Richard, DE VIGO Inigo Méndez: *Zpráva o Lisabonské smlouvě*, Výbor pro ústavní záležitosti, Evropský parlament [online], Brusel, 2008 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A6-2008-0013&format=XML&language=CS>
- DEHAENE, Jean-Luc: *Pracovní dokument o dopadu Lisabonské smlouvy na vývoj institucionální rovnováhy Evropské unie*, Brusel: Výbor pro ústavní záležitosti, Evropský parlament, 2009
- DUFF, Andrew: *Advise and consent: Preliminary Comments on the approval process of the Barroso II Commission, working document*, Brussels: Committee on Constitutional Affairs, European parliament, 2010
- DUFF, Andrew: *Zpráva o pravidlech schvalování Evropské komise*, Brusel: Výbor pro ústavní záležitosti, Evropský parlament, 2005
- *Jednací řád pro 7. volební období*, Evropský parlament, [online] Brusel, 2009, [cit. 2009-12-10]. Dostupný z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+RULES-EP+20091201+0+DOC+PDF+V0//CS&language=CS>
- *Jednací řád PSP ČR* [online] Praha 1995, [cit. 2009-11-09]. Dostupný z: http://www.psp.cz/docs/laws/1995/90_index.html
- LEINEN, Jo: *Zpráva o nové úloze a úkolech Evropského parlamentu podle Lisabonské smlouvy*, Brusel: Výbor pro ústavní záležitosti, Evropský parlament [online] 2009, [cit. 2010-04-15]. Dostupný z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A6-2009-0145+0+DOC+WORD+V0//CS>

- *Lisabonská smlouva*, Konsolidované znění SEU a SFEU, Praha: Parlamentní institut, PSP ČR a Úřad vlády ČR, 2009
- *Niceská smlouva*, 2001 [online], [cit. 2009-12-10]. Dostupný z http://ec.europa.eu/ceskarepublika/pdf/glossary/smlouva_z_nice.pdf
- *Výsledky českého předsednictví v Radě EU 1. ledna – 30. června 2009*, České předsednictví v Radě EU [online], [cit. 2009-10-11]. Dostupný z www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=61212&down=yes
- *Závěry Evropské rady 18.-19.června 2009* [online], [cit. 2009-12-15]. Dostupný z http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/CS/ec/108634.pdf

Projevy:

- Catherine Ashton, vystoupení ve výboru AFET, Evropský parlament, Brusel 11.1.2010
- *Rozprava k prohlášení kandidáta na předsedu Komise*, Zasedání Evropského parlamentu, Štrasburk, 15. 9. 2009 [online], [cit. 2009-09-15]. Dostupný z: <http://www.europarl.europa.eu/wps-europarl-internet/frd/vod/player?date=20090915&language=cs>
- *Rozprava k představení sboru komisařů a prohlášení o rámcové dohodě o vztazích mezi Evropským parlamentem a Komisí* (rozprava), Zasedání Evropského parlamentu, Štrasburk, 9.2.2010 [online], [cit. 2010-03-15]. Dostupný z: <http://www.europarl.europa.eu/wps-europarl-internet/frd/vod/player?date=20100209&language=cs>
- Štefan Füle, slyšení kandidáta na komisaře ve výboru AFET, Evropský parlament, Brusel, 12.1.2010

Tiskové zprávy:

- Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament: Socialists and Democrats spell out demand for a new direction for Europe, Newsroom, 13.7.2009 [online], [cit. 2009-11-03]. Dostupný z http://www.socialistgroup.eu/gpes/public/detail.htm?id=132804&section=NER&category=NEWS&startpos=0&topicid=-1&request_locale=EN

Rozhovory:

- Lubomír FREBORT, ředitel právního a institucionálního úseku, Stálé zastoupení ČR při EU, rozhovor 10.3.2010, Štrasburk
- Markéta THOMANNOVA-KÖRNEROVA, členka právní služby Evropské komise, rozhovor 7.4.2010 Brusel
- Jan PRÁŠIL, asistent české delegace ve frakci SD, rozhovor 7.4.2010, Brusel
- PhDr. Vladimír ŠPIDLA, Evropský komisař pro zaměstnanost a sociální věci 2004 – 2010, rozhovor 13.4.2010, Praha
- Ivana JEMELKOVÁ, stážistka, oddělení sítí, generální ředitelství pro komunikace, Evropské komise rozhovor 5.5.2010, Praha
- Carmen PREISING, generální sekretariát, Evropská komise, rozhovor 12.5.2010

Diskuse:

- „*Priority nové Evropské komise*“ – veřejná diskuse, Evropský klub, Praha 14. 12. 2009
- „*Evropské zkušenosti*“ – přednáška PhDr. Vladimíra Špidly, evropského komisaře pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti za Českou republiku v letech 2004 – 2010, Katedra západoevropských studií IMS FSV UK, Praha, 13.4.2010

Sekundární zdroje

Knihy:

- CORBETT, Richard, JACOBS, Francis, SHACKLETON, Michael: *The European Parliament*, London: John Harper Publishing, 2007. 384 s. ISBN 10-0954381106
- DOČKAL, Vít, KANIOK, Petr, ZÁVĚŠICKÝ, Jan: *Evropský parlament*, Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2007. 174 s. ISBN 978-80-210-4329-9
- DRULÁK, Petr: *Teorie mezinárodních vztahů*, Praha: Portál, 2003. 220 s. ISBN 80-7178-725-6
- DRULÁK, Petr a kol.: *Jak zkoumat politiku*, Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích, Praha: Portál, 2008. 255 s. ISBN 978-80-7367-385-7
- EDWARDS, Geoffrey, SPENCE, David: *The European Commission*, London:

Longman, 2006. 256 s. ISBN 10-1561590789

- PITROVÁ, Markéta, FIALA, Petr: *Evropská unie*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. 743 s. ISBN 80-7325-015-2
- FIALA, Petr, MAREŠ, Miroslav, SOKOL, Petr: *Eurostrany*, Politické strany na evropské úrovni, Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal 2007. 269 s. ISBN 978-80-87029-05-03
- HIX, Simon: *The political system of the European Union*, London: Macmillan Press, 1999. 427 s. ISBN 0-333-71654-X
- HIX, Simon, LORD, Christopher: *Political parties in the European Union*, London: Macmillan Press, 1997. 240 s. ISBN 0-333-60927-2
- KRATOCHVÍL, Petr: *Teorie evropské integrace*, Praha: Portál, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7367-467-0
- LEQUESNE, Christian, ROVNÁ, Lenka: *Zastoupení evropské pětadvacátky v Evropském parlamentu*, Praha: CeFReS, 2005. 131 s. ISBN 80-86311-16-3
- POWELL, Walter W., DIMAGGIO, Paul J.: *The new institutionalism in organizational analysis*, Chicago: University of Chicago Press, 1991. 478 s. ISBN 0-226-67709-5
- RINGE, Nils.: *Who decides, and how? Preference, uncertainty and policy choice in the European Parliament*, Oxford: Oxford University Press, 2009. 233 s. ISBN 0199572550
- ŘÍCHOVÁ, Blanka a kol.: *Komparace politických systémů I.*, Praha: Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická, 2000. 275 s. ISBN 80-7079-994-3
- TICHÝ, Luboš, RAINER, Arnold, SVOBODA, Pavel, ZEMÁNEK, Jiří, KRÁL, Richard: *Evropské právo*, Praha: C.H.Beck, 2004. 1,869 s. ISBN 80-7179-449-X

Články a studie:

- *An interview with David Cameron*, The Economist, 31.3.2010 [online], [cit. 2010-03-12] Dostupný z:
http://www.economist.com/world/britain/displaystory.cfm?story_id=15814344&CFID=125036352&CFTOKEN=49814704

- *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy*, Praha: OKI, Sekce ministra pro evropské záležitosti, leden 2010 [online], [cit. 2010-01-12]. Dostupný z: <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analyza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>
- BAUER, Michael W.: „*Reforming the European Commission – A (missed?) Academic Opportunity*“, European Integration online Papers (EioP) Vol. 6 No. 8, 2002 [online], [cit. 2010-05-05]. Dostupný z <http://eiop.or.at/eiop/pdf/2002-008.pdf>
- *Barroso představil program pro příští funkční období*, Euractiv 4.9.2009 [online], [cit. 2009-12-09]. Dostupný z: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/clanek/barroso-predstavil-svuj-petiletý-plan-006454>
- BELLING, Vojtěch: *Institucionální dohody: dosavadní stav a perspektivy vývoje*, Analýza k návrhu nové rámcové interinstitucionální dohody mezi Evropskou komisí a Evropským parlamentem, Právní rozhledy č. 13, 2010 (připraveno do tisku)
- BLÁHOVÁ, Marcela: *Politické skupiny v Evropském parlamentu*, Parlamentní institut, PSP ČR, Praha 2006
- *Buttiglione backs out*, The Economist [online], 1.10.2004, [cit. 2010-05-03] Dostupné z: www.economist.com
- CROSSICK, Eliyabeth: *The new European Commission 2004 – 2009*, Brusel: Freshfields Bruckhaus Deringer [online] 2004. [cit. 2010-04-22] Dostupný z: <http://www.freshfields.com/publications/pdfs/practices/10194.pdf>, s. 1 – 2.
- *Füle měl namále. Kdyby poslanci hlasovali, jako eurokomisař by zřejmě neprošel*, Ihned.cz [online], 11.11.2009 [cit. 2010-02-07], Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-39039860-fule-mel-namale-kdyby-poslanci-hlasovali-jako-eurokomisar-by-zrejme-neprosel>
- KLÍMA, Michal: *Smlouva z Nice – institucionální reforma EU a rovnováha moci*, Politologický časopis, Roč. VIII., č. 4, 2001,
- LINKOVÁ, Jana: *Frakce v Evropském parlamentu po volbách v červnu 2009*, stav k 1.9.2009, OKA, ÚMEZ, Praha 2009 [online], [cit. 2010-01-08]. Dostupný z: <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/Frakce-v-EP-po-volbach-2009.pdf>
- MELLOWS-FACER, Adam, CRACKNELL, Richard, LIGHTBOWN, Sean:

- European Parliament Elections 2009*, Research Paper 09/53, House of Commons, Parliament UK, London, 2009 [online], [cit. 2010-05-05]. Dostupný z: <http://www.parliament.uk/documents/commons/lib/research/rp2009/rp09-053.pdf>
- CROMBEZ, Christophe, HIX, Simon: *Government opposition in the EU: Implication of EU Treaty Reforms for Commissions Preferences and EU Policies*, School of Economics and Political Science, August 2004 [online], [cit. 2010-04-11]. Dostupný z: http://personal.lse.ac.uk/hix/Working_Papers/Crombez-Hix-Govt_Opp_in_EU.pdf
  - DECKER, Frank, SONNICKSEN, Jared: *The Direct Election of the Commission President, A Presidential Approach to Democratising the European Union*, Discussion Paper C192, Zentrum für Europäische Integrationsforschung, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, 2009 [online], [cit. 2010-03-07]. Dostupný z: http://www.zei.de/download/zei_dp/dp_c192_Decker_Sonnicksen.pdf
  - HIX, Simon: „*Executive Selection in the European Union: Does the Commission President Investiture Procedure Reduce the Democratic Deficit?*“, European Integration online Papers Vol. 1, No. 21, 1997 [online], [cit. 2010-05-17]. Dostupný z: <http://eiop.or.at/eiop/pdf/1997-021.pdf>
  - HOKOVSKÝ, Radko (ed.): *Nová Evropská komise: Jaké priority pro „post-lisabonskou“ EU?*, Evropské hodnoty, Praha 2009 [online], [cit. 2010-04-09]. Dostupný z: http://www.euroskop.cz/gallery/52/15776-eh_nova_evropska_komise_jake_priority_pro_post_lisabonskou_eu.pdf
  - LAUDER, Silvie: *Barrosova parta, Evropané sledují první etudy svých budoucích komisařů*, Respekt, ročník XXI, 18. – 24.1.2010
  - LEMOINE, P.: *Commission-Parliament special partnership: First step*, Europolitics No. 3841, 19.10.2009
  - MACHÁČEK, Jan: *Cesta k evropské federaci*, Respekt, ročník XXI, 4. – 10.1.2010
  - *Předseda Evropské komise ve Skupině progresivní aliance socialistů a demokratů*, komentář ČSSD [online], 11.9.2009, [cit. 2010-05-03] Dostupné z: <http://www.cssd.cz/inews/eurozpravy/predseda-evropske-komise-ve-skupine-progresivni-aliance-socialistu-a-demokratu>
  - SOKOL, Petr: *Evropské volby – hlavní trendy*, Cevro Revue online 6-7/2009

- [online], [cit. 2010-01-15]. Dostupný z <http://www.cevro.cz/cs/cevrorevue/aktualni-cislo-on-line/2009/6-7/213938-evropske-volby-hlavni-trendy.html>
- SOKOL, Petr: *Socialisté mění název*, Cevro Revue online 6-7/2009 [online], [cit. 2010-01-15]. Dostupný z <http://www.cevro.cz/cs/cevrorevue/aktualni-cislo-on-line/2009/6-7/213941-socialiste-meni-nazev-fracce.html>
  - SMITH, Andy: *Why European Commissioners Matter*, Journal of Common Market Studies 2003, Vol. 41, No. 1, pp. 137 – 155 [online], [cit. 2010-05-01]. Dostupný z http://tucnak.fsv.cuni.cz/~plech/Smith_Comms_JCMS_03.pdf
  - SAMPOL, C.: *Barroso ponders idea of „groups of commissioners“*, Europolitics No. 3926, 25.2.2010
  - SAMPOL, Célia.: *Barroso ponders idea of „groups of commissioners“*, Europolitics online No. 3926, 25.2.2010
  - SAMPOL, Célia.: *Barroso sails to easy victory*, Europolitics, No. 3819, 17.9.2009
  - SAMPOL, Célia.: *Parliament expected to gain powers under new framework agreement*, Europolitics, No. 3908, 1.2.2010.
  - SAMPOL, Célia.: *Seminar for new commissioners*, Europolitics No. 3872, 2. December 2009
  - SAMPOL, C.: *Four 'problem' candidates*, Europolitics No. 3898, 18.1.2010
  - SAMPOL, C.: *Schedule of hearings*, Europolitics No. 3879, 11.12.2009
  - SAMPOL, C.: *Three hurdles ahead in framework agreement talks*, Europolitics No. 3972, 5.5.2010
  - SAMPOL, C.: *Uncertainty over fate of rest of Commission*, Europolitics No. 3819, 17.9.2009
  - SAMPOL, C.: *Vote on Barroso likely to be pushed back to autumn*, Europolitics No. 3786, 3.6.2009
  - ŠAFAŘÍKOVÁ, Kateřina: *Füle dluží odpověď*, S europoslancem Miroslavem Ouzkým (ODS) o „grilování“ nových eurokomisařů, Respekt, ročník XXI, 11. – 17.1.2010
  - ŠAFAŘÍKOVÁ, Kateřina: *Slyšení do zdi, Testování nových evropských komisařů je*

třeba dát nový smysl, Respekt ročník XXI, 18. – 24.1.2010

- VANDYSTADT, N.: Barroso's new team: Nominees, candidates and hopefuls, Europolitics No. 3838, 14.10.2009
- WATSON, Rory: *From small beginnings to major parliamentary weapon*, Europolitics, No. 3893, 11.1.2010

Internetové zdroje

Evropský parlament:

- <http://www.europarl.europa.eu/>

Evropská komise:

- <http://ec.europa.eu/>

Rada EU:

- <http://consilium.europa.eu/>

Záznamy slyšení kandidátů na komisaře:

- <http://www.europarl.europa.eu/hearings/commissioners/getHomePage.htm?language=CS>

Seznam příloh

Příloha č. 1: **Dotazník pro kandidáty na post komisaře**

Příloha č. 2: **Barroso II Commission – 2010/2014, Allocation of portfolios and supporting services** [online]

Zdroj: http://www.europolitics.info/pdf/gratuit_en/261729-en.pdf

Příloha č. 3 **Štefan Füle – Odpovědi nominovaného kandidáta na komisaře na otázky Evropského parlamentu, 6.1.2010** [online]

Zdroj:

http://www.europarl.europa.eu/hearings/static/commissioners/answers/fule_replies_cs.pdf

Příloha č. 4: **Štefan Füle – hodnotící dopis výboru pro zahraniční věci** [online]

Zdroj:

http://www.europarl.europa.eu/hearings/static/commissioners/eval/fule_eva_en.pdf

Příloha č. 5: **European Parliament resolution on renewed Framework Agreement between the Parliament and the Commission for the next legislative term, přijato 9.2.2010.**

DOTAZNÍK PRO KANDIDÁTY NA POST KOMISAŘE

Celková způsobilost, proevropské smýšlení a osobní nezávislost

1. Které aspekty Vaší kvalifikace a osobních zkušeností hovoří pro Vaše zvolení komisařem/komisařkou a jsou obzvláště relevantní z hlediska obecného evropského zájmu, a to zejména v oblasti, za niž ponese odpovědnost? Co Vás motivuje? Jak můžete Evropskému parlamentu prokázat svou nezávislost a jak hodláte zajistit, aby žádná z Vašich minulých, současných či budoucích aktivit nemohla zpochybnit plnění Vašich povinností v rámci Komise?

Správa úřadu a spolupráce s Evropským parlamentem a jeho výbory

2. Jak byste hodnotil/zhodnotila Vaši úlohu ve sboru komisařů? Jakou podle Vás nesete odpovědnost za vykonávání Vašeho úřadu a za činnost Vašich oddělení a jak o své činnosti hodláte informovat EP?

3. Jak konkrétně zamýšlíte zvýšit transparentnost postupů, posílit spolupráci s Evropským parlamentem a zefektivnit opatření přijímána v návaznosti na stanoviska EP a jeho výzvy k zahájení legislativního postupu, a to i vzhledem ke vstupu Lisabonské smlouvy v platnost? Pokud jde o zamýšlené iniciativy nebo probíhající postupy, jste připraven/připravena poskytovat EP stejné informace a dokumenty jako Radě?

Otázky týkající se svěřené oblasti politik

4. Jaké tři priority jste si stanovil/stanovila v rámci Vašeho navrženého postu a jak hodláte v případech, kde je to vhodné, zohlednit finanční, hospodářskou a sociální krizi a otázky spojené s udržitelným rozvojem?

5. Jaké legislativní a nelegislativní iniciativy zamýšlíte předložit a v jakém časovém harmonogramu? Jaké konkrétní závazky můžete přijmout, zejména pokud jde o priority a žádosti, které v souvislosti s těmito iniciativami vnesou výbory EP a které budou spadat do oblasti Vaší působnosti? Jak máte v úmyslu osobně zajišťovat vysokou kvalitu legislativních návrhů?

Zdroj:

http://www.europarl.europa.eu/hearings/static/commissioners/questions/questionnaire_cs.pdf

Barroso II Commission – 2010/2014

Allocation of portfolios and supporting services

Note on the Vice-Presidencies: Baroness Catherine Ashton will be the 1st Vice-President. However, having regard to her specific functions, notably in the Council, the replacement of the President in his absence will be assured by the other Vice-Presidents, in the order of precedence defined by the President. The order of precedence is: Viviane Reding, Joaquín Almunia, Siim Kallas, Neelie Kroes, Antonio Tajani, Maroš Šefčovič.

Portfolios	Names	Services
President	José Manuel Barroso	Secretariat-General (SG); Legal Service (LS); Bureau of European Policy Advisers (BEPA); Spokespeople's Service (SPP). <i>Changes for the SG:</i> - The Better Regulation Unit ENTR B.5 moves to the SG from DG Enterprise and Industry (ENTR); - The Secretariat of the Audit Progress Committee (Unit SG B.2) moves from the SG to the Internal Audit Service (IAS).
High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy and Vice-President of the Commission	Baroness Catherine Ashton	DG External Relations (RELEX)
Agriculture and Rural Development	Dacian Ciolos	DG Agriculture and Rural Development (AGRI)
Budget and Financial Programming	Janusz Lewandowski	DG Budget (BUDG)
Climate Action	Connie Hedegaard	DG Climate Action (to be set up before Summer 2010): core of DG Climate Action will be the existing Directorate C of DG Environment (ENV) except the Clean Air Unit ENV C.3 that will remain in DG Environment.

Competition. Vice-President of the Commission	Joaquín Almunia	DG Competition (COMP) <i>Change for DG COMP: The state aid competencies currently in DG Transport and Energy (TREN) will move to DG COMP.</i>
Development¹	Andris Piebalgs	DG Development (DEV); The development part of EuropeAid-Cooperation Office (AIDCO). ²
Digital Agenda. Vice-President of the Commission	Neelie Kroes	DG Information Society (INFSO); European Network and Information Security Agency (ENISA). <i>Change for DG INFSO: The MEDIA Programme Unit INFSO A.2 moves from DG INFSO to DG Education and Culture (EAC).</i>
Economic and Monetary Affairs	Olli Rehn	DG Economic and Monetary Affairs (ECFIN) EUROSTAT
Education, Culture, Multilingualism and Youth	Androulla Vassiliou	DG Education and Culture (EAC); DG Translation (DGT); DG Interpretation (SCIC); Translation Centre for the Bodies of the EU (CdT); European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP); European Training Foundation (ETF); European Institute of Technology (EIT); The EAC part of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA). <i>Changes for DG EAC:</i>

¹ In close cooperation with the High Representative/Vice-President in accordance with the treaties.

² Without prejudice for the future creation of the European External Action Service (EEAS). - The development commissioner will moreover assure the political representation of the Commission in the Foreign Affairs Council given the role of the High Representative/Vice President as the President of that formation of the Council and for this task draw on the support of the SG and of DG RELEX.

		<p>- The MEDIA Programme Unit INFSO A.2 moves to DG EAC from DG Information Society (INFSO);</p> <p>- The Marie Curie Programme Units RTD T.2 and T.3 move to DG EAC from DG Research (RTD);</p> <p>- The Citizenship Unit EAC D.4 and the Visitors Unit EAC D.5 move from DG EAC to DG Communication (COMM).</p>
Employment, Social Affairs and Inclusion	László Andor	<p>DG Employment, Social Affairs and Inclusion (EMPL);</p> <p>European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound);</p> <p>European Agency for Health and safety at Work (EU-OSHA).</p> <p><i>Change for DG EMPL:</i> <i>The Equality between Men/Women, Action against Discrimination, Civil Society Directorate EMPL G will remain within DG EMPL but be placed under the responsibility of the commissioner for Justice, Fundamental Rights and Citizenship.</i></p>
Energy	Günter Oettinger	<p>DG Energy to be created out of DG Transport and Energy (TREN);</p> <p>Euratom Supply Agency;</p> <p>The energy part of Executive Agency for Competitiveness and Innovation (EACI).</p> <p><i>Change for DG TREN:</i> <i>The state aid competencies currently in DG Transport and Energy (TREN) will move to DG COMP.</i></p>
Enlargement and Neighbourhood Policy³	Štefan Füle	<p>DG Enlargement (ELARG);</p> <p>The neighbourhood parts of DG External Relations (RELEX) and of the EuropeAid-Cooperation Office (AIDCO).⁴</p>

³ In close cooperation with the High Representative/Vice-President in accordance with the treaties.

⁴ Without prejudice for the creation of the future European External Action Service (EEAS).

<p>Environment</p>	<p>Janez Potočnik</p>	<p>DG Environment (ENV); European Environmental Agency (EEA).</p> <p><u>Changes for DG ENV:</u> - The Climate Directorate ENV C moves from DG ENV to the new DG for Climate Action (except the Clean Air Unit C.3); - The Civil Protection Units ENV A.3. and ENV A.4 move from DG ENV to DG Humanitarian Aid (ECHO); - The Biotechnology, Pesticides and Health Unit ENV D.4 moves from DG ENV to DG Health and Consumers (SANCO).</p>
<p>Health and Consumer Policy</p>	<p>John Dalli</p>	<p>DG Health and Consumers (SANCO); Community Plant Variety Office (CPVO); European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC); European Food Safety Authority (EFSA); European Medicines Agency (EMA); Executive Agency for Health and Consumers (EAHC).</p> <p><u>Changes for DG SANCO:</u> - The Pharmaceutical Products and Cosmetics Units ENTR F.2 and F.3 move to DG SANCO from DG Enterprise and Industry (ENTR), consequently the European Medicines Agency comes under the Health and Consumer portfolio; - The Biotechnology, Pesticides and Health Unit ENV D.4 moves to DG SANCO from DG Environment (ENV). - The Consumer Contract and Marketing Law SANCO B.2 moves from DG SANCO to DG Justice, Liberty and Security (JLS) as part of the Justice, Fundamental Rights and Citizenship portfolio.</p>

Home Affairs	Cecilia Malmström	Directorates B, C and F of DG Justice, Liberty and Security (JLS) (Directorate A will serve both the Home Affairs portfolio and the Justice, Fundamental Rights and Citizenship portfolio); European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders (FRONTEX); European Police Office (EUROPOL); European Police College (CEPOL); Visa System (VIS II) and Schengen System (SIS II); European Monitoring Centre for Drug and Drug Addiction (EMCDDA).
Industry and Entrepreneurship. Vice-President of the Commission	Antonio Tajani	<p>DG Enterprise and Industry (ENTR); European Chemicals Agency (ECHA).</p> <p><i>Changes for DG ENTR:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - The Better Regulation Unit ENTR B.5 moves from DG ENTR to the Secretariat-General (SG). - The Pharmaceutical Products and Cosmetics Units ENTR F.2 and F.3 move from DG ENTR to DG Health and Consumers (SANCO), consequently the European Medicines Agency moves to the Health and Consumer Policy portfolio; - The co-ordination of the Trans-Atlantic Economic Council (TEC) moves from DG ENTR to DG TRADE; - The Satellite Navigation Units TREN G.3, G.4 and G.5 move to DG ENTR from DG Transport and Energy (TREN), consequently the Global Navigation Satellites System Supervision Agency (Galileo) comes under the Industry and Entrepreneurship portfolio.
Vice-President for Inter-institutional Relations and	Maroš Šefčovič	For inter-institutional relations, the Vice-President will draw on the support of the Secretariat-General

Administration		(SG). For administration: DG Personnel and Administration (ADMIN – from 1 January 2010 DG Human Resources and Security, HR); DG Informatics (DIGIT); Office for Administration and Payment of Individual Entitlements (PMO); Office for Infrastructure and Logistics in Brussels (OIB); Office for Infrastructure and Logistics in Luxembourg (OIL); European Personnel Selection Office (EPSO); European Administration School (EAS).
Internal Market and Services	Michel Barnier	DG Internal Market and Services (MARKT); Office of Harmonisation in the Internal Market (OHIM).
International Cooperation, Humanitarian Aid and Crisis Response⁵	Rumiana Jeleva	DG Humanitarian Aid (ECHO) <i>Change for DG ECHO: The Civil Protection Units ENV A.3. and ENV A.4 move to DG ECHO from DG Environment (ENV).</i>
Justice, Fundamental Rights and Citizenship. Vice-President of the Commission	Viviane Reding	Directorates D and E of DG Justice, Liberty and Security (JLS) (Directorate A will serve both the Home Affairs portfolio and the Justice, Fundamental Rights and Citizenship portfolio); The Equality between Men/Women, Action against Discrimination, Civil Society Directorate EMPL G (will remain within DG EMPL but be placed under the responsibility of the commissioner for Justice, Fundamental Rights and Citizenship); European Fundamental Rights Agency (FRA); European Institute for Gender

⁵ In close cooperation with the High Representative/Vice-President in accordance with the treaties.

		<p>Equality (EIGE); European Judicial Cooperation Unit (EUROJUST); DG Communication (COMM); Publications Office (OP).</p> <p><i>Change for DG JLS:</i> <i>The Consumer Contract and Marketing Law SANCO B.2 moves to DG JLS from DG Health and Consumers (SANCO) as part of the Justice, Fundamental Rights and Citizenship portfolio.</i></p> <p><i>Changes for DG COMM:</i> <i>- The Citizenship Unit EAC D.4 and the Visitors Unit EAC D.5 move to DG COMM from DG Education and Culture (EAC).</i></p>
Maritime Affairs and Fisheries	Maria Damanaki	DG Maritime Affairs and Fisheries (MARE); Community Fisheries Control Agency (CFCA).
Regional policy	Johannes Hahn	DG Regional Policy (REGIO)
Research, Innovation and Science	Maire Geoghegan-Quinn	<p>DG Research (RTD); Joint Research Centre (JRC); European Research Council (ERC); Research Executive Agency (REA); European Research Council Executive Agency (ERCEA).</p> <p><i>Changes for DG RTD:</i> <i>- The Marie Curie Programme Units RTD T.2 and T.3 move from DG RTD to DG Education and Culture (EAC).</i></p>
Taxation and Customs Union, Audit and Anti-Fraud	Algirdas Šemeta	<p>For Taxation and Customs Union: DG Taxation and Customs Union (TAXUD).</p> <p>For Audit and Anti-Fraud:⁶ Internal Audit Service (IAS); European Anti-Fraud Office (OLAF).</p>

⁶ For budgetary discharge, the commissioner will draw on the support of DG Budget (BUDG).

		<p><u>Change for the IAS:</u></p> <p>- The Secretariat of the Audit Progress Committee (Unit SG B.2) moves to the IAS from the Secretariat-General (SG).</p>
Trade	Karel de Gucht	<p>DG TRADE</p> <p><u>Change for DG TRADE:</u></p> <p>- The co-ordination of the Trans-Atlantic Economic Council (TEC) moves to DG TRADE from DG Enterprise and Industry.</p>
Transport. Vice-President of the Commission	Siim Kallas	<p>DG Transport to be created out of DG Transport and Energy (TREN); European Railway Agency (ERA); European Aviation Safety Agency (EASA); European Maritime Safety Agency (EMSA); Trans-European Transport Network Executive Agency; The transport part of the Executive Agency of Competitiveness and Innovation (EACI).</p> <p><u>Changes for DG TREN:</u></p> <p>- The state aid competencies currently in DG TREN will move to DG Competition (COMP).</p> <p>- The Satellite Navigation Units TREN G.3, G.4 and G.5 move from DG TREN to DG Enterprise and Industry (ENTR), consequently the Global Navigation Satellites System Supervision Agency (Galileo) moves to the Industry and Entrepreneurship portfolio.</p>

6. 1. 2010

SDĚLENÍ ČLENŮM

Věc: Slyšení pana Štefana FÜLEHO, navrženého člena Komise pro rozšíření a Evropskou politiku sousedství

V příloze naleznete písemné odpovědi, které zaslal pan Štefan FÜLE.

Sekretariát

**ODPOVĚDI NOMINOVANÉHO KANDIDÁTA NA KOMISAŘE
NA OTÁZKY EVROPSKÉHO PARLAMENTU**

Štefan FÜLE

(Rozšíření a Evropská politika sousedství)

Celková způsobilost, proevropské smýšlení a osobní nezávislost

1. *Které aspekty Vaší kvalifikace a osobních zkušeností hovoří pro Vaše zvolení komisařem a jsou obzvláště relevantní z hlediska obecného evropského zájmu, a to zejména v oblasti, za niž ponese odpovědnost? Co Vás motivuje? Jak můžete Evropskému parlamentu prokázat svou nezávislost a jak hodláte zajistit, aby žádná z Vašich minulých, současných či budoucích aktivit nemohla zpochybnit plnění Vašich povinností v rámci Komise?*

Má profesní dráha i absolvované studium jsou úzce spjaty s problematikou bezpečnosti, především pak s oblastí multilaterální diplomacie.

Komisi nabízím zkušenosti, jichž jsem nabyl jako seniorní úředník a politik země, která se v průběhu uplynulého desetiletí stala členským státem EU i NATO a hraje v obou organizacích aktivní úlohu. Díky tomu jsem důkladně obeznámen s problémy a omezeními přístupového procesu a do hloubky rozumím očekáváním států usilujících o vstup do EU.

Zároveň mám praktickou zkušenost s dohledem nad mírovými operacemi a operacemi napomáhajícími při řešení konfliktů například v Kosovu. Podílel jsem se také na reformě bezpečnostního a obranného sektoru v České republice.

Jako velvyslanec České republiky při NATO a první náměstek ministra obrany jsem aktivně usiloval o posílení evropského obranného pilíře v rámci NATO. Na těchto postech jsem pracoval s mnoha regiony, za něž budu nyní zodpovědný – kromě východní Evropy jsem byl v kontaktu zejména se zeměmi západního Balkánu.

Svou angažovanost pro evropský projekt i schopnost vést komplexní vyjednávání jsem měl příležitost nejlépe prokázat ve své nedávné funkci českého ministra pro evropské záležitosti. Mou současnou motivací je přání podílet se i nadále aktivně na společném budování sjednocené, svobodné a prosperující Evropy, založené na sdílených demokratických hodnotách.

Ve své kariéře jsem působil výhradně ve státním sektoru ve službách své země či širšího mezinárodního společenství. Věřím, že mi vzhledem k mým dosavadním zkušenostem v osobním i profesním životě byly vštípeny hodnoty, schopnosti a dovednosti, které mi umožní plnit povinnosti v Komisi v nejlepším zájmu občanů a institucí, jimž budu sloužit. Zavazuji se důsledně dodržovat nejvyšší etické principy nezávislosti a cti v plném souladu se smlouvami a Kodexem chování komisaře.

Správa úřadu a spolupráce s Evropským parlamentem a jeho výbory

2. *Jak byste zhodnotil svou úlohu ve sboru komisařů? Jakou podle Vás nesete odpovědnost za vykonávání Vašeho úřadu a za činnost Vašich oddělení a jak o své činnosti hodláte informovat EP?*

Pokud jde o mou úlohu ve sboru komisařů, příkládám velký význam mé zodpovědnosti v rámci kolegia. Hodlám aktivně přispívat do diskusí na všechna témata, kterými se bude Komise zabývat, a s ohledem na to sestavuji i svůj kabinet. Do diskusí ve sboru komisařů bych rád přispíval svým porozuměním důsledkům, jež pro partnerské země budou mít témata, která bude Komise řešit. Chtěl bych také navázat úzkou spolupráci se svými kolegy ve sboru, aby i oni mohli přispívat k rozmanitým aspektům spojeným jak s rozšířením, tak s politikou sousedství.

Jedním z mých klíčových úkolů bude zajistit bezproblémovou koordinaci s Vysokou představitelkou pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsdkyní Evropské komise, stejně jako s ostatními komisaři, v zájmu společného cíle posílení úlohy EU v celosvětovém měřítku a našeho jednotného vystupování navenek.

Vzhledem k tomu, že jsem byl osobně zapojen do procesu ratifikace Lisabonské smlouvy, budu mít velký zájem i o spolupráci s kolegy ve sboru na její implementaci a tedy o plné využití možností, které nabízí pro posílení procesu evropské integrace.

Co se týče mé zodpovědnosti vůči Evropskému parlamentu, za činnost svých útvarů ponesu politickou odpovědnost, aniž by tím byla dotčena zásada kolektivní zodpovědnosti Komise. Za zásadní považuji zaručení obousměrného toku informací i zajištění toho, abych byl včas informován o vývoji všech důležitých témat. Důležitou součástí mé práce bude také jasné politické vedení vlastního týmu.

S Evropským parlamentem a jeho výbory hodlám vést konstruktivní politický dialog založený na otevřenosti, transparentnosti a vzájemné důvěře, jakož i na pravidelném sdílení a výměně informací. Svě představě o tom, jak by takováto spolupráce měla vypadat v praxi, se podrobněji věnuji ve své odpovědi na třetí otázku.

3. *Jak konkrétně zamýšlíte zvýšit transparentnost postupů, posílit spolupráci s Evropským parlamentem a zefektivnit opatření přijímaná v návaznosti na stanoviska EP a jeho výzvy k zahájení legislativního postupu, a to i vzhledem ke vstupu Lisabonské smlouvy v platnost? Pokud jde o zamýšlené iniciativy nebo probíhající postupy, jste připraven poskytovat EP stejné informace a dokumenty jako Radě?*

Své portfolio považuji již z jeho podstaty za velmi politické. Zcela jednoznačně tak potřebuje politickou podporu Evropského parlamentu. Příkladám proto mimořádnou důležitost co nejužší spolupráci s ním, stejně jako včasné výměně informací.

Pokud jde o to, jak konkrétně tuto představu naplnit, navrhuji několik dalších závazků nad rámec těch, jež na sebe Komise vzala prostřednictvím Rámcové dohody, a které hodlám dodržovat.

Především bych se rád pravidelně setkával s koordinátory, zpravodaji a celkově se členy všech politických skupin ve Výboru pro zahraniční věci, a vedl s vámi tak intenzivní a trvalý dialog.

Zadruhé bych s vámi rád navázal dialog o probíhajících vyjednáváních. Bude mi tak zřejmé, co vnímáte jako problém, a vám bude zajištěna pravidelná zpětná vazba.

Zatřetí – neformální komunikace s některými z vás, kteří jste členy Společných parlamentních výborů, mě přesvědčila o tom, že bychom tyto nástroje měli plně využívat. Taková meziparlamentní setkání totiž hrají významnou roli a vaše aktivní podpora výměny osvědčených postupů a předávání vašich zkušeností a znalostí politik, právních předpisů a správy věcí veřejných v EU vašim protějškům v partnerských zemích je velkým přínosem.

Konečně navrhuji, abychom zároveň vedli i formálnější a strukturovanější dialog s výborem jako celkem. Cílem by ideálně měly být podrobné diskuse přinejmenším jednou za tři měsíce, během nichž bychom se mohli věnovat celému spektru stávajících i plánovaných iniciativ. Rád bych zároveň navrhl, aby přijímání každé důležité nové iniciativy, jakou je například každoroční Balíček pro rozšíření, bylo doprovázeno prezentací takové iniciativy vašim členům.

Otázky týkající se svěřené oblasti politik

4. *Které tři priority hodláte prosazovat v rámci Vašeho navrženého portfolia a jak hodláte v případech, kde je to relevantní, zohlednit finanční, hospodářskou a sociální krizi a otázky spojené s udržitelným rozvojem?*

Perspektiva členství v EU je ve všech kandidátských zemích silnou motivací k politickým a hospodářským reformám. Proces rozšíření je v zájmu Evropské unie, protože působí jako stabilizační faktor v oblastech, jež mají pro EU strategický význam, a to v zejména v pro ně obtížných obdobích. Je proto životně důležité, abychom s těmito státy a jejich občany spolupracovali na zmírňování dopadů finanční a hospodářské krize, zajišťovali udržitelnost jejich budoucího růstu, a budovali společně stabilní společnosti založené pevně na demokracii a zásadách právního státu.

Mým hlavním úkolem bude zajistit, aby byla všechna budoucí rozšíření řádně připravena a posílila další rozvoj Unie. Proces rozšíření musí pokračovat na základě závazků, které jsme přijali, a podmínek, jež jsme stanovili, tak, jak je uvedeno v Obnoveném závazku k rozšíření.

Od 19. prosince mohou mladí lidé i ostatní občané tří partnerských zemí (Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Srbska a Černé Hory) cestovat do EU bez zatěžující vízové povinnosti.

Budou se tak snáze seznamovat s hodnotami, jež jsou v EU všeobecně přijímány, a usnadní jim to kontakty s jejich protějšky v EU. Přípravy na uvolnění vízového režimu obecně mohou vést k rozhodujícímu pokroku v oblastech, jako je správa hranic nebo boj s organizovaným zločinem a korupcí.

Co se týče mé budoucí spolupráce s jednotlivými partnerskými zeměmi, Chorvatsko by příští rok, pokud vyhoví všem stanoveným podmínkám, mělo dosáhnout svého cíle uzavření přístupových jednání. Nejnáročnější podmínky jsou v oblasti reformy soudnictví a ochrany základních práv.

Hodlám rovněž pokročit v přístupových jednáních s Tureckem v souladu s Vyjednávacím rámcem. Pro další pokrok vyjednávání bude nezbytné, aby Turecko zintenzívnilo úsilí o splnění stanovených podmínek včetně bezvýhradné implementace Dodatkového protokolu k Dohodě o přidružení. Mimořádně důležitá bude konkrétní podpora Turecka vyjednávání v rámci OSN, jehož cílem je dosáhnout spravedlivého, úplného a životaschopného řešení problému Kypru. K podpoře těchto jednání hodlám aktivně využít veškerých prostředků, jež má Komise k dispozici.

Doufám, že členské státy budou moci v souladu s doporučením Komise brzy zahájit přístupová jednání s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií. Je nicméně třeba nepolevovat v intenzivním úsilí o řešení otázky názvu země. Co se týče Islandu, počátkem roku 2010 předložím sboru komisařů komplexní, podrobné a objektivní Stanovisko EK.

Mou prioritou v případě potenciálních kandidátských zemí ze západního Balkánu bude pokračovat v prosazování reforem a dobrých sousedských vztahů, dokončit systém Dohod o stabilizaci a přidružení a pokračovat v nastoupené cestě k vízové liberalizaci (ve spolupráci s kolegy zodpovědnou za otázky vnitra). Zaměřím se rovněž na provedení přípravných prací nezbytných pro sestavení komplexních, podrobných a objektivních stanovisek k žádostem Černé Hory a Albánie o členství v EU. Podobně budu postupovat pokaždé, když mě Rada v budoucnu požádá o vypracování stanovisek týkajících se dalších žadatelů. Zavazuji se využívat všech dostupných nástrojů EU k podpoře pokroku Kosova, aniž by tím byla dotčena otázka jeho statusu. V návaznosti na pokrok, jehož bylo nedávno dosaženo v souvislosti s Prozatímní obchodní dohodou mezi EU a Srbskem, doufám, že budou splněny podmínky potřebné pro zahájení procesu ratifikace Dohody o stabilizaci a přidružení již v létě roku 2010, a otevře se tak nová etapa našich vztahů se Srbskem.

Přestože každá země bude hodnocena individuálně podle vlastních výsledků, budeme mít samozřejmě na zřeteli i regionální aspekt s tím, že regionální spolupráce napomáhá posilování politické stabilizace i hospodářskému rozvoji.

Prostřednictvím nově přijaté Lisabonské smlouvy se EU specificky zavázala k budování zvláštních vztahů se sousedními státy.

Mým cílem je Evropskou politiku sousedství zefektivnit a zviditelnit, a zintenzívnit úsilí o dosažení stability a prosperity v sousedních zemích. V tomto směru bych samozřejmě rád velmi úzce spolupracoval s Vysokou představitelkou pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsedkyní Evropské komise, a s Evropskou službou pro vnější činnost.

Klíčovým úkolem bude zajistit, aby bylo provádění reformy v partnerských státech doprovázeno výrazně intenzivnější komunikací na všech úrovních.

Vztahy se zeměmi Východního partnerství a našimi jižními sousedy budeme prohlubovat prostřednictvím individuální bilaterální spolupráce zaměřené na užší politickou spolupráci a hlubší hospodářskou konvergenci s EU. Pro vytvoření reálného pocitu společné odpovědnosti a pro udržení závazku pokračovat v této politice ze strany našich partnerů je třeba přistupovat ke každé zemi individuálně a stejně tak individuálně hodnotit její výsledky.

K podpoře aktivnějšího partnerství s těmito státy chci využívat širokou a pestrou nabídku dostupných nástrojů. Zatímco těžištěm našich vztahů bude i nadále dvoustranná spolupráce, multilaterální rozměr nabízí nové možnosti podpory reformy a spolupráce. Stěžejní projekty plánované v rámci Východního partnerství i Unie pro Středomoří by měly být využity tak, aby byly přínosem jak pro nás, tak pro naše partnery. Příspěvek EU ke spolupráci v těchto oblastech mohou zvýšit i naše iniciativy spojené s Černomořskou synergií a Severní dimenzí.

Jasně rozlišovat mezi rozšířením a politikami sousedství je klíčové. Zároveň je nicméně zřejmé, že tytéž nástroje mohou napomáhat reformám jak v kandidátských zemích, tak v zemích Evropské politiky sousedství. Z toho bychom měli vycházet a oba procesy vzájemně obohacovat myšlenkami vznikajícími v každé z obou skupin.

5. *Jaké legislativní a nelegislativní iniciativy zamýšlíte předložit a v jakém časovém horizontu? Jaké konkrétní závazky můžete přijmout, zejména pokud jde o priority a požadavky, které v souvislosti s těmito iniciativami vnesou výbory Evropského parlamentu a které budou spadat do oblastí Vaší působnosti? Jak máte v úmyslu osobně zajistit vysokou kvalitu legislativních návrhů?*

Jak jsem již podrobněji popsal v odpovědi na třetí otázku, těším se na pravidelný dialog s Výborem pro zahraniční věci, se kterým budeme projednávat aktuální vývoj přístupového procesu v jednotlivých zemích. Předkládání každoročního Balíčku pro rozšíření, jenž sestává z výhledového strategického textu a zprávy o dosaženém pokroku v každé kandidátské a potenciálně kandidátské zemi, bude příležitostí pro intenzivní dialog s parlamentem.

Pokud jde o rozšíření, mou hlavní legislativní aktivitou bude příprava Dohod o přistoupení. Pokud budou úspěšně dokončena jednání s Chorvatskem, Islandem či dalšími zeměmi, předložím příslušné Dohody o přistoupení parlamentu. Časový harmonogram bude záviset zejména na tom, jak budou obě země pokračovat v plnění podmínek umožňujících podepsání Dohody o přistoupení. Souhlas parlamentu je zásadní součástí tohoto procesu.

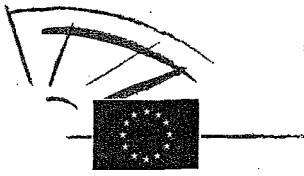
Pokud jde o Politiku sousedství, budu parlamentu předkládat každoroční balíčky zahrnující výhledové strategické dokumenty a zprávy o dosaženém pokroku v našich partnerských zemích, a prohlubovat tak dialog mezi komisí a parlamentem. Ve své funkci hodlám vypracovat a projednávat Dohody o přidružení a Hluboké a všezahrnující dohody o volném obchodu se zeměmi Východního partnerství, které jsou na přijetí těchto závazků připraveny. Akční plány v rámci Evropské politiky sousedství, v nichž je stanoven náš pracovní program pro každou zemi, budou upravovány v souladu s dalším vývojem. Jestliže Bělorusko přistoupí k udržitelným a nezvratným demokratickým reformám, měli bychom smluvní vztah povýšit i s tímto naším sousedem.

Tam, kde již máme se středomořskými partnery Evropské politiky sousedství dohody o prohloubení vztahů, je bezodkladnou prioritou jejich akční plány posílit. Zároveň bych chtěl dokončit projekt týkající se uzavření dohody o přidružení se Sýrií a uzavřít Rámcovou dohodu s Libyí.

Mám-li své představy zobecnit, ve své funkci hodlám s kolegy v komisi pracovat na zavedení nových opatření, jež by podpořila stabilitu a prosperitu v sousedních zemích EU, např. v oblasti mobility osob nebo energetické bezpečnosti.

Co se týče předvstupní finanční pomoci, stejně jako finanční pomoci kandidátským a členským zemím Evropské politiky sousedství, zajistím, aby byly včas zahájeny přípravy na rozšíření stávajícího Nástroje předvstupní pomoci (IPA) i Evropského nástroje sousedství a partnerství (ENPI) v novém finančním výhledu. Rád bych, aby byly v této souvislosti zohledněny výsledky jejich pravidelného hodnocení a byla tak zaručena vyšší efektivita naší pomoci a kvalita následných legislativních návrhů. Obecně jsem si vědom potřeby zajišťovat naši pomoc v souladu s principy řádného a účinného řízení, a těším se v tomto směru na pravidelný dialog s vámi a vašimi kolegy z Výboru pro rozpočtovou kontrolu.

Pro úspěch našeho úsilí v zemích EPS je zásadní účinná technická pomoc. Evropský nástroj sousedství a partnerství by měl našim partnerům stále více napomáhat v rozvíjení kapacity jejich hospodářství v průběhu jejich příprav na konkurenční tlak spojený s dalším postupem hospodářské integrace s EU. K vytvoření administrativní kapacity je zapotřebí odborných znalostí z EU. Ochota partnerů přijmout příslušné součásti unijního *acquis* se tak snáze přetvoří v jeho efektivní implementaci a uvedení národních norem do souladu s normami a postupy EU.

Committee on Foreign Affairs
The Chair

300431 14.01.2010

ACCES RESERVE

Ref.: D(2010)1207

Jerzy Buzek
President
European Parliament

Dear President,

At its meeting of 12 January, the Committee on Foreign Affairs held its hearing of the Commissioner designate, Mr Štefan Füle.

In his **introductory statement** and during the Q&A session, Mr Füle made a number of important statements to which I would like to draw your attention:

On the fundamental question of his **relationship with the Parliament**, he showed a strong and genuine willingness to work closely with Parliament. In particular he stressed that his relationship with Parliament would not only be about informing Parliament about policy decisions already taken, but rather about seeking Parliament's advice and political support before such decisions are taken. On the issue of **democratic accountability**, Mr Füle acknowledged that he was fully accountable to Parliament as Commissioner for Enlargement and Neighbourhood Policy.

With regard to Parliament's concerns on the coordination between the EU external action and the EU enlargement and neighbourhood policies, Mr Füle positively stressed that the final decision on the coherence of the external action would always be with the Vice-President/High Representative for CFSP and further added that he would always be a constructive and loyal partner.

In reply to questions and concerns on the possibility of countries moving from the neighbourhood policy to the enlargement policy and vice-versa, Mr Füle clearly stated the different nature of Enlargement and Neighbourhood policies and emphasised that there was no automatic permeability between the two and no shortcuts.

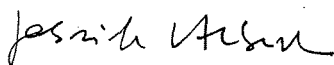
.../...

During the hearing Mr Füle proved a keen supporter of the **enlargement strategy** as beneficial to both enlargement countries and the EU. This strategy would be guided by strict compliance with the Copenhagen criteria and would not be dictated by predetermined timetables. Mr Füle accepted Article 49 as the sole basis for enlargement, subject to the political will of all parties. He recognised the importance of the integration capacity of the EU, which the Union should strive towards developing. With regard to the **Neighbourhood Policy**, Mr Füle stressed the importance of an engagement by all Member States with regard to both the Eastern and Southern dimensions of ENP and pledged to work to this end. He further acknowledged the importance of inter-parliamentary cooperation and pledged to engage in closer dialogue both at bilateral and multilateral level. Finally, Mr Füle expressed his commitment on visa liberalisation for all the countries concerned.

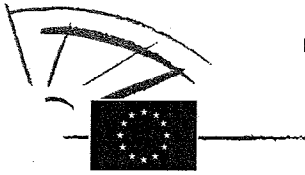
On several occasions Mr Füle took the opportunity to stress the importance of **human rights and fundamental freedoms** as the core values in the definition of EU policies and in the relationship with enlargement and ENP countries.

In the light of the above considerations and on a mandate by the coordinators of the political groups of my committee, I am pleased to inform you all the political groups, with the exception of GUE, consider that Mr Füle has the adequate grasp of the issues within his portfolio and therefore the ability to carry out the tasks entrusted to him.

Yours sincerely,

Gabriele Albertini

Mr Jerzy BUZEK
President

EUROPEAN PARLIAMENT

301201 28.01.2010

Dear President,

The Conference of Presidents appointed on 26 November 2010 the EP Working Party for the revision of the Framework Agreement between the Parliament and the Commission. The Working Party whose Members are Mr Swoboda, Mrs Roth-Behrendt, Mrs Wallis and Mrs Rebecca Harms and which I have the honour to chair has met four times to prepare negotiations with the Commission on a renewed Framework Agreement. At its meeting on 14 January the Conference of Presidents endorsed a proposal from the Working Party on the timing of the envisaged negotiations and on six key principles to be addressed during the first negotiation phase until the vote of approval of the new Commission.

I am happy to inform you that, after the third and last meeting of the EP Working Party with the President-elect of the European Commission, Mr Barroso, on 27 January 2010, a common understanding could be found on these principles which are fleshed out in the attached draft Parliament's resolution. Mr Barroso has indicated that he is prepared to make a statement in plenary endorsing Parliament's demands before the vote of approval of the new Commission by the Parliament on Tuesday 9 February 2010.

Discussions between the Working Party and Mr Barroso were intense and sometimes quite difficult over the last weeks. They have shown the value of an in-depth political discussion on our future relationship. The result of this dialogue is a very positive one and I consider the draft resolution as an important step forward for the relationship between our two institutions, reflecting adequately the new position of Parliament under the Lisbon Treaty.

I would like to outline some key aspects of the draft text:

As this was one of the key demands of Parliament, M. Barroso has recognised the *principle of equal treatment by the Commission for Parliament and the Council of Ministers* and has agreed to take a number of concrete measures to implement this principle, such as the provision of full documentation on the Commission's meetings with national experts on the preparation and implementation of EU legislation.

The President-elect of the Commission has also agreed to strengthen the way the Commission deals with *legislative initiative requests* by Parliament by imposing clear deadlines with a three months delay for the reaction of the Commission on the concrete follow-up of a legislative initiative report and, as a rule, one year for the submission of a proposal to Parliament. He made commitments for the *future negotiations on the IIA on Better Law-Making*, including a consultation of Parliament on future soft law initiatives and enhanced information rights on infringement procedures.

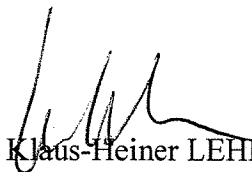
The draft resolution also includes a number of measures to *improve the accountability of the Executive*, which Mr Barroso supports, including the commitment by the Commission to support Parliament in the future negotiations on the European External Action Service with a view to guaranteeing its full accountability, including a transparent procedure for the nomination of Special Representatives and ambassadors.

The Commission has also recognised the enhanced role of Parliament in *international negotiations* under the Lisbon Treaty and committed itself to a "reinforced association" with Parliament through immediate and full information at all stages of the negotiations, and of facilitating the granting of an observer status to the chair of the EP delegation at international conferences. Last but not least, improved *arrangements for the programming* were agreed, in particular that the Commission and the Parliament should seek a common understanding before the adoption of the Annual Work Programme.

The Parliament was able to successfully use a window of opportunity. I consider this text as a good starting point to flesh out the "Special Partnership between the European Parliament and the Commission" suggested by Mr Barroso in his "Political Guidelines" and I am looking forward to the second stage of the negotiations, which should lead to an ambitious Framework Agreement text by May-June 2010.

The EP Working Party would therefore recommend the Conference of Presidents to consider and to endorse the attached draft resolution and to submit it to plenary.

Yours sincerely,

Klaus-Heiner LEHNE

cc: Members of the Conference of Presidents
Members of the Conference of Committee Chairs

Annex: Draft European Parliament resolution on a renewed Framework Agreement between the Parliament and the Commission for the next legislative term

DRAFT-Resolution
for the consideration of the Conference of Presidents
submitted by the European Parliament Working Party on the revision of the
Framework Agreement after its common understanding with the President-elect of the
European Commission on 27 January 2010

**European Parliament resolution on a renewed Framework Agreement between
the Parliament and the Commission for the next legislative term**

The European Parliament,

- having regard to the vote on 16 September 2009 electing Mr Barroso as President of the Commission,
- having regard to the "Political Guidelines for the next Commission" presented by the President-elect of the Commission on 3 September 2009;
- having regard to the statements made by the President-elect of the Commission to the European Parliament on 15 September 2009, and to the Conference of Presidents on 19 November 2009,
- having regard to the current Framework Agreement on relations between the European Parliament and the Commission, which was approved by the Conference of Presidents on 26 May 2005,
- having regard to the current practice of implementation by the Commission and Parliament of the interinstitutional agreement on Better Law-Making of 31 December 2003,
- having regard to experiences from the last legislature, to the new provisions of the Lisbon Treaty, which entered into force as of 1st December 2009 and which establishes a new institutional balance and to the common understanding between the European Parliament Working Party on the revision of the Framework Agreement and the President-elect of the European Commission on 27 January 2010,
- having regard to Article 17 TEU and Articles 244 to 248 TFEU,
- having regard to Rules 106 and 107 of its Rules of Procedure,

A. Whereas the European Parliament and the Commission need to work closely together for a successful and efficient use of the Community method with a particular responsibility to ensure that the Union is more than the sum of its parts;

1. Welcomes the new proposal by the President-elect of the Commission to establish a "Special Partnership between the European Parliament and the Commission", as suggested in his "Political Guidelines for the next Commission", with a view to define

and implement the distinct European interest and set up the first cornerstone of a renewed European Union in the post-Lisbon era;

2. Calls for the revision of the Framework Agreement between the European Parliament and the Commission which governs bilateral relations between those two institutions as soon as possible taking the commitments by its President-elect, Mr Barroso as a starting point;

3. Calls, in the light of those commitments, in particular for the following points to be included in that agreement:

(a) the guarantee that the Commission applies the basic principle of an equal treatment for Parliament and the Council of Ministers, especially with regard to access to meetings and provision of contributions or other information, in particular on legislative and budgetary matters;

(b) Furthermore, the implementation of the special partnership between the European Parliament and the Commission through the following arrangements:

- the President of the Commission will have a regular dialogue with the President of the European Parliament on key horizontal issues and major legislative proposals. This dialogue will also include invitations to the Parliament's President to attend meetings of the College of Commissioners;
- the President of the Commission or a Vice-President shall be invited to attend the meetings of the Conference of Presidents and the Conference of Committee Chairs, when specific issues related to plenary agenda-setting, legislative and budgetary matters are discussed;
- there should be meetings on an annual basis of the Conference of Presidents and the Conference of Committee Chairman with the College of Commissioners, to discuss relevant issues, including the preparation and implementation of the Annual Work Programme;
- In the framework of its work on the preparation and implementation of EU legislation, including soft law, the Commission will provide full information and documentation on its meetings with national experts; it may also invite EP experts to these meetings;

(c) a commitment by the Commission to report on the concrete follow-up of any legislative initiative requests following the adoption of a legislative initiative report pursuant to Article 225 TFEU, within three months following adoption; the Commission shall come forward with a legislative proposal at the latest after one year or include the proposal in the next year's annual legislative and work programme; if the Commission does not submit a proposal, it shall give detailed explanations of the reasons to the European Parliament;

(d) a commitment for a close and early cooperation between the Parliament and the Commission on any legislative initiative requests emanating from citizens' initiatives;

(e) a commitment by Parliament and Commission to agree on key changes in preparation of future negotiations with the Council of Ministers on an adaptation of the Better Law-Making Agreement to the new provisions of the Lisbon Treaty and changing the practice of implementation of the current agreement, among others:

- impact assessments shall be conducted under the responsibility of the Commission following a transparent procedure which guarantees an independent assessment; impact assessments shall be published in due time, considering several scenarios, including a 'doing-nothing' option, and in principle be presented to the relevant parliamentary committee during the consultation phase of national parliaments under the Lisbon Treaty;
- in areas where the Parliament is usually involved in the legislative process, soft law shall be used where appropriate and on a duly justified basis after consultation of the Parliament;
- to promote simplification of EU law, the use of recasting as a standard procedure shall be guaranteed, where possible and relevant, or replaced by a codification of the legal act within six months after its final adoption;
- for a better monitoring of the transposition and application of Union law, the Commission and the Parliament shall endeavour to include compulsory correlation tables and a binding time limit for transposition, which should normally not exceed two years in directives;
- the Commission shall make available to the Parliament summary information about all infringement procedures from the letter of formal notice, including, if requested by Parliament, on a case-by-case basis and in respect of confidentiality rules, on the issues concerned by the infringement procedure;

(f) to agree to the following demands improving the accountability of the executive:

- when the Commission will come forward with a revision of the Code of conduct for Commissioners, it will seek the opinion of the European Parliament;
- when the Parliament will come forward with a revision of its Rules of Procedures concerning relations with the Commission, it will seek the opinion of the Commission;
- if Parliament asks the Commission President to withdraw confidence in an individual Member of the Commission, he will seriously consider whether he should request that Member to resign, in accordance with Article 17 (6) TEU; the President shall either require the resignation of that Member or explain his refusal to do so before Parliament in the following part-session;
- if the Commission President intends to reshuffle the portfolios in the Commission during its term of office pursuant to Article 248 TFEU he shall inform the Parliament in due time in order to start the procedure for the

relevant parliamentary consultation with regard to those changes. The President's decision to reshuffle the portfolios can take effect immediately;

- for the replacement of a Commissioner, the Commission President will consider seriously the result of Parliament's consultation before giving his consent to the decision of the Council of Ministers pursuant to Article 246 TFEU;
- the Commission will support the European Parliament in the forthcoming negotiations on the European External Action Service (EEAS) with a view to guaranteeing its full accountability, including a transparent procedure for the nomination of Special Representatives and ambassadors;
- the Commission will support the European Parliament in the forthcoming negotiations on the European External Action Service (EEAS) with a view to continuing and reinforcing the Community approach in development policy, including the programming of development aid instruments, in particular the EDF, which should remain within the remit of the Commission and be fully accountable to the European Parliament;
- a Question Hour with Commissioners, including the Vice-President for External Relations / High-Representative for Foreign Affairs and Security Policy and following the model of the existing Question Hour with the Commission President, shall be introduced with the aim of reforming the existing Question Time;

(g) Executive Directors nominees of regulatory agencies should come to parliamentary committee hearings;

(h) the Commission is committed to a reinforced association with Parliament through immediate and full information of the Parliament at every stage of negotiations on international agreements (including the definition of the negotiation directives), in particular on trade matters and other negotiations involving the consent procedure, to give full effect to Article 218 TFEU of Parliament, while respecting each institution's role and safe compliance with new procedures and rules for the respect of the necessary confidentiality;

(i) at international conferences, the Commission shall, in view of the extended powers of the European Parliament under the Lisbon Treaty and to guarantee an efficient flow of information, at Parliament's request, facilitate the chair of the EP delegation to be granted an observer status in relevant meetings and for this purpose guarantee access to EU facilities for Parliament's delegations;

(j) a commitment to improve current arrangements related to programming, by a number of measures, including:

- in principle, the presentation of selected key initiatives from the Commission, first in plenary, and only afterwards to the public;

- a commitment of the Commission to initiate quickly, according to Article 17 TEU, the "Union's annual and multiannual programming with a view to achieving interinstitutional agreements";
  - the College shall meet on an annual basis with the Conference of Presidents and the Conference of Committee Chairs prior to adopting the Annual Work Programme, including forthcoming proposals for simplification, major soft law initiatives and withdrawals in order to prepare the debate and seek a common understanding between the Commission and the Parliament;
  - the principle that the Commission should explain when it cannot deliver individual proposals foreseen in the annual programme or when it departs from it;
4. calls for the Parliament and the Commission to perform a review of the functioning of the future Framework Agreement by the end of 2011;
5. instructs its President to forward this resolution to the new Commission.

DRAFT